

Miljøgodkendelse

§ 16 a. stk. 1 miljøgodkendelse af
Kvægproduktionen på
Stursbølvej 2, 6560 Sommersted

Meddelt den 11. februar 2021

af

Haderslev Kommune

19/49066

Baggrund og læsevejledning

Mark Kristian Timmerman og Pieter Cornelis Timmerman, Stursbølvej 2, 6560 Sommersted har ansøgt om en § 16a stk. 1 miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven¹ for at få lovliggjort kalvehytteplads og udvide kvægproduktionen med ny ungdyr-/kostald på Stursbølvej 2, 6560 Sommersted.

Ansøgningen har skema nr. 212434 version 5 og scenarieberegning for etape 1 skema 220628.

Kommunens afgørelse kan læses i kapitel A, vilkårene i kapitel B, de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledning, i kapitel C og kommunens vurderinger på baggrund af ansøgers beskrivelse i miljøkonsekvensrapporten kan læses i kapitel D. Bilagene ses i kapitel E.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af ansøger og ansøgers konsulent og i dialog med kommunen, og den danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Der ansøges nu om overgang til stipladsmodellen, hvorved der bliver mulighed for frit at udnytte staldenes produktionsarealer indenfor reglerne for dyrevelfærd.

Herudover søges der om:

- Kalvehytteplads, 110 m² produktionsareal
- Ungdyr-/kostald, på 4804 m² med 3243 m² produktionsareal.
- Ny drivgang mellem eksisterende kostald og ny ungdyr-/kostald

Ansøgningen er opdelt i 2 etaper.

Etape 1 – Scenarieberegning skema nr. 220628:

Hvis den nye ungdyr-/kostald ikke etableres, ansøges om mulighed for at kunne benytte de eksisterende stalde og kalvepladsen med den ansøgte udvidelse og fleksibilitet for produktionsarealerne (etape 1). Der er derfor oprettet en scenarieberegning for etape 1 med produktion i de eksisterende stalde og på kalvepladsen.

Etape 2 – Ansøgningsskema nr.212434:

I etape 2 ønskes etableret en ny ungdyr-/kostald parallelt med Kostald 1. Inden Ny ungdyr-/kostald tages i brug, vil produktionsarealet i det gamle staldanlæg blive reduceret til 150 m².

Der etableres også en ny drivgang mellem eksisterende Kostald 1 og Ny ungdyr-/kostald.

Ammoniakemissionen på det ansøgte projekt er på 6.557,6 kg NH₃-N. Da det er over 3.500 kg, skal miljøgodkendelsen være en § 16a stk. 1. Da ammoniakemissionen er over 750 kg, er der krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission.

Husdyrbruget har i forvejen en miljøgodkendelse fra 25. januar 2011. Godkendelsen blev påklaget og stadfæstet den 23. maj 2012. Udnyttelsesfristen blev fastlagt til 23. maj 2014. Tilbygningen til stalden blev ikke opført, og den del af godkendelsen, der ikke er udnyttet, er automatisk bortfaldet.

Husdyrbrugets lovlige dyrehold blev herefter 297 malkekøer, 190 opdræt (0-25 mdr) og 200 tyrekalve (40-60 kg) alle tung race. (jf. brev af 6. april 2018, j.nr. 17/29014, dok. 17).

Med ændringen af lovgivningen i 2017 skal miljøgodkendelser nu være baseret på antal kvadratmeter produktionsareal i staldene og dyretyper. Det maksimale antal dyr på produktionsarealet er fremover reguleret af de til enhver tid gældende dyrevelfærdsregler og driftsformen.

¹ Husdyrbrugloven - Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. - - LBK nr 520 af 01/05/2019

Registreringsblad

Versionsnummer:
4

Indsendelsesdato:
19-09-2019

Genereringsdato:
30-07-2020

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	41294795
Husdyrbrugets navn	Stursbøl Østergård
Beliggenhedsadresse	Stursbølvej 2
Postnummer	6560
By	Sommersted

Ansøger

Ansøger navn	Stursbøl ApS
Ansøger adresse	Stursbølvej 2
Ansøger postnummer	6560
Ansøger by	Sommersted
Ansøger telefon	40401093
Ansøger email	stursbol@bbsyd.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	25160428
Konsulent virksomhedsnavn	Landboforening Syd
Konsulent navn	Ulla Refshammer Pallesen
Konsulent adresse	Jens Terp-Nielsens Vej 13
Konsulent postnummer	6200
Konsulent by	Aabenraa
Konsulent telefon	61558262
Konsulent email	upa@landbosyd.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	5100018686
CHR numre	52336

Matr.nr. 5, 9, 28 og 76 Stursbøl, Oksenvad

Godkendelsen er udarbejdet af:

Haderslev Kommune

Landbrugsgruppen

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af:

Kortmateriale: Haderslev Kommune / Geodatastyrelsen

Sagsbehandler: chba

Sagsnummer: 19/49066

KS: enil, akjj

LandboSyd, Ulla Refshammer Pallesen

Indhold

Beskrivelse af projektet	7
A. Afgørelse	8
1) Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse	10
2) Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	12
3) Samlet vurdering for afgørelsen	18
4) Lovgrundlag	19
5) Andre tilladelser og dispensationer	19
6) Udnyttelsesfrist	19
7) Revurdering af miljøgodkendelsen	19
8) Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 39-40	19
B. Vilkår for husdyrbruget	20
Generelle vilkår	20
Indretning og drift	20
Foderopbevaring	25
Ressourceforbrug	25
Øvrige emissioner (lugt, støj, støv, lys og rystelser)	26
Transport, til- og frakørsler	28
Reststoffer, affald og naturressourcer	29
Ophør	30
Egenkontrol	30
C. Offentlighed og klagevejledning	32
Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse	32
Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse	32
Annoncering af afgørelse	33
Klagevejledning	34
Civilt søgsmål	34
D. Kommunens bilag	35
Bilag 1 Versionshistorik – Ansøgning	35
Bilag 2 Lovgrundlag	40
Bilag 3 Udtalelse fra Vejen Kommune – Gyllebeholder i Vejen kommune	41
E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2	49

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, D3)	51
Forord / læsevejledning.....	52
1. Indledning.....	55
2. Ikke-teknisk resume (D2, C1 og C3 for IE-brug)	56
3. Husdyrbruget og det ansøgte.....	58
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, D1a)	58
3.1.1 Produktionsarealer	59
3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	60
3.1.3 Drift af anlægget.....	61
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, D1a).....	62
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)	62
3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4)	63
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b)	68
3.6 Lugtemission (B6, B4, D1b, D1c)	77
3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)	78
3.7.1 Støj (B7, D1b).....	78
3.7.2 Rystelser og vibrationer (B7, D1b)	79
3.7.3 Støv (B7, D1b).....	79
3.7.4 Lys (B7, D1b).....	79
3.7.5 Skadedyr (B7)	80
3.7.6 Transporter (B7)	80
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1b).....	81
3.8.1 Døde dyr (B8).....	81
3.8.2 Affald (B8).....	81
3.8.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)	82
3.8.4 Råvarer (B7).....	82
3.8.5 Energiforbrug (B8)	82
3.8.6 Vandforbrug (B8).....	83
3.8.7 Spildevand og restvand (B8).....	83
3.9 Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)	84
3.10 Forslag til egenkontrol (B7)	84
3.11 BAT-Ammoniakemission (B9, C2).....	84
3.12 Grænseoverskridende virkninger (B10)	85
4. Projektets indvirkninger for miljø, natur og mennesker (D) og tiltag for at mindske virkningerne (D1c).	

4.1	Beliggenhed og bygningsændringer (D1c)	86
4.2	Begrænsning af ammoniakemission (D1c).....	87
4.3	Afsætning af ammoniak til nærliggende natur (B5, D1c)	88
4.4	Lugtgener for omboende (D1c).....	90
4.5	Støjgener (D1c)	90
4.6	Gener fra rystelser og vibrationer (D1c)	90
4.7	Støvgener (D1c).....	91
4.8	Lyspåvirkninger (D1c).....	91
4.9	Skadedyr (D1c)	91
4.10	Transporter (D1c)	91
4.11	Energi (D1c)	92
4.12	Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen (D1c).....	92
4.13	Påvirkning af jordarealer og jordbund (D1c).....	93
4.14	Andet om befolkningen og menneskers sundhed (D1c).....	93
4.15	Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (D1b)	93
4.16	Alternative løsninger (D1d)	93
4.17	Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5	94
4.18	Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6.....	94
4.19	Oplysninger om konsulenten (A4).....	95
5.	Konklusion	96
6.	Bilag.....	96

Beskrivelse af projektet

Husdyrbruget på Stursbølvej 2 6560 Sommersted ønsker at udvide produktionen og få mulighed for at benytte fleksibiliteten i "stipladsmodellen" samt flexgruppen Alle kvæg, Heste, Får og Geder på dybstrøelse.

Husdyrbruget har en § 12 miljøgodkendelse fra 25. januar 2011, der dog ikke er fuldt udnyttet, idet en tilbygning til stalden ikke blev opført. Husdyrbrugets lovlige dyrehold blev herefter 297 malkekøer, 190 opdræt og 200 tyrekalve alle tung race.

Ansøgningen er indsendt for at få dyreholdet i forhold til antal dyr på husdyrbruget lovliggjort og få godkendt en kalveplads, og udvidelse med en ny ungdyr-/kostald samt få godkendelse til at kunne producere efter de nye fleksible regler.

A. Afgørelse

§ 16 a miljøgodkendelse

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a stk.1 til kvægbruget på Stursbølvej 2, 6560 Sommersted, matrikel nr. 5, 9, 28 og 76 Stursbøl, Oksenvad med de stillede vilkår. Der meddeles miljøgodkendelse til stipladsmodellen, og til udvidelse af produktionsareal med lovliggørelse af kalveplads og etablering af ny ungdyr-/kostald, samt reduktion af produktionsareal i gammelt staldanlæg

Miljøgodkendelsen omfatter overgang til stipladsmodellen, hvorved der opnås fleksibilitet i det tilladte dyrehold. Herudover gives der godkendelse til:

Etape 1:

- Kalveplads. Lovliggørelse af kalveplads 110 m² produktionsareal. Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse.
- Eksisterende Kostald 1 i alt 1699 m² produktionsareal heraf:
 - 259 m² dybstrøelse. Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse.
 - 1380 m² Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.
 - 60 m² dybstrøelse. Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse.
- Eksisterende Kostald 2 i alt 690 m² produktionsareal. Sengestald med fast gulv.
- Eksisterende Gammelt staldanlæg i alt 735 m² produktionsareal heraf:
 - 423 m² Sengestald med spalter
 - 163 m² Sengestald med fast gulv
 - 149 m² Dybstrøelse. Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse.

I etape 1 udnyttes de eksisterende staldes produktionsarealer.

Samlet produktionsareal efter udvidelsen af etape 1 er 3.234 m².

Etape 2:

- Ungdyr/kostald. Udvidelse med ny ungdyr-/kostald med:
 - 348 m² dybstrøelse. Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse
 - 2895 m² Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb. Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.
- Ny drivgang med spalter og gyllekanal mellem Kostald 1 og Ny ungdyr-/kostald.
- Eksisterende Gammelt staldanlæg reduceres fra 735 m² til 150 m² produktionsareal:
 - 150 m² Dybstrøelse. Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse.

Samlet produktionsareal efter udvidelsen af etape 2 er 5.892 m².

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Miljøgodkendelsen gives under forudsætning af, at vilkårene i kapitel B, og de til enhver tid gældende regler på området overholdes, også selv om reglerne evt. skærpes i forhold til denne godkendelse (se Bilag 1)

Godkendt produktionsareal:

Eksisterende Kostald 1

- 259 m² produktionsareal. Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder. Dybstrøelse.
 - 1380 m² produktionsareal. Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb.
 - 60 m² produktionsareal. Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder. Dybstrøelse.
- I alt 1699 m² produktionsareal.

Eksisterende Kostald 2:

- 690 m² produktionsareal. Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv.

Eksisterende Gammelt staldanlæg:

- 150 m² produktionsareal. Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder. Dybstrøelse

Ny Kalveplads:

- 110 m² produktionsareal. Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder. Dybstrøelse

Ny ungdyr-/kostald:

- 348 m² produktionsareal. Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder. Dybstrøelse.
- 2895 m² produktionsareal. Flexgruppe: Alle kvæg. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb
- Inden Ny ungdyr-/kostald tages i brug, skal produktionsarealet i Gammelt staldanlæg reduceres til 150 m² produktionsareal.

De tilladte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Godkendt gødningsopbevaringsareal:

- 95 m² Møddingsplads.
- 806 m² Gyllebeholder 1. Gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning (4000 m³).
- 388 m² Gyllebeholder 2. Gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning (1600 m³)
- 781 m² Gyllebeholder Gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning (4000 m³). Gyllebeholderen i Vejen Kommune. Vurderet og godkendt af Vejen Kommune 4. december 2019 og 18. november 2020 (Sagsnr. 18/21965) (J.nr. HK 19/49066 dok.nr.27)

Se figur 1a og 1b Staldafsnit og produktionsarealer.

Se bilag 1 Oversigt over husdyrbruget, med gyllebeholdere og møddingplads.

Godkendte øvrige anlæg:

- Eksisterende plansiloer som vist på figur 4.
- Heraf 2 plansiloer på i alt 960 m² (2 stk. 12 m x 40 m), forudsat privat fællesvej mellem ensilagesiloer nedlægges, og adgang på Hærvejsstien tinglyses.
- Forplads til siloanlæg
- En mur ved eksisterende ensilageplads
- Vaskeplads
- Gyllebeholder fra 1994 er iflg. ansøgningen afviklet (kravet var afvikling senest d. 26. januar 2019, jf. 18/843).
- Ny gyllebeholder i Vejen kommune. Der blev i december 2019 etableret en ny gyllebeholder i Vejen kommune. Se figur 1b og bilag 3.

Se figur 1a og 1b Staldafsnit og produktionsarealer.

Se bilag 1 Oversigt over husdyrbruget

Se bilag 3 Oversigt over produktionsarealer.

Figur 1a Staldafsnit og produktionsarealer

Figur 1b Produktionsareal, Gyllebeholder i Vejen kommune

I forbindelse med denne miljøgodkendelse, der er en udvidelse og samtidig en overgang til ny lovgivning "stiplads-modellen", ophæves den tidligere miljøgodkendelse fra 26. januar 2011.

1) Baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Haderslev Kommune vurderer at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Miljøgodkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, scenarieskema 220628 for Etape 1 og skema 212434 version 5 for Etape 2 samt vurderinger i Miljøkonsekvensrapporten i kapitel E, og kommunens vurderinger i kapitel A.

I bilag D ses en oversigt over versionshistorikken i ansøgningsmaterialet, og hvilke ændringer, der er blevet foretaget som følge af kommunens sagsbehandling.

Historik - Grundlag og forudsætninger for miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen meddeles på baggrund af 8 års drift, Nudrift og Ansøgt drift:

8 års drift

Husdyrbruget blev § 12 miljøgodkendt januar 2011. Tilbygningen til stalden blev dog ikke opført indenfor udnyttelsesfristen, og den del af godkendelsen er derfor bortfaldet.

Husdyrbrugets lovlige dyrehold blev herefter 297 malkekøer, 190 opdræt (0-25 mdr) og 200 tyrekalve (40-60 kg) alle tung race. (jf. brev af 6. april 2018, j.nr. 17/29014, dok. 17).

Nudrift

Det er i ansøgningen oplyst, at der ikke er sket ændringer i produktionen siden godkendelsen i 2011, og at produktionsarealerne for nudriften er identisk med 8 års driften.

Dermed er 8-års driften og nudriften ens.

Ansøgt drift

Der er ansøgt om at overgå til en godkendelse efter de nye regler, hvor det er produktionsarealerne, der godkendes. Der ansøges om udvidelse i to etaper:

I ansøgt drift "etape 1" indgår en plads til kalvehytter på 110 m² produktionsareal, og produktion i de eksisterende stalde.

Der er valgt flex for dybstrøelsesarealer. Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder. Dybstrøelse

I ansøgt drift "etape 2" er den nye stald til ungdyr-/køer indtegnet som et nyt staldafsnit med henholdsvis 348 m² produktionsareal og 2895 produktionsareal.

Der etableres også en ny drivgang med spalter og gyllekanal mellem Kostald 1 og Ny ungdyr-/kostald.

I det gamle staldanlæg beholdes kun 150 m² til dybstrøelse.

Der er valgt flex for dybstrøelsesarealer. Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder. Dybstrøelse

Drivgangen vil blive rengjort senest 4 timer efter dyr har haft adgang til arealet, og er derfor ikke indtegnet som et ny staldafsnit i ansøgningsmaterialet.

28.10.2020 Supplerende oplysninger fra ansøger vedrørende drivgangen: "... mener vi ikke, at der skal redegøres for, hvorfor drivgange med spalter og gyllekanal ikke er produktionsarealer. Vi har beskrevet, at drivgangene rengøres inden for 4 timer efter, at der er har været foretaget flytninger hen over drivgangene. Det kan godt være, at det ikke står direkte i vejledning eller lovgivning, at den effektive rengøring kun omhandler overfladen (her spalterne). Men det kan du udlede af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 punkt C nr. 2, idet der fx står, at man kan undlade at medregne fx opsamlingsområder i malkestalde. Disse vil ofte være med spalter, og der er man selvsagt heller ikke nede at rengøre i kummerne efter hver malkning. Så spalterne skrubes senest 4 timer efter brug, men gyllen står i kummen under – og nej, arealerne skal ikke medtages som produktionsareal."

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Haderslev Kommune vurderer, at etape 1 med at udnytte de eksisterende staldes produktionsarealer (flex) og etablering af kalveplads på 110 m², og etape 2 med bygning af ny ungdyr-/kostald og reducere produktionsarealet i gammel ungdyrstald til 150 m², er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift,

Ved at overgå til en godkendelse efter de nye regler efter ændringerne af Husdyrbrugloven pr. 1. august 2017, bliver der mulighed for frit at udnytte staldenes produktionsarealer i stedet for den nuværende godkendelse til et antal dyr og bestemte aldre af opdræt i de enkelte stalde. Dette vil gøre det nemmere at udnytte staldanlægget optimalt, hvorved husdyrbrugets indtjeningsmuligheder kan optimeres. Ny ungdyr-/kostald giver mulighed for at

have det antal køer, som det nuværende malkeanlæg har kapacitet til samt mulighed for at beholde samtlige goldkøer og opdræt således, at der ikke er behov for at flytte dyr til andre husdyrbrug.

.....

2) Kommunens begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Vilkårene til drift og egenkontrol i kapitel B tager udgangspunkt i det ansøgte projekt og vurderinger i miljøkonsekvensrapporten kapitel E, samt i nedenstående vurderinger for og særkender på husdyrbruget, og kommunens samlede vurdering.

Ansøger Stursbøl ApS ved Mark Kristian Timmerman og Pieter Cornelis Timmerman har i samarbejde med deres landbrugskonsulent Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd udarbejdet miljøkonsekvensrapport for udvidelse af kvægproduktionen på Stursbølvej 2, 6560 Sommersted. Miljøkonsekvensrapporten er modtaget i endelig udgave 28. oktober 2020. Haderslev Kommune har gennemgået rapporten og øvrigt ansøgningsmateriale, og vurderet, at det fremsendte opfylder kravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 4, og de deri indeholdte oplysninger, som væsentlige for afgørelse, er korrekte.

På baggrund af rapporten samt egne vurderinger af de identificerede konsekvensers væsentlighed finder Haderslev Kommune, at husdyrproduktionen kan etableres og drives uden uacceptable påvirkninger af mennesker, miljøet, samfundet m.v., hvis rammerne for projektets etablering i etape 1 og etape 2 og drift som beskrevet i den forelagte miljøkonsekvensrapport af 28. oktober 2020, herunder de fastsatte vilkår for godkendelsen, jf. afsnit B

Ensilagesiloer – Afstandskrav til offentlig vej og privat fællesvej

Ifølge Miljøgodkendelse af 26. januar 2011 kunne der kun gives tilladelse til udvidelse af ensilagesiloanlæggene indenfor afstandskravet på 15 meter fra privat fællesvej, der tillige er en del af Hærvejsstien, forudsat den private fællesvej nedlægges og hærvejsstien flyttes til et forløb mellem ensilagesiloer og gyllebeholdere

Ansøger har den 4. januar 2021 ifm. høring af udkast til nærværende miljøgodkendelse, ønsket at nedlægge vejen, men dog flytte hærvejsstien længere mod øst til øst for gyllebeholderne.

Haderslev Kommune har den 25. januar 2021 besigtiget området med henblik på at undersøge alternative ruteforløb for Hærvejsvandreruten (strækningen der går mellem Øster Lindetvej og Stursbølvej). Ejer oplyste i den forbindelse, at vejstykket hvor Hærvejsruten forløber mellem ensilagesiloerne, anvendes til landbrugskørsel, når der hentes foder tidligt om morgenen og sen eftermiddag, hvor der ikke kommer ret mange vandrede. Han vurderer, at der ikke er fare for den gående færdsel, da der er gode oversigtsforhold. Han har ikke noget imod at de vandrede passerer, og ser det som en anledning til en god snak med de vandrede.

Det nuværende forløb er en kort og åben strækning med gode oversigtsforhold. Strækningen er asfalteret. Hærvejsruten er afmærket med skilte i begge sider af vejstykket.

Haderslev Kommune vurderer, at et forløb øst for den østligste gyllebeholde ikke er en god løsning, da det vil betyde at de vandrede skal gå i vejkanten på Øster Lindetvej på en længere strækning. En flytning til et forløb mellem gyllebeholder og ensilagesiloer vurderes ikke som en bedre løsning end den nuværende, fordi der her er trafik med gylletransport og underlaget er, og vil være, meget opkørt.

Et forløb umiddelbart vest for ejendommen er heller ikke hensigtsmæssigt, da man også her vil passere gårdspladsen, hvor der er kørsel med maskiner, og det vil være svært at finde vej for de vandrede.

Hvis vandreruten flyttes til Slevadvej, hvor også cykelruten forløber, vil det betyde at de vandrede skal gå i vejkanten på Øster Lindetvej en længere stækning.

Konklusionen er at det nuværende forløb ikke er ideelt, men alternativerne er ikke bedre. Det foreslås derfor at fastholde Hærvejsrutens nuværende forløb.

Strækningen skal holdes åben og oversigtlig med henblik på sikkerhed for gående og cyklendes færdsel. Ejer skal vedligeholde arealet og belægningen så det er egnet til færdsel for offentligheden.

Haderslev Kommune har den 28.01.2021 modtaget ansøgning om nedlæggelse af vejen, og har den 5. februar 2021 modtaget erklæring fra landinspektør om igangværende matrikulær overførsel, samt om tinglysning af deklARATION ret til gående og cyklende færdsel som en del af Hærvejen.

Herefter kan afstandskrav på 15 fra plansiloer til offentlig vej overholdes (jf. HGL § 8 stk. 1 nr. 4)

I Miljøgodkendelsen af 26. januar 2011 blev der givet dispensation fra afstandskrav 15 meter til den offentlige vej Stursbølvej for ny plansilo på 960 m² (2 stk. 12 m x 40 m). Ensilagesiloen kunne opføres i en afstand på minimum 8 meter til vejskel ved Stursbølvej (vilkår 8). Se figur 4. Dispensationen er fortsat gældende.

Figur 4. Placering af plansiloer

Landskabelige værdier

Husdyrbruget ligger indenfor "Særligt værdifulde landbrugsområder" udpeget i kommuneplanen (KP17), hvor landbrugsproduktionen prioriteres højt, under hensyntagen til bl.a. landskab.

Husdyrbruget er også beliggende indenfor "Bevaringsværdige landskaber" udpeget i kommuneplanen (KP17), med retningslinjer for at der skal tages hensyn til landskabet:

- De bevaringsværdige landskaber skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri tillades, må det ikke forringe de visuelle, kulturhistoriske, geologiske eller oplevelsesmæssige værdier. Hvor byggeri eller anlæg tillades, skal byggeriet besidde en høj arkitektonisk kvalitet, og samspillet med landskabet prioriteres højt.
- For bevaringsværdige landskaber skal der ved etablering af større byggeri og større anlæg uden for de udpegede områder tages hensyn til, at dette ikke forringer de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de udpegede områder.

Den nye ungdyr/kostald etableres mod syd og nord for eksisterende kostalde. Den nye stald er længere end de eksisterende stalde. Kalvepladsen etableres nordøst for eksisterende kostald 1.

Det er i ansøgningen oplyst, at den nye stald etableres i samme byggematerialer og farver som det eksisterende staldanlæg.

17.12.2020 Supplerende oplysninger fra ansøgere: "... ønsker at bygge i samme materialer og farver som stalden fra 2006, dvs. med gråsorte søstenselementer, gråhvide gavltrekanter, lysegrå gardiner og gråhvidt tag af sandwichplader"

For at fastholde, at ny ungdyr/kostald etableres i materialer, der er afstemt efter eksisterende byggeri, stilles der vilkår om dette.

I eksisterende miljøgodkendelse fra 2011, er der stillet vilkår til beplantning ved husdyrbruget.

Ejendommen ligger indenfor "Bevaringsværdige landskaber" (KP17). Ejendommen ligger i et ret fladt landskab ud til Jels Å syd for Stursbøl Plantage og ind til Ellegård Plantage mod vest.

Ny ungdyr/kostald etableres nu syd for Stursbølvej og vest for og parallelt med Kostald 1. Den nye stald er længere mod nord og syd end eksisterende bygninger. Da Hærvejs-vandrerute, vist med rødt på kortet, går forbi her, er det i denne retning, at der stilles vilkår om landskabelige tilpasninger i form af etablering af levende hegn og indplantning af større træer for at skærme af for indsigt og bryde indsigten til ejendommen.

Vilkår om beplantning videreføres med samme begrundelse.

Større træer i hegn langs stalde – der indplantes større træer såsom eg, ahorn, bøg og/eller poppel

Hegn plansiloer – foran plansiloer langs Stursbølvej etableres der et lavere hegn mellem de to udkørsler overfor staldene og ikke nærmere udkørslerne end 10 meter. Hegnet etableres af arter som tjørn, syren, slåen og/eller paradisæble.

Hegn gyllebeholdere – Der er etableret et dige omkring gyllebeholderne. For at afskærme yderligere etableres der en række levende hegn i kanten på ydersiden af diget af arter såsom gyvel, fjeldribs eller vilde roser eksempelvis Æblerose.

Indsnævring ved den østlig udkørsel fra staldafsnittet – Den østlige udkørsel fra staldene syd for Stursbølvej skal indsnævres til ca. 10 meter som angivet på kortet med græsbelægning langs siderne

Venstresvingbane inde fra plansiloer og hævejsrute – der ryddes et oversigtsareal omkring udkørslen fra plansiloerne ca. 8 meter fra Stursbølvej og ca. 8 meter langs Stursbølvej mod øst.

Med de stillede vilkår vurderes det, at udvidelsen kan ske uden væsentlig visuel påvirkning af det omgivende landskab. Vilkårene om beplantning er en videreførelse af vilkår 9-13 i eksisterende miljøgodkendelse 2011, og vilkårene fastholdes i nærværende miljøgodkendelse.

Ny gyllebeholder i det åbne land i Vejen Kommune

Vejen Kommune har 4. december 2019 vurderet placering af gyllebeholder i det åbne land i Vejen kommune. Gyllebeholderen ligger 2 km fra ejendommen på matr. Nr. 462, Ø Lindet Ejerlav, Øster Lindet i Vejen Kommune. Bilag 3.

Vejen Kommune har den 18. november 2020 ændret vilkårene for beplantning og jordvold m.m ved den decentrale gyllebeholder.

Det er vilkårene fra Vejen Kommunes udtalelse den 18. november 2020, der er gældende.

Natur

Haderslev Kommune har vurderet, at vurderingerne i Miljøkonsekvensrapporten er fyldestgørende... Det skal dog tilføjes, at der i miljøkonsekvensrapporten ikke er nærmere beskrevet, hvorfor ammoniakdepositionen til engen langs vandløbet øst for husdyrbruget falder i nudrift og ansøgt drift. Faldet i ammoniakdepositionen skyldes, at gyllebeholderen fra 1994 kun indgår i 8 års driften, samt at produktionsarealet i "Gammelt staldanlæg" i ansøgt drift reduceres fra 735 m² til 150 m².

BAT Ammoniak- og lugtemission

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), når ammoniakemissionen er på mere end 750 kg N/år. Det er da et krav, at ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til BAT "bedste tilgængelige teknik".

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget.

BAT-niveauet beregnes i www.Husdyrgodkendelse.dk. Ammoniakfordampningen fra staldanlæggene er beregnet til at være 6558 kg NH₃-N/år.

BAT-kravet for den ansøgte produktion er beregnet til 6558 kg NH₃-N/år.

BAT er dermed overholdt for den ansøgte produktion.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Totalt
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5743	815	6558
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5743	815	6558
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Ejendommens arealer ligger nær ved enkelte nabobeboelser. For at afbøde lugtgener ved nabobeboelser, stilles vilkår om at komposteret husdyrgødning placeres i rimelig afstand fra nabobeboelser.

Gylleopbevaring- og håndtering

Haderslev kommune er enig i beskrivelsen i miljøkonsekvensrapporten om opbevaring af husdyrgødning.

Der er i 2019 etableret ny gyllebeholder på 4000 m³ ca. 2 km vest for husdyrbruget, ved Øster Lindetvej i Vejen kommune. Se bilag 3.

Da gyllebeholderen er placeret decentralt, stilles der vilkår om alarm på gyllebeholderen, så der ikke sker forurening.

Hvis gyllebeholderen anvendes til biogas-gylle, opfordres til at montere en studs. Vi anbefaler, at du får påmonteret en studs eller en anden anordning på gyllebeholderen, der muliggør hurtig og nem afhentning og påfyldning. Det gælder både ved aftale med biogas eller maskinstation samt egen gyllehåndtering

17.12.2020 Supplerende oplysninger fra ansøger: "Antallet af transporter til gyllebeholder i Vejen kommune og til opbevaringsaftalen(erne) er taget med i beregningen af antallet af transporter. Transporterne forgår med lastbil med ca. 38 ton ad gangen".

Der er med ansøgningen indsendt kapacitetsberegning for gylleopbevaring til 9,01 måneder.

I kapacitetsberegningen mangler der 4800 m³ for minimum 9 mdr. opbevaringskapacitet. Haderslev Kommune har bedt om, at der redegøres for en løsning af dette.

Kravene til opbevaringskapacitet på minimum 9 måneder for husdyrbrug er lovpligtigt jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11.

28.10.2020 Supplerende oplysninger fra ansøger: Med hensyn til gylleopbevaringskapacitet, så har jeg lavet en ekstra beregning for etape 1. Med hensyn til etape 2 så er der intet krav om, at denne skal foreligge nu, hvorfor jeg har skrevet ind, at der enten skal etableres yderligere opbevaringskapacitet eller indgås opbevaringsaftaler, så 9 måneders opbevaringskravet kan overholdes til den tid. I både beregningen for etape 1 og etape 2 er der medtaget overfladevand fra drivgange mv. (se regnearkets felt 41B inklusive kommentarerne).

Haderslev Kommune vurderer på baggrund heraf, at miljøgodkendelsen forudsætter, at der enten skal etableres yderligere opbevaringskapacitet eller indgås opbevaringsaftaler, så 9 måneders opbevaringskravet overholdes. Hvis der vælges at etablere yderligere opbevaringskapacitet, skal der ansøges om ny gyllebeholder ved kommunen.

Energi- og vand forbrug

Der er etableret varmegenvindingsanlæg, der benytter overskudsvarme fra mælkekølingen til opvarmning af boligerne. Der er almindelige lysstofrør i staldene. I de nye stalde etableres LED-belysning.

Energi- og vandforbruget stiger ifm. ændringen og udvidelsen af produktionen.

Husdyrbruget får vand fra egen boring. Der skal ansøges om fornyet vandindvindingstilladelse ved Haderslev Kommune.

For at udnytte energi- og vandforbruget mest effektivt og begrænse spild af ressourcer, stiller Haderslev Kommune vilkår om vand- og elforbrug.

Haderslev kommune vurderer, at der skal iværksættes tiltag for at minimere vandforbruget, der i ansøgningen er estimeret til 30.400 m³, hvilket er 45 % over normen på ca. 22.000 m³.

Ansøger skal fremadrettet sætte fokus på sit høje vandforbrug i det miljøledelsessystem, der skal udarbejdes. Det vurderes, at der skal iværksættes tiltag for at minimere og udnytte vandforbruget mest effektivt. Der skal sættes fokus på at bruge den bedste tilgængelige vandsparende teknologi som muligt.

Der stilles derfor vilkår om at iværksætte tiltag for at nedbringe vandforbruget. Der stilles vilkår om dokumentation for vilkårs overholdelse.

For at sikre energioptimering og bedst mulig energiudnyttelse stilles vilkår om energieftersyn ved energirådgiver på energikrævende anlæg som mælkekølingsanlæg, samt anvendelse energieffektiv belysning, lavenergilyskilder/pærer ved. løbende udskiftning. Der skal foretages regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse af gyllekølingsanlæg.

El- og vandforbruget skal registreres årligt, så det forventede forbrug 320.000 kWh og 30.400 m³ kan følges. Kommunen vurderer, at udgifterne til el og vand i sig selv vil anspore til at spare på ressourcerne, hvorved nye anlæg forventes etableret med energibesparende installationer. Det vurderes, at el- og vandforbrug bør overvåges for at sikre opmærksomhed på reduceret forbrug af ressourcer og energibesparende anlæg. Der stilles derfor vilkår om overvågning af forbrug.

Spildevand

Ved at vandforbruget registreres, er der opmærksomhed på mængden af spildevand, så spild undgås.

Sanitært spildevand fra beboelserne afledes til septiktank og videre til nedsivning. Spildevand fra husdyrproduktionen og vaske- og regnvand fra møddings- og kalvepladsen ledes til gyllebeholdere. Tagvand ledes til nedsivning i faskiner. Tagvand fra den nye stald vil ligeledes blive nedsivet i faskiner langs med stalden.

Det er i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at der ledes regnvand fra udendørs arealer til gyllebeholderne. Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen i bilag 2.

Der er en vejgrøft med tilløb til vandløbet Jels Å tæt på. Det skal sikres, at der ikke strømmer regnvand/overfladevand ud på vejrabatten/vejen og til nærliggende vandområder - ned af bakken til Jels Å - fra den store gårdsplads eller fra pladsen ved de to gyllebeholdere. Der stilles derfor vilkår om, at der skal sikres fald fra pladserne, og eventuelt vulst ved udkørsler, så overfladevand afledes på egen matrikel. Overfladevand fra ejendommens matrikler skal holdes på egen matrikel.

Det er i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at der forventes at blive etableret et afløbssystem, så der kan pumpes overfladevand fra ensilagepladserne til beholderen på 1420 m³ fra 1994. Denne beholder må ikke længere anvendes til gylle. (jf. Brev af 8.1.2018 18/843).

For overfladevand, der ledes til beholderen gælder, at vandet max må indeholde 0,3 kg N/ton (jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 4, punkt 19, d). Da der er en vejgrøft med tilløb til vandløb tæt på, skal gyllebeholderen beholderkontrolleres hvert 5 år. Der stilles vilkår om dette.

Der skal ansøges om særskilt nedsivningstilladelse for nedsivning af tagvand fra ny ungdyr/kostald.

[Ansøgningsskema findes på www.haderslev.dk](http://www.haderslev.dk). Ansøges via miljoe@haderslev.dk.

Affald - døde dyr

Affald sorteres og afhændes til godkendte modtagere. Det er i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med Haderslev Kommunes affaldsregulativ.

Ejendommen er ikke kortlagt som forurenede, og ligger ikke indenfor områdeklassificeringen. Der er ikke krav om udtagning af jordprøver, og bortskaffelse af jord skal ikke anmeldes till Haderslev Kommune.

Døde dyr placeres på afhentningspladsen ved nordsiden af Kostald 2, hvor der er et indhak, så pladsen ikke er så synlig fra vejen. Døde dyr lægges på spalter. Når der er registreret et dødt dyr, tilmeldes det til afhentning via app på mobiltelefonen. Daka afhenter efterfølgende hverdag.

Der stilles dog vilkår om, at døde dyr ikke må forårsage lugtgener eller uhygiejniske forhold.

Støv

Der praktiseres BAT på støvemissioner ved at fodersilo er udstyret med cyklon.

Fodersiloen ved det gamle staldanlæg er udstyret med støvcyklon, der mindsker evt. støvgener i forbindelse med håndteringen af foder.

Haderslev Kommune vurderer, ud fra de indsendte oplysninger, at husdyrbruget så vidt muligt begrænser gener fra støvpartikler forårsaget af husdyrbruget. Der stilles vilkår om, at der skal foretages egenkontrol af støvcyklonen.

Støj

Støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, idet nærmeste nabo ligger ca. 350 meter fra centrum af husdyrbruget.

Transport

Trafikken omkring gården er meget hård ved asfalten, på grund af mange sving og vrid i forbindelse med tunge "interne" transporter på tværs af vejen. Det er dog noget kommunen er nødt til at tåle, idet husdyrbrugets anlæg og produktionsarealer ligger på begge sider af vejen.

Ved udkørsel med husdyrgødning skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild så vidt som muligt ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal det straks opsamles, så husdyrgødning ikke giver anledning til forurening af recipienter.

Trafik og transport af gods på offentlig vej reguleres af færdselsloven, og der stilles ingen vilkår.

Godt landmandskab og miljøledelse

Godt landmandskab opnås ved at have en opdateret beredskabsplan.

Det vurderes, at risici for større ulykker eller katastrofer på husdyrbruget med placering nær Jels Å vil være udslip af gylle fra gyllebeholdere, f.eks. i forbindelse med overpumpning, brud på gyllebeholder eller lignende. I husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks for, hvordan en sådan situation skal håndteres.

Beredskabsplanen vil blive opdateret løbende. Beredskabsplanen omfatter også instruks for gyllebeholderen i Vejen kommune.

I beredskabsplanen er der også instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie og lignende.

Der er ikke krav om et miljøledelsessystem for husdyrbruget, der ikke er et IE-brug.

Generelle regler

- Krav om rengøring af arealer, hvor der kun kortvarigt går dyr
- Krav for gødningsopbevaring. Det forudsættes, at de til enhver tid gældende krav om opbevaringskapacitet overholdes, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 11.

Der er med ansøgningen indsendt kapacitetsberegning for gylleopbevaring til 9 måneder. Der kan i fremtiden forventes mere nedbør, efterhånden som klimaet bliver varmere, og nedbøren falder særligt om vinteren. Der kan forventes mere regn, flere stormfloder og flere kraftige skybrud, og det kan ikke undgås, at markerne bliver vådere og oversvømmede, så der ikke altid kan køres på markerne og udbringes gylle som hidtil forventet. Det skal der tages højde for, så overfyldte gylletanke undgås. Det skal derfor tilstræbes en opbevaringskapacitet til mere end 9 måneder.

Dette er baseret på ny viden (DMI):

3) Samlet vurdering for afgørelsen

Haderslev Kommuner vurderer, at der med de stillede vilkår, kan meddeles miljøgodkendelse til husdyrbruget.

På baggrund af de stillede vilkår i kapitel B og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten i kapitel E, samt ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget i afsnit 2) er det Haderslev Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand

- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

4) Lovgrundlag

Det ansøgte er omfattet af husdyrbruglovens § 16a og forudsætter en godkendelse af det samlede husdyrbrug.

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. Lov Bek. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1261 af 29. november 2019, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag som husdyrproduktionen er underlagt.

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

Husdyrbruget må ikke etableres, udvides eller ændres uden kommunens forudgående tilladelse. Haderslev Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed. Vejen Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for gyllebeholderen i Vejen kommune.

5) Andre tilladelser og dispensationer

Haderslev Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen. Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand og lignende hos Haderslev Kommune.

6) Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som fuldt udnyttet, når byggeriet er færdigmeldt hos kommunen, eller når den ansøgte udvidelse eller ændring faktisk er gennemført og taget i brug. Hvis godkendelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

7) Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal ikke revurderes.

Miljøgodkendelser for IE-brug skal normalt revurderes efter 8 år. Som udgangspunkt skal kvægbrug ikke revurderes, da de ikke er IE-brug, bortset fra de tilfælde, hvor der er kategori 1 natur og kategori 2 natur i nærheden, der påvirkes.

Idet kravene til totaldepositionskravene for kategori 1- og 2-natur i denne godkendelse er overholdt, skal miljøgodkendelsen ikke revurderes.

8) Retsbeskyttelse jf. Husdyrbrugloven § 39-40

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 11. februar 2029, jf. Husdyrbrugloven § 39-40.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Relevante vilkår i eksisterende miljøgodkendelse af 26. januar 2011 videreføres i nærværende miljøgodkendelse, hvis forudsætningerne herfor ikke er ændrede.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår.

Generelle vilkår

1. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet husdyrgodkendelse.dk Scenarieskema nr. 220628 version 3 for Etape 1 og Ansøgningssskema nr. 212434 version 5 for Etape 2, med de ændringer og vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
2. Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøgodkendelse samt beredskabsplanen skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

3. Etape 1: Husdyrbruget kan etablere kalvehytteplads på 520 m² med i alt 110 m² produktionsareal. Kalvehyttepladsen skal etableres med støbt fast gulv og med afløb til gyllebeholder. For at tilbageholde saft fra pladsen skal der hele vejen rundt etableres en kombination af 1 meter høj mur eller 2 meter bred randzone eller vulst. Kalvehyttepladsen skal etableres efter Landbrugets Byggeblad for møddingplads, og afløbsinstallationer skal dimensioneres og udføres af autoriseret kloakmester. I stedet for randzoner, kan der etableres vulster, så møddingsvand fra kalvehyttepladsen ikke ledes videre til andre områder og medfører forurening. En anvisning på udformning af vulster kan ses i § 18, stk. 3 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Kalvehyttepladsen skal placeres som angivet på figur 1a Staldafsnit og produktionsarealer.
4. Etape 2: Husdyrbruget kan etablere en ny ungdyr-/kostald på 4804 m² med produktionsareal på 348 m² dybstrøelse og 2895 m² Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb, i alt 3843 m² produktionsareal. Inden ny ungdyr-/kostald tages i brug, skal produktionsarealet i gammelt staldanlæg reduceres til 150 m² produktionsareal. Ny ungdyr-/kostald skal placeres som angivet på figur 1a Staldafsnit og produktionsarealer.
5. Skrabning minimum hver 2. time i staldene med faste drænedede gulve med ajlefløb og skraber.
6. Spalter på drivgange skal skrubes senest 4 timer efter dyr har haft adgang.

Stalde:

7. Husdyrbrugets anlæg, stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 1 for etape 1 og tabel 2 for etape 2, og placeret som vist på figur 1a og bilag 1 Oversigtskort over husdyrbruget, med produktionsarealerne som vist på bilag 3 Oversigt over produktionsarealer.

Etape 1:

Skemenummer: 220628 Versionsnummer: 3							
2. Overblik over stalde og produktioner							
Stalde og produktioner							
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udeglønde	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal i procent (%)
Ansøgt drift							
Kostald 1	3423	Naturlig ventilation	3 m	(#319163) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse (#319162) Mælkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajeafløb (#319161) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0 0 0	259 1380 60	49,6 %
Kostald 2	1112	Naturlig ventilation	3 m	(#319051) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	690	62,1 %
Plads til kalve mv.	520	Naturlig ventilation	3 m	(#319066) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	110	21,2 %
Gammelt staldanlæg	1301	Naturlig ventilation	3 m	(#319056) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) (#319055) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv (#319054) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0 0 0	423 163 149	56,5 %
Sum						3234	

Tabel 1. Stalde og produktioner på ejendommen Stursbølvej 2 som ansøgt i etape 1

Etape 2:

Skemenummer: 212434 Versionsnummer: 5							
2. Overblik over stalde og produktioner							
Stalde og produktioner							
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udeglønde	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal i procent (%)
Ansøgt drift							
Kostald 1	3423	Naturlig ventilation	3 m	(#319159) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse (#319158) Mælkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajeafløb (#319157) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0 0 0	259 1380 60	49,6 %
Kostald 2	1112	Naturlig ventilation	3 m	(#187610) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	690	62,1 %
Plads til kalve mv.	520	Naturlig ventilation	3 m	(#319160) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	110	21,2 %
Gammelt staldanlæg	1301	Naturlig ventilation	3 m	(#194092) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse (#187619) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) (#187618) Mælkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv (#187617) Kalve, (under 6 mdr.); Dybstrøelse	0 0 0 0	150 0 0 0	11,5 %
Ny ungdyr-/kostald	4804	Naturlig ventilation	3 m	(#319047) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse (#187620) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajeafløb	0 0	348 2895	67,5 %
Sum						5892	

Tabel 2. Stalde og produktioner på ejendommen Stursbølvej 2 som ansøgt i etape 2

Flexgruppen for dybstrøelsesstaldene er defineret således:

Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse
Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen:
<ul style="list-style-type: none"> • Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse • Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse • Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse • Heste. Dybstrøelse • Får og geder. Dybstrøelse

Tabel 3. Tilladte flexgrupper i dybstrøelsesstaldenes produktionsarealer.

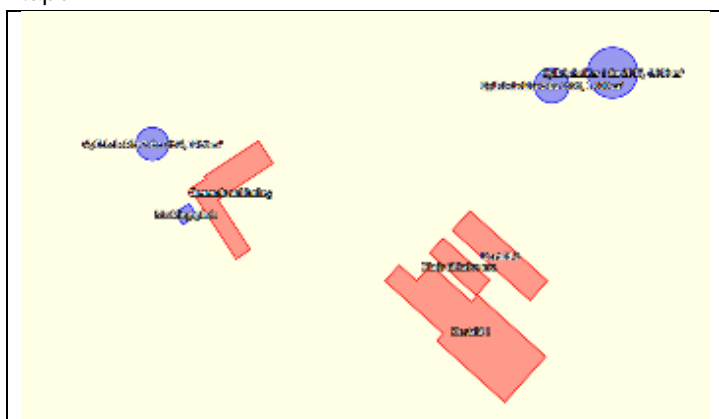
Flexgruppe for del af Ny ungdyr-/kostald, 2895 m2 produktionsareal:

Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb
Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen:
<ul style="list-style-type: none"> • Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb • Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb

Tabel 4. Tilladte flexgrupper i Ny ungdyr-/kostald 2895 produktionsareal

De godkendte produktionsarealer i staldanlæggene kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud indenfor grænserne af dyrevelfærdsreglerne.

Etape 1

Figur 2. Staldafsnit som ansøgt i etape 1.

Etape 2:

Figur 3. Staldafsnit som ansøgt i etape 2.

Anlæg til husdyrgødning:

- Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel 5 og placeret som vist på figur 1a og bilag 1.

Opbevaringslagre				
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Areal Dimension (m ²)
Ansøgt drift				
Meddingsplads	Fast			95
Gyllebeholder 1 fra 2007, 4.000 m ³	Flydende			806
Gyllebeholder 2 fra 1999, 1.600 m ³	Flydende			388
Gyllebeholder Stursbølvej 2 fra 2019, 4.000 m ³	Flydende			781

Tabel 5. Gyllebeholder på 4000 m³ og 781 m² ligger i Vejen kommune og ca. 2 km vest for Stursbølvej 2.

- Beholder fra 1994 på 1420 m³, der benyttes til opbevaring af overfladevand, må ikke benyttes til gylleopbevaring.
- Møddingpladsen skal have afløb til gyllebeholder.
- Der skal foretages autoriseret kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gylletransport mindst hvert 10. år samtidig med beholderkontrollen.

Håndtering af husdyrgødning

- Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Hvis påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldningsplads.
- Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, så spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
- Decentral gyllebeholder på 4000 m³ og 781 m², der ligger i Vejen kommune, skal have alarm på, da der ikke er opsyn med den hver dag. Dermed er der mulighed for at forhindre forurening.
- I dybstrøelsesstalde skal der strøes halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmatten altid er tør i overfladen.
- Ved udlægning af komposteret husdyrgødning i markstak, skal markstakken straks overdækkes med et tætsluttende og vandtæt materiale. Stakken må ikke placeres samme sted igen, før der er gået 5 år.

Beliggenhed

- Der skal beplantes langs eksisterende stalde og ved plansiloer og gyllebeholdere som anført og vist på kortet med beplantningsplan indsat i næste vilkår.

18. For samtlige beplantninger gælder, at de skal etableres senest i førstkommende plantesæson, efter miljøgodkendelse er meddelt, og at hegn og planter til stedse skal bevares og vedligeholdes, dvs. at der løbende skal indplantes nye planter, hvis nogle af træerne visner.

Beplantningsplan

Hegn plansiloer – foran plansiloer langs Stursbølvej etableres der et lavere hegn mellem de to udkørsler overfor de nyeste eksisterende stalde og ikke nærmere udkørslerne end 10 meter. Hegnet etableres af arter som tjørn, syren, slåen og/eller paradisæble.

Hegn gyllebeholdere – Der er etableret et dige omkring gyllebeholderne. For at afskærme yderligere etableres der en række levende hegn i kanten på ydersiden af diget af arter såsom gyvel, fjeldribs eller vilde roser eksempelvis Æblerose.

19. Den nye staldbygning, skal etableres med mure/sider og tag i afdæmpede farver, i samme farver og materialer, som eksisterende stald fra 2006, og med ikke reflekterende tagmaterialer.

Foderopbevaring

20. Ensilage kan opbevares i eksisterende plansiloer som vist på figur 4

Figur 4. Placering af plansiloer

21. Afløbsbrønde fra eksisterende plansiloer skal friholdes for ensilage, sand og lignende, så ensilagesaft og overfladevand kan ledes frit til gyllebeholder eller særskilt beholder.
22. Ensilagesaft, der ønskes udsprinklet på landbrugsjord, skal ledes til en opsamlingsbeholder med et volumen, der sikrer, at ensilagesaften kan udbringes efter reglerne om ensilagesaft i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Udsprinklingsanlægget skal overholde Landbrugets Byggeblad nr. 103.09-05 'Udsprinkling af ensilagesaft og restvand'.
23. Såfremt ensilage opbevares i ensilagestakke, der ikke er placeret i plansiloer, skal disse ensilagestakke placeres i marken, og må højst ligge på samme sted 1 år. Der skal derefter gå mindst 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted.
24. Privat fællesvej, der tillige er en del af Hærvejsstien, og som er beliggende mellem ejendommens ensilagesiloer, skal nedlægges. Det skal tinglyses at gående og cyklende fortsat har ret til færdsel på strækningen Hærvejsstien. Ejer skal vedligeholde arealet og belægningen, så det er egnet til færdsel for offentligheden. Nedlæggelse af den private fællesvej skal ske inden dyreholdet udvides eller byggeriet igangsættes.

Ressourceforbrug

Energiforbrug

25. Der skal foretages mindst et energieftersyn på ejendommen mindst hvert 5. år, hvor de energikrævende processer gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport, som indeholder evt. konkrete energibesparende forslag.
Kontrolrapport fra energi- og serviceeftersyn skal kunne fremvises ved tilsyn og opbevares i 5 år.
26. Der skal gennemføres kontrol af el-installationer herunder køleanlæg af en autoriseret elinstallatør mindst hvert 5. år.
27. Der skal skiftes til lavenergilysstofrør i stalde og lader, når de eksisterende udskiftes.
Der skal i den nye ungdyr-/kostald anvendes LED-belysning.
28. El- og dieselforbrug skal registreres mindst en gang årligt. El- og dieselforbrug skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
29. Belysningen skal udskiftes til LED-armaturer, efterhånden som der er behov for udskiftning.

Vandforbrug

30. Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.
31. Vandforbruget skal registreres en gang om året, og registreringen skal fremvises ved tilsyn.
Vandforbruget skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.
32. Drikkevandssystemet skal gennemgås af en fagperson, hvis der sker stigninger i vandforbruget, der ikke kan forklares med fx et øget antal dyr på husdyrbruget.
33. Hvis vandforbruget på årsplan stiger med mere end 10 % ud over 30.400 m³ vand, skal der indenfor 3 måneder fra sidste aflæsningsdag udarbejdes en handleplan for tiltag der sættes i værk for at minimere vandforbruget, så forbruget igen kan reduceres til det oplyste, hvis ikke merforbruget ud fra en konkret vurdering kan accepteres. Planen skal fremvises ved tilsyn.
34. Der skal i forbindelse med tilsyn redegøres for, hvilke indsatser der gøres for at reducere vandforbruget, og det skal dokumenteres, at vandforbruget nedbringes.

Øvrige emissioner (lugt, støj, støv, lys og rystelser)

Lugt

35. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses.
Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre.
36. Hvis der opstår lugtgener, som kommunen skønner, er væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, skal husdyrbruget for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og iværksætte foranstaltninger, så lugtgenerne formindskes.
Foranstaltningerne skal aftales med Haderslev Kommune.
37. Markstakke med komposteret dybstrøelse eller ensilage skal placeres mindst 200 meter fra nabobeboelser.

Støj

38. Bidraget fra landbruget med adressen Stursbølvej 2, til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder".

	Mandag – fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
--	--	--	--------------------------------

		Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel 6. Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A)

Støjgrænserne gælder for hele husdyrbruget.

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 meter fra beboelsen.

39. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i ovenstående vilkårs fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne /beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, som er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støv

40. Fodersilo ved det gamle staldanlæg skal være forsynet med cyklon, og indrettes således, at støvgener undgås. Cykloner skal renses og vedligeholdes efter producentens anvisninger. Der skal foretages egenkontrol af støvcyklonen, der skal kunne dokumenteres ved tilsyn

Lys

41. Ved evt. ny belysning eller renovering af eksisterende udendørs belysning ved staldanlægget, skal belysningen forsynes med en bevægelsessensor, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen, eller så lang tid der arbejdes på pladserne udenfor bygningerne.
42. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Fluer og skadedyr

43. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, ensilage, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.
44. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transport, til- og frakørsler

45. Den østlige udkørsel fra staldene syd for Stursbølvej skal indsnævres til ca. 10 meter, som angivet på kortet, og med græsbelægning langs siderne:

46. Der skal ryddes et oversigtsareal omkring udkørsel fra plansiloerne, ca. 8 meter fra Stursbølvej og ca. 8 meter langs Stursbølvej mod øst. Som vist med rødt på kortet:

47. Transport af foder/ensilage på tværs af Stursbølvej skal så vidt muligt ske via den østlige udkørsel fra staldene syd for Stursbølvej.
48. Eventuelt spild på offentlig vej /Stursbølvej efter transport på tværs af vejen, mellem driftsanlæg på begge sider af vejen, skal fjernes umiddelbart

Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

49. På befæstede arealer må der ikke ske oplag af tilskudsfoder m.v., der med evt. regnvand kan tilføres overflade- eller grundvand. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.
50. Det skal sikres, at der ikke strømmer regnvand/overfladevand ud på vejrabatten/vejen og til nærliggende vandområder - ned af bakken mod vest til Jels Å - fra den store gårdsplads eller fra pladsen ved de to gyllebeholdere. Der skal sikres fald fra pladserne, så overfladevand afledes på egen matrikel.
Hvis der ikke kan sikres fald fra pladserne, skal der etableres vulst ved udkørsler, Overfladevand fra ejendommens matrikler skal holdes på egen matrikel.
51. Vaskepladsen på Stursbølvej 2 skal opfylde kravene til en godkendt vaskeplads som f.eks. Landbrugets Byggeblad for vaskepladser nr. 103.11-03 revideret 18.03.2010. Hvis der etableres sandfang og olieudskiller ved vaskepladsen, så skal disse tømmes i overensstemmelse med Haderslev Kommunes anvisninger.
52. Vask af maskiner og redskaber og transportvogne, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder eller opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer der er græsdækkende.
53. Sprøjteudstyr samt maskiner og traktorer anvendt ved sprøjtning skal stå under tag, når det ikke er i brug.
54. Sanitært spildevand fra virksomheden skal ledes til særskilt spildevandsanlæg. Spildevandsanlægget skal være godkendt af Haderslev Kommune.
55. Vand fra vask af stalde, malkerum og lignende betragtes som flydende husdyrgødning og skal tilledes gyllebeholder.
56. Overfladevand fra ensilagepladserne kan ledes til beholderen på 1420 m³ fra 1994. Overfladevandet må max indeholde 0,3 kg N/ton (jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 4, punkt 19, d). Rørsystem fra ensilageplads til beholder skal etableres af autoriseret kloakmester. Beholderen skal beholderkontrolleres hvert 5. år. Beholderen fra 1994 må ikke længere anvendes til gylle, (jf. Brev af 8.1.2018 18/843).
57. Vand fra befæstede oplagspladser betragtes som spildevand og skal tilledes beholder for flydende husdyrgødning.
58. Tagnedløb skal sikres på en sådan måde, at der ikke kan indrive forurenende stoffer.
59. Dræn tættere end 15 meter fra den nye ungdyr-/kostald skal enten sløjfes eller omlægges.

Affald

60. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
61. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.
62. Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.
63. Pesticidrester skal opbevares og håndteres som farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage kan bortskaffes som dagrenovation.
64. Døde dyr skal opbevares overdækket i skygge og på betonspalter (jf. bilag 1) eller andet tilsvarende underlag. Døde dyr skal placeres med kappe eller presenning over eller anden tilsvarende anordning. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.
På tilsyn kan der kræves fremvisning af fakturaer fra Daka.

Olie og diesel

65. Olie og diesel skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb, så spild kan opsamles.
66. Tankning af brændstof skal ske under konstant opsyn.
67. Udendørs tanke, skal være sikret mod påkørsel.

Kemikalier og andre stoffer

68. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.

Ophør

69. Ved hel eller delvis ophør af husdyrbruget skal Haderslev Kommune kontaktes med henblik på vejledning om nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

Egenkontrol

Egenkontrol generelt

70. Som led i at dokumentere egenkontrollen på bedriften skal følgende dokumentation opbevares i fem år og forevises Haderslev Kommune på forlangende:
 - kvitteringer for aflevering af farligt affald,
 - årligt ressourceforbrug for vand og energi,
 - overfladeareal af gødningsopbevaringsanlæg,
 - placering af komposteret dybstrøelse i markstak,
 - placering af ensilagestak i markstak, samt

- logbog for drift og vedligehold af staldsystemer og støvcyklon.

71. I forbindelse med tilsyn skal der fremvises opgørelse af produktionsareal i staldene,
72. Der skal altid forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Den skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af forsiden af beredskabsplanen. Ved ansættelse af udenlandsk arbejdskraft skal beredskabsplanen oversættes til et sprog de forstår. I tilfælde af uheld skal beredskabsplanens forskrifter følges.
73. Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder og derefter med de ansatte mindst én gang årligt.

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret fra 1. juli til 27. juli 2020 på Haderslev Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen (jf. husdyrbrugloven §55 stk.3).

Der indkom ingen bemærkninger til høringen, og ingen har anmodet om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Høring af parter om udkastet til miljøgodkendelse

Udkast til miljøgodkendelse blev den 21-12-2020 udsendt i partshøring.

Udkast til miljøgodkendelse blev sendt til naboer og andre berørte med oplysning om en frist på 30 dage til at kommentere udkastet (jf. husdyrbrugloven § 55. stk. 4.

Haderslev Kommune har vurderet, at parter i denne sag er ansøger og ejer selv, andre berørte myndigheder Vejen Kommune, og eventuelle nabobeboelser, som ligger indenfor 663,6 meter, der er lugtgeneafstanden til byzone², samt ejere af de ejendomme, som matrikulært støder op til ejendommen, hvor husdyrbrugets anlæg er placeret. Vejen Kommune høres, da den ene gyllebeholder er placeret i Vejen kommune.

Der indkom to bemærkninger i høringsperioden - fra ansøger og fra Vejen Kommune.

Bemærkning fra ansøger:

Der indkom bemærkninger fra ansøger den 4.1.2021 med et ønske om ændret forløb af hærvejsstien i forbindelse med nedlæggelse af den privat fællesvej. Ifølge eksisterende miljøgodkendelse fra 2011 skulle Hærvejsstien flyttes fra den nuværende placering mellem ensilagesiloerne til et forløb længere mod øst mellem ensilagesiloer og gyllebeholder. Ansøgers synes, at det er uhensigtsmæssigt, hvis der kommer gående ad vejen mellem ensilagesiloerne og gyllebeholderne, da der i perioder også er meget transport i forbindelse med udbringning og flytning af gylle. Ansøger foreslår i stedet, at der ryddes til en sti, der går længere mod øst umiddelbart øst om den eksisterende jordvold og øst for gyllebeholderne.

Bemærkningerne har givet anledning til, at kommunen har besigtiget området med henblik på at undersøge alternative ruteforløb for Hærvejsvandreruten, når den private fællesvej nedlægges.

Konklusionen er at det nuværende forløb ikke er ideelt, men alternativerne er ikke bedre. Det foreslås derfor at

² Hvis lugtkonsekvenszonen (577 m) er kortere end lugtgeneafstanden til byzone (663,6 m), skal der høres indenfor lugtgeneafstanden til byzone. Jf. MFS 18.1.2019

fastholde Hærvejsrutens nuværende forløb.
Se en uddybende vurdering i afsnit A 2) side 12.

Bemærkning fra Vejen Kommune:

Vejen Kommune gør opmærksom på, at de den 18. november 2020 har ændret vilkårene for beplantning og tilføjet vilkår vedr. jordvold ved den decentrale gyllebeholder i Vejen Kommune. Og det præciseres, at det er vilkårene fra Vejen Kommunes udtalelse den 18. november 2020, der skal være gældende.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen er meddelt den 11-02-2021.

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den 11-02-2021.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-mail eller brev med vedhæftet fil:

- Ansøger Stursbøl ApS ved:
Pieter Cornelis Timmerman, Stursbølvej 2, 6560 Sommersted
og
Mark Kristian Timmerman, Bakkevej 9, 6560 Sommersted
e-mail: stursbol@bbsyd.dk

Som e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent: Ulla Refshammer Pallesen, landboSyd
e-mail: upa@landbosyd.dk
- Vejen Kommune, e-mail: MHNI@vejen.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
e-mail: dn-haderslevsager@dn.dk
- Rådet for Grøn Omstilling, Kompagnistræde 22, 3. forh. 1208 København K
e-mail: info@rgo.dk
- Blegdamsvej 4B, 2200 København N
e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
e-mail: natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding
e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1 1651 København V
e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
e-mail: fbr@fbr.dk

- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vøjens
e-mail: Bent.Karlsson1@outlook.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund v/ Morten Ringive
e-mail: mri@fleggaard.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten
e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
e-mail: haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 11. marts 2021.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune i klageportalen.

Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Christel Banke
Sagsbehandler
Haderslev Kommune

D. Kommunens bilag

Bilag 1 Versionshistorik – Ansøgning

Her i bilag D ses en oversigt over versionshistorikken i ansøgningsmaterialet i kronologisk rækkefølge, som det er vist i det digitale ansøgningssystem.

Version 1

Ansøgningsskema (212434)
<hr/>
Dette er en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 a.
<hr/>
Versionsnummer: 1
Indsendelsesdato: 19-09-2019

Version 2

Ansøgningsskema (212434)
<hr/>
Dette er en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 a.
<hr/>
Versionsnummer: 2
15-10-2019

Version

2 (Ansøger)

Staldbygninger

Slettede

- Kostald 1 efter udvidelse mod syd - drifter (ansøgt drift), 5295,0 kvm

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Kostald 1 - EksisterelkkeA	True	False
Ny ungdyr-/kostald Geometri :	Størrelse: 0,43 hektar	Geometri ændret. Center flyttet 52 m SØ. Størrelse: 0,31 hektar : Δ -0,12 hektar

Produktionsarealer

Tilføjede	Slettede
<ul style="list-style-type: none"> Id: 224544 (stald: Kostald 1) - ansøgt drift, "Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb", 1380,0 kvm Id: 224545 (stald: Kostald 1) - ansøgt drift, "Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse", 429,0 kvm 	<ul style="list-style-type: none"> Id: 187614 (stald: Kostald 1 efter udvidelse mod syd) - ansøgt drift, "slettet", 1380,0 kvm Id: 187615 (stald: Kostald 1 efter udvidelse mod syd) - ansøgt drift, "slettet", 429,0 kvm Id: 187616 (stald: Kostald 1 efter udvidelse mod syd) - ansøgt drift, "slettet", 1192,0 kvm

Version 3

Ansøgningsskema (212434)

Dette er en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 a.

Versionsnummer:
3

20-11-2019

3 (Ansøger)

Produktionsarealer

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Id: 187620 (stald: Ny ungdyr-/kostald) - Areal	2953,00	2877,00

Scenarieregning af ansøgningskema (216298)

Dette er en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 a.

Versionsnummer:
3

18-12-2019

Version 4

Ansøgningskema (212434)

Dette er en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 a.

Versionsnummer:
4

14-07-2020

4 (Ansøger)

Skema ^

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
212434 - AnsøgerNavn	Pieter Timmerman	Stursbøl ApS
212434 - BedriftCvr	13579946	41294795

Staldbygninger ^

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Plads til kalve mv. - Navn	Ny plads til kalve mv.	Plads til kalve mv.
Plads til kalve mv. - VentilationsType	Mekanisk ventilation	Naturlig ventilation
Ny ungdyr-/kostald Geometri :	Størrelse: 0,48 hektar	Geometri ændret. Center flyttet 8 m NV. Størrelse: 0,43 hektar : Δ -0,05 hektar

Produktionsarealer

Tilføjede

- + Id: 319042 (stald: Ny ungdyr-/kostald) - ansøgt drift, "Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse", 348,0 kvm
- + Id: 319157 (stald: Kostald 1) - ansøgt drift, "Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse", 60,0 kvm
- + Id: 319158 (stald: Kostald 1) - ansøgt drift, "Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb", 1380,0 kvm
- + Id: 319159 (stald: Kostald 1) - ansøgt drift, "Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse", 259,0 kvm
- + Id: 319160 (stald: Plads til kalve mv.) - ansøgt drift, "Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse", 110,0 kvm

Slettede

- Id: 187613 (stald: Ny plads til kalve mv.) - ansøgt drift, "slettet", 370,0 kvm
- Id: 224544 (stald: Kostald 1) - ansøgt drift, "slettet", 1380,0 kvm
- Id: 224545 (stald: Kostald 1) - ansøgt drift, "slettet", 429,0 kvm

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Id: 187620 (stald: Ny ungdyr-/kostald) - Areal	2877,00	2895,00

Gødningslager

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Gyllebeholder Stursbølvej 2 fra 2019, 4.000 m ³ - Navn	Ny gyllebeholder Stursbølvej 2	Gyllebeholder Stursbølvej 2 fra 2019, 4.000 m ³
Gyllebeholder Stursbølvej 2 fra 2019, 4.000 m ³ - BatKlassifikation	Nyt (inkl. renoveret) gødningsopbevaringsanlæg	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg
Gyllebeholder Stursbølvej 2 fra 2019, 4.000 m ³ - EksisterelkeN	True	False

Bebyggelser

Tilføjede

- + Fremtidig byzone, Ø. Lindet Ejerlav, Ø. Lindet - byzone, kumulation: nul ejendomme (0)

Afstandsmarkører

Tilføjede

- + Øster Lindetvej (gyllebeholder) - Offentlig vej og privat fællesvej

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
Stursbølvej - X	512823,624957560	512823,807307450
Stursbølvej - Y	6130084,957585900	6130085,124165600
Naboskel - X	512802,274957560	512706,074844190
Naboskel - Y	6129879,107585900	6129967,945085900

Ansøger ændrer på det ansøgte projekt:

"der ikke længere ønskes et halvtag på kalvepladsen mellem de to stalde, da ansøger er bange for, at det vil kunne påvirke luftskiftet i stalderne negativt. Endvidere bliver logistikken bedre med den ændrede placering af dybstrøelsesarealet.

I stedet gøres den nye stald lidt større, så der er plads til et dybstrøelsesareal inde i stalden. Et planlagt øget dybstrøelsesareal i Kostald 1 er desuden blevet droppet. Den nye stald er endvidere flyttet lidt tættere på Stursbølvej.

Det er nøje tjekket, at ændringerne ikke giver anledning til større merdeposition til Sømosen, end den sidste version.

Da gyllebeholderen på marken i Vejen Kommune er etableret i december 2019, så den er nu vist som "aktiv" i nudrift."

skema 212434 sendt ind igen med tilrettet miljøkonsekvensrapport og tilhørende bilag. ... har endvidere delt et scenarieskema med kommunen (skema 220628) for "etape 1", så der er redegjort for, at der kan produceres frit på de eksisterende produktionsarealer samt kalvepladsen ind til den nye stald etableres.

Version 5

Ansøgningskema (212434)

Dette er en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 a.

Versionsnummer:

5

28-10-2020

5 (Ansøger)

Skema

Ændrede

Identitet	Gammel værdi	Ny værdi
212434 - KortBeskrivelse	Se miljøkonsekvensrapport	Miljøgodkendelsesansøgning Stursbølvej 2

Supplerende oplysninger til ansøgningen.

Konsekvensrettet miljøkonsekvensrapport.

Bilag 2 Lovgrundlag

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen skal være kendte og skal følges af husdyrbruget.

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger, som følger af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser med tilhørende vejledninger og orienteringer:

- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. – LBK nr 520 af 01/05/2019 (Husdyrbrugloven).
- Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug – BEK nr 2256 af 29/12/2020 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder

Udover vilkårene i denne miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt de til enhver tid gældende bestemmelser i gældende love og bekendtgørelser. Nedenstående liste giver et overblik over gældende lovgivning på afgørelsestidspunktet, samt relevante regulativer og planer, som husdyrbruget endvidere er underlagt. Populærtitler, der anvendes i miljøgodkendelsen, er angivet i parentes.

- Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse - LBK nr. 1218 af 25/11/2019 (Miljøbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse – LBK nr. 240 af 13/03/2019 (Naturbeskyttelsesloven)
- Bekendtgørelse af lov om vandløb – LBK nr. 127 af 26/01/2017 (Vandløbsloven)
- Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning - BEK nr. 1176 af 23/07/2020 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om affald – BEK nr. 224 af 08/03/2019 (Affaldsbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand – BEK nr. 1322 af 14/12/2012
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines – BEK nr. 1257 af 27/11/2019 (Olietanksbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelses-områder samt beskyttelse af visse arter – BEK nr. 1595 af 06/12/2018
- Bekendtgørelse af museumsloven – LBK nr. 358 af 08/04/2014 (Museumsloven)
- Regulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommune af 04/09/2015. Regulativ og yderligere oplysninger kan findes på <https://www.haderslev.dk/service/raadgivning-og-regler-for-erhverv/erhvervsaffald-og-genbrug/saadan-haandterer-du-erhvervsaffald/regulativ-for-erhvervsaffald/>
- Jordforureningsloven LBK nr 282 af 27/03/2017
- Kommuneplan 2017-2029, Haderslev Kommune. Kommuneplanen kan findes på <https://kommuneplan2017.haderslev.dk/>

Ved fremtidige ændringer af love og regler: Se Senere ændringer til forskriften på Retsinformation www.retsinformation.dk

Bilag 3 Udtalelse fra Vejen Kommune – Gyllebeholder i Vejen kommune

Postadr.: Rådhuspassagen 3 - 6600 Vejen

Vejen KOMMUNE

Haderslev Kommune, Teknik & Miljø
Simmerstedvej 1A
6100 Haderslev
Att.: Christel BankeTEKNIK & MILJØ
Erhvervs miljøDato: 18. november 2020
Sagsnr.: 18/21965Kontaktperson:
Majbrit Holst Nielsen

Dir. tlf.: 7996 6268

E-mail: mhni@vejen.dk

Tillæg til Vejen Kommunes udtalelse vedr. placering af gyllebeholder i det åbne land tilhørende Peter Timmerman, Stursbøl Østergård, Stursbølvej 2, 6560 Sommersted.

Vejen Kommune har den 16. november 2020 modtaget en forespørgsel fra Peter Timmerman i Haderslev Kommune, som er ved at få udarbejdet en miljøtilladelse til sit husdyrbrug, om at etablere en jordvold omkring den decentralt placerede gyllebeholder i Vejen Kommune.

Redegørelse og vurdering

Peter Timmerman har den 16. november 2020 telefonisk redegjort for, at der ønskes en jordvold omkring gyllebeholderen.

Vejen Kommune godkender etableringen af en jordvold omkring gyllebeholderen på vilkår som givet efterfølgende.

Vilkår for afgørelsen

1. Der skal etableres skærmende beplantning på og for foden af jordvolden. Beplantningen skal bestå af mindst én række hjemmehørende arter af træer og buske ved foden af volden, samt mindst én række hjemmehørende arter af træer og buske på voldens side. Beplantningen skal etableres senest 1 år efter anlæggets opførelse. Beplantningen skal løbende vedligeholdes og give en effektiv og vedvarende afskærmning. Efter 5 år skal beplantningen være mindst 3 meter høj.
2. Gyllebeholderen og jordvolden på matr. nr. 462, Ø. Lindet Ejerlav. Ø. Lindet i Vejen Kommune skal fjernes, når gyllebeholderen ikke længere er i drift.
3. Den etablerede jordvold må ikke være højere end gyllebeholderens betonkant.

Vilkår stillet i Vejen Kommunes udtalelse fra 4. december 2019 erstattes således af ovenstående vilkår.

Venlig hilsen

Majbrit Holst Nielsen

Biolog

Ved personligt fremmøde: Ved personligt fremmøde: Ring til mig på lokalnummeret.

Telefon: +45 7996 5000 | mail: post@vejen.dk | sikkerpost@vejen.dk | www.vejen.dk | CVR: 29 18 98 38

Postadr.: Rådhuspassagen 3 - 6600 Vejen

Vejen KOMMUNE

Haderslev Kommune, Teknik og Miljø
Att.: Line Olsen
Simmerstedvej 1A, 1
6100 Haderslev**TEKNIK & MILJØ**
Erhvervsmiljø**Dato:** 4. december 2019
Sagsnr.: 18/21965**Kontaktperson:**
Majbrit Holst Nielsen**Dir. tlf.:** 7996 6268**E-mail:** mhni@vejen.dk**Udtalelse vedr. ændret placering af gyllebeholder i det åbne land.**

Vejen Kommune har den 4. december 2019 modtaget en henvendelse fra Peter Timmerman i Haderslev Kommune, som er ved at få udarbejdet en miljøtilladelse til sit husdyrbrug, om ændret placering af en decentral gyllebeholder i Vejen Kommune. I ansøgningen til Haderslev Kommune indgår gyllebeholderen som en nyetablering.

Haderslev Kommune har tidligere sendt kopi af ansøgningskemaet og oplysninger om ejendommen udarbejdet af konsulent Britt Bjerre Paulsen ved LandboSyd til Vejen Kommune.

Grunden til at gyllebeholderen skal flyttes er, at de geotekniske undersøgelser har vist, at der er fundet tørv i den vestlige del af gyllebeholderens placering. For at undgå sætningsskader på gyllebeholderen ønskes det at flytte den ca. 20 meter mod øst. For at flytte gyllebeholderen er det derfor nødvendigt at gennembryde et eksisterende læhegn mod øst samt at flytte det dræn, der ligger langs læhegnet.

Ansøger har samtidig sendt kortmateriale til Vejen Kommune der viser, hvor det er planen at etablere afskærmende beplantning ved gyllebeholderen.

Redegørelse og vurdering

Ansøger har den 18. juli 2018 telefonisk redegjort for, at gyllebeholderen ved udbringningsarealerne i Vejen Kommune er erhvervsmæssig nødvendig og driftsmæssigt begrundet placeringen væk fra ejendommens samlede bygningsmasse.

Gyllebeholderen ligger ved ca. 52 ha robust jord ca. 2 km fra ejendommen på matr. nr. 462, Ø. Lindet Ejerlav, Ø. Lindet i Vejen Kommune. Derudover har ansøger ca. 43 ha jord ved Vester Lindet. Den ansøgte gyllebeholder i Vejen Kommune ligger på transportruten fra ejendommen til arealerne ved Vester Lindet. Derfor er der også en driftsmæssig begrundelse for at placere gyllebeholderen på den ønskede lokalitet i forhold til arealerne ved Vester Lindet.

Ansøger har oplyst, at han primært har græs og majs på arealerne, og at disse afgrøder får mellem 30 og 35 tons gylle pr. ha pr. år. Vejen Kommune har derfor beregnet, at der på årsbasis skal udbringes ca. 2.850 - 3.325 tons gylle, svarende til ca. 4.845 m³ - 5.652 m³ på de 95 ha jord, som gyllebeholderen skal servicere. Da gyllebeholderen ikke er overdækket skal den også have kapacitet til at opbevare regnvand. Overfladevand beregnes med 0,5 m³/m². Da gyllebeholderens overfladeareal er opgivet til at være 781 m² vil der falde ca. 390 m³ regnvand på beholderen. Herudover har ansøgers konsulent oplyst, at der med gyllebeholderen på 4.000 m³ i Vejen Kommune vil være en opbevaringskapacitet på 9,5 mdr. til

ejendommen hvis de to eksterne gyllebeholdere, som ejendommen i dag lejer, ikke længere vil være tilgængelige for ejendommen.

Det er Vejen Kommunes vurdering, at gyllebeholderen er erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens drift og at der er en driftsmæssig begrundelse for at placere den i det åbne land. Det er også Vejen Kommunes vurdering, at den beplantning som etableres skal nedtone gyllebeholderens dominans i landskabet.

Vejen Kommune gør i den forbindelse opmærksom på, at der skal søges om tilladelse til en eventuel etablering af en ny overkørsel fra Østerlindetvej til arealet hvor gyllebeholderen placeres.

Vejen Kommune godkender placeringen af gyllebeholderen på vilkår som givet efterfølgende.

Vilkår for afgørelsen

1. Der skal etableres skærmende beplantning i henhold til figur 1 omkring gyllebeholderen. Beplantningen skal bestå af et mindst 3-rækket læhegn bestående af hjemmehørende arter af træer og buske. Beplantningen skal etableres senest 1 år efter anlæggets opførelse. Beplantningen skal løbende vedligeholdes og give en effektiv og vedvarende afskærmning. Efter 5 år skal beplantningen være mindst 3 m høj.
2. Gyllebeholderen på matr. nr. 462, Ø. Lindet Ejerlav, ø. Lindet i Vejen Kommune skal fjernes, når den ikke længere er i drift.

Figur 1. Korrigeret placering (sort markering) og angivelse af beplantning (grøn markering).

Hensynet til landskab, kulturhistorie og rekreative områder

Ejendommens nye gyllebeholder skal vurderes i forhold til anlæggets udformning og placering i landskabet og de landskabelige værdier.

Gyllebeholderen opføres som en standard elementtank i grå elementer og bliver ikke overdækket. Gyllebeholderens placering fremgår af figur 1 og 2.

Figur 2. Gyllebeholderens placering i forhold til ejendommen.

Området som gyllebeholderen bygges i karakteriseres ved en meget storbølget, jævnt mod sydøst faldende moræneflade. Området domineres af store gårde med intensiv landbrugsdrift, fritliggende gårde samt husmandssteder.

Det åbne, skovløse landskab blotlægger et tydeligt billede af den moræneflade som istiderne har efterladt. Tidsdybden strækker sig ca. 200 år tilbage, - men mange af de tidligere skel og småveje er sløjfede for at opnå større markparceller.

Byen Øster Lindet ligger ca. 1 km sydvest for gyllebeholderen. Byens beliggenhed på kanten af bakkeøen strækker sig langt tilbage i tiden og giver et fint samspil mellem natur og kultur. Det centrale Øster Lindet er udpeget som kulturhistorisk miljø, med sin blanding af landsby- og stationsbyelementer, blandt andet rester af banedæmningen fra den tidligere jernbane mellem Gram og Vojens (Kleinbahn), den tidligere stationsbygning, skolen fra 1913 (tegnet af arkitekt P. Gram) og en købmandsforretning. Domænegården "Nygård" ligger lige nord for Øster Lindet og ca. 1,3 km fra gyllebeholderen. Øster Lindet Kirke fra midten af 1100-tallet med romansk kor og skib er bygget af granitkvadre.

Der er en lokal vandresti fra Møjbøl til det arkæologisk udgravede og genskabte vadested ved Møjbøl og cykelrute nr. 10 - "Øster Lindet - Rødding" - går lige forbi gyllebeholderen på Østerlindetvej.

Landskabelige værdier

Placeringen og udformningen af ejendommens nye anlæg, herunder gyllebeholderen i Vejen Kommune, skal vurderes i forhold til de landskabelige værdier jf. §§ 22 og 23 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen – se nedenstående tabel.

Udpegningerne er fra Kommuneplanen¹. Landskabet og kulturhistoriske værdier bliver reguleret efter hhv. Naturbeskyttelsesloven og Museumsloven.

Kommuneplan	Udpegninger	Bemærkning	Nyt anlæg inden for udpegningen
3.5.1	Bevaringsværdige landskaber*	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.5.2	Uforstyrrede landskaber*	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.5.3	Værdifulde geologiske beskyttelsesområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.4.3	Potentielle økologiske forbindelsesområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.4.1	Naturområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes. Sikre naturområder. Udpegningen i kommuneplanen indeholder også "særligt værdifulde naturområder".	Nej
3.3.1	Lavbundsarealer	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
4.2.1	Kulturhistoriske værdiområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes. Sikre kulturmiljøer, herunder Hærvejens kulturmiljø.	Nej
4.2.1	Kirkeomgivelser	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
4.4.2	Rekreativ interesse	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Udpegningsgrundlaget må ikke forringes.	Nej
3.4.4	Natura 2000	Byggeri der ændrer udpegningen af Natura 2000 område ikke tilladt.	Nej
Råstofloven	Udpegninger		Nyt anlæg inden for udpegningen
	Råstofgraveområder	Skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg.	Nej
Naturbeskyttelsesloven	Udpegninger		Nyt anlæg inden for udpegningen
§ 17	Skovbyggelinjen*	Regulerer kun byggeri indenfor 300 m. Nødvendigt driftsbyggeri må foretages inden for beskyttelseslinjen.	Nej
§ 16	Sø- og åbeskyttelseslinje*	Regulerer enhver ændring i tilstand inden for 150 m (også terrænændringer og tilplantninger). Nødvendigt driftsbyggeri må foretages inden for beskyttelseslinjen.	Nej
§ 18	Fortidsmindebeskyttelseslinje	Regulerer enhver ændring i tilstand inden for 100 m (også terrænændringer og tilplantninger). Der må ikke bygges eller plantes inden for beskyttelseslinjen.	Nej

¹ Kommuneplanen 2017 – 2029 for Vejen Kommune, www.vejenkom.dk.

§ 19	Kirkebyggelinje	Regulerer byggeri over 8,5 meters højde inden for 300 m.	Nej
	Fredede områder		Nej
Museumsloven	Udpegninger		Nyt anlæg inden for udpegningen
§ 29a	Sten- og jorddiger	Må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra kommunen.	Nej
§ 29e	Fortidsminder	Inden for en afstand af 2 meter fra fortidsmindet, må ikke foretages jordbehandling, gædes eller plantes.	Nej

Tabel 1. Landskabelige udpegninger i forbindelse med nybyggeriet. *Bevaringsværdige og uforstyrrede landskaber, skov-, sø- og åbeskyttelseslinjer har ofte ikke indflydelse på landbrugsbyggeri, men kan i særlige tilfælde have betydning for vurderingen. På grund af Vejen Kommunes beliggenhed inde midt i landet, vurderes ikke på kystnærhedszoner, strandbeskyttelseslinjer eller klitfredninger.

Begrænsning af eventuelle gener for naboer

Husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 omhandler en række afstandskrav.

Afstande, samt lovpligtige afstandskrav, jf. §§ 6, 7 og 8 i Husdyrgodkendelsesloven, fra den nye gyllebeholder er vist i nedenstående tabel. For §§ 6 og 7 gælder, at der ikke må ske etablering af anlæg eller udvidelser, der medfører forøget forurening inden for afstandskravet. For § 8 gælder, at der ikke må ske nyetablering indenfor afstandskravet.

§§	Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
8	Nabobebyggelse	> 50 m	Ca. 360 meter til nabo på Mojbølvej og ca. 390 meter til nabo på Øster Lindet Præstegårdsvej	50 m
8	Naboskel	> 30 m	Ca. 32 meter til eget skel nord for Østerlindetvej	30 m
8	Beboelse på samme ejendom	> 15 m	Ca. 2 km	15 m
8	Levnedsvirksomhed	> 25 m	Ingen i nærheden	25 m
8	Fælles vandindvindingsanlæg	> 50 m	Ca. 1.300 m til Øster Lindet vandværk	50 m
8	Enkelt vandindvindingsanlæg	> 25 m	Ca. 357 m fra gyllebeholder til vandforsyningsboring ved Øster Lindet Præstegårdsvej	25 m
8	Vandløb	> 15 m	Ca. 300 meter til vandløb nord for gyllebeholderen	15 m
8	Dræn	> 15 m	Dræn i umiddelbar nærhed*	15 m
8	Sø	> 15 m	Ca. 430 meter til sø på mark nord for gyllebeholderen	15 m
8	Offentlig- og privat fællesvej	> 15 m	Ingen privat vej i nærheden	15 m
8	Vandløb eller sø > 100 m ²	> 100 m	Ca. 430 meter til sø på mark nord for gyllebeholderen	100 m
7	Bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder	> 10 m	Ingen i nærheden	10 m

7	Bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder	> 10 m	Ingen i nærheden	10 m
6	Byzone	> 50 m	Ca. 900 meter til byzone ved Øster Lindet	50 m
6	Samlet bebyggelse	> 50 m	Ca. 900 meter til samlet bebyggelse ved Øster Lindet	50 m
6	Sommerhusområde	> 50 m	Ingen i nærheden	50 m
6	Boligområde/Blandet bolig og erhverv	> 50 m	Ca. 765 meter til boligområde i Øster Lindet	50 m

Tabel 2. Oversigt over afstande fra anlæg til nærmeste punkt, hvor der er afstandskrav ifølge Husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8.

*Ansøger har oplyst, at dræn inden for 15 meter fra gyllebeholderen vil blive omlagt i forbindelse med udgravningen.

Som det ses i tabellen er alle afstandskrav er overholdt. Vejen Kommune vurderer, at de generelle afstandskrav er nok til at sikre, at der ikke sker forurening eller gene af omgivelserne.

Gyllebeholderen ligger ca. 920 meter fra nærmeste lokalplanområde.

Nærmeste lokalplaner i området er lokalplan nr. 199 (Lokalplan for Østervænget. Et område til boligformål).

Der er ingen lokalplaner under tilblivelse eller i forslag i området omkring ejendommen.

Figur 4. Gyllebeholderens placering i forhold til lokalplaner.

Vejen Kommune vurderer, at risikoen for forurening og væsentlige gener for omgivelserne er begrænset, da anlæggets placering i forhold til husdyrgodkendelseslovens genegrænser er overholdt.

Venlig hilsen

Majbrit Holst Nielsen
Biolog

E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a

Haderslev Kommune har gennemgået miljøkonsekvensrapporten af 28-10-2020 version 5 og har vurderet, at rapporten opfylder kravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 4.

Det vurderes, at projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre projekter vil påvirke internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt.

Kravet om anvendelse af BAT vurderes at være overholdt, fordi kravene om emissionsgrænser for ammoniak og krav om begrænsning af anden forurening overholdes., jf. miljøkonsekvensrapporten afsnit 6.

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Stursbøllevej 2

6560 Sommersted

Ansøgning om udvidelse af kvægbrug

Skema 212434 i Husdyrgodkendelse.dk version 5

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, D3)

Ansøger og ejer	Stursbøl ApS Ved Mark Kristian Timmerman Bakkevej 9 6560 Sommersted og Pieter Cornelis Timmerman Stursbølvej 2 6560 Sommersted stursbol@bbsyd.dk
Kontaktperson	Pieter Timmerman
Husdyrbrugets adresse	Stursbølvej 2 6560 Sommersted
CVR-nummer	41294795
CHR-nummer	52336
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	5100018686
Matrikel-nr.	Matrikel - 5 - Stursbøl, Oksenvad m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningskema	212434
Konsulent (D3)	Ulla Refshammer Pallesen LandboSyd, CVR-nr. 25160428 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@landbosyd.dk Tlf.: 7436 5043 / 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Stursbølvej 2, 6560 Sommersted.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte (afsnit 3) og efterfølgende en vurdering af de væsentlige indvirkninger på miljøet (afsnit 4). Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen³ og er opbygget ud fra Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af LandboSyd i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af kapacitetsberegninger samt en beredskabsplan. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

³ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 718 af 08/07/2019

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, D3)	51
Forord / læsevejledning.....	52
1. Indledning.....	55
2. Ikke-teknisk resume (D2, C1 og C3 for IE-brug)	56
3. Husdyrbruget og det ansøgte.....	58
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, D1a)	58
3.1.1 Produktionsarealer	59
3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	60
3.1.3 Drift af anlægget.....	61
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, D1a).....	62
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)	62
3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4)	63
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b)	68
3.6 Lugtemission (B6, B4, D1b, D1c)	77
3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)	78
3.7.1 Støj (B7, D1b).....	78
3.7.2 Rystelser og vibrationer (B7, D1b)	79
3.7.3 Støv (B7, D1b).....	79
3.7.4 Lys (B7, D1b).....	79
3.7.5 Skadedyr (B7)	80
3.7.6 Transporter (B7)	80
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1b).....	81
3.8.1 Døde dyr (B8).....	81
3.8.2 Affald (B8).....	81
3.8.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)	82
3.8.4 Råvarer (B7).....	82
3.8.5 Energiforbrug (B8)	82
3.8.6 Vandforbrug (B8).....	83
3.8.7 Spildevand og restvand (B8).....	83
3.9 Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)	84
3.10 Forslag til egenkontrol (B7).....	84
3.11 BAT-Ammoniakemission (B9, C2).....	84
3.12 Grænseoverskridende virkninger (B10)	85
4. Projektets indvirkninger for miljø, natur og mennesker (D) og tiltag for at mindske virkningerne (D1c).	

4.1	Beliggenhed og bygningsændringer (D1c)	86
4.2	Begrænsning af ammoniakemission (D1c).....	87
4.3	Afsætning af ammoniak til nærliggende natur (B5, D1c)	88
4.4	Lugtgener for omboende (D1c).....	90
4.5	Støjgener (D1c)	90
4.6	Gener fra rystelser og vibrationer (D1c)	90
4.7	Støvgener (D1c).....	91
4.8	Lyspåvirkninger (D1c).....	91
4.9	Skadedyr (D1c)	91
4.10	Transporter (D1c).....	91
4.11	Energi (D1c).....	92
4.12	Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen (D1c)	92
4.13	Påvirkning af jordarealer og jordbund (D1c).....	93
4.14	Andet om befolkningen og menneskers sundhed (D1c).....	93
4.15	Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (D1b)	93
4.16	Alternative løsninger (D1d).....	93
4.17	Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5	94
4.18	Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6	94
4.19	Oplysninger om konsulenten (A4)	95
5.	Konklusion	96
6.	Bilag.....	96

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer udvidelsen af kvæghold på Stursbølvej 2. Husdyrbruget har en § 12 miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven. Godkendelsen er meddelt i 2011. I 2014 er der anmeldt ændring af dyreholdet til lidt flere køer og færre opdræt. Godkendelsen omfattede en forlængelse af løsdriftstalden fra 2006, som ikke er blevet etableret. Kommunen har vurderet, at den del af miljøgodkendelsen, der omfatter den ansøgte tilbygning er bortfaldet, og har endvidere meddelt påbud om, at dyreholdet i forhold til antal dyr på husdyrbruget lovliggøres. Dyreholdet lovliggøres således ved meddelelse af miljøgodkendelse på baggrund af denne miljøgodkendelsesansøgning/miljøkonsekvensrapport.

Der har tidligere været ansøgt om en § 16 b miljøtilladelse og i denne forbindelse har kategoriseringen af Sømosen, som ligger øst for husdyrbruget, været diskuteret. Det er endt med, at Sømosen skal kategoriseres som kategori 3 natur. Med Sømosen kategoriseret som kategori 3 natur, er der mulighed for en større udvidelse, end den der er blevet ansøgt i forbindelse med § 16 b tilladelsesansøgningen. Ansøgningen erstattes derfor af denne § 16 a miljøgodkendelsesansøgning.

Den eksisterende kalveplads på ejendommen er ikke formelt godkendt. Der er derfor oprettet en scenarieberegning for "etape 1" med produktion i de eksisterende stalde og på kalvepladsen (skema 220628).

I "etape 2" ønskes etableret en ny ungdyr/kostald parallelt med Kostald 1. Inden Ny ungdyr-/kostald tages i brug, vil produktionsarealet i det gamle staldanlæg blive reduceret (skema 212434).

Ved at overgå til en godkendelse efter de nye regler efter ændringerne af Husdyrbrugloven pr. 1. august 2017, bliver der mulighed for frit at udnytte staldenes produktionsarealer i stedet for den nuværende tilladelse til et antal dyr og bestemte aldre af opdræt i de enkelte stalde. Dette vil gøre det nemmere at udnytte staldanlægget optimalt, hvorved husdyrbrugets indtjeningsmuligheder kan optimeres. Ny ungdyr-/kostald giver mulighed for at have det antal køer, som det nuværende malkeanlæg har kapacitet til samt mulighed for at beholde samtlige goldkøer og opdræt, således at der ikke er behov for at flytte dyr til andre husdyrbrug. Husdyrbruget bliver herved et harmonisk husdyrbrug, og behovet for fremtidige udvidelser vurderes derfor at være begrænset. Dette afhænger dog af eventuelle skærpede dyrevelfærdskrav. Ansøgningen anses derfor for at være erhvervsmæssigt nødvendig.

Såfremt den nye ungdyr-/kostald af en eller anden årsag ikke etableres, ønskes mulighed for at kunne benytte de eksisterende stalde og kalvepladsen med den ansøgte udvidelse og fleksibilitet for produktionsarealerne (etape 1).

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet på baggrund af oplysninger fra Pieter Timmerman, som indestår for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

2. Ikke-teknisk resume (D2, C1 og C3 for IE-brug)

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Stursbølvej 2, 6560 Sommersted. Husdyrbrugets lovlige dyrehold er på nuværende tidspunkt et malkekvæghold med 297 malkekøer, 190 opdræt samt helt små tyrekalve, alle tung race.

Ansøgningen er indsendt for at få lovliggjort det eksisterende dyrehold, samt for at få mulighed for at etablere en ny ungdyr-/kostald.

Landskabelige forhold

Husdyrbruget ligger ca. 3 km nordøst for Øster Lindet umiddelbart syd for Stursbøl plantage i et forholdsvis fladt terræn. Husdyrbruget ligger afskærmet af læhegn, plantage og øvrig træbevoksning. Umiddelbart vest for det gamle staldanlæg ligger Jels Å i en klassisk ådal. Den nye stald kommer til at ligge i tilknytning til de eksisterende bygninger på sydsiden af Stursbølvej og etableres i samme materialer, farver og maksimale højder.

Potentielle gener

Pga. afstanden til nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzone vurderes det, at der ikke vil være væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv eller lysgener.

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevares på afskærmet afhentningsplads (se bilag 1).

Transporter til og fra husdyrbruget sker ad overkørslerne til Stursbølvej og Øster Lindetvej. I forhold til naboer vil transporten ikke kunne adskilles fra øvrig trafik på vejene. Der sker intern trafik hen over Stursbølvej 2 mellem bygninger og anlæg på nordsiden af Stursbølvej og bygninger og anlæg på sydsiden af Stursbølvej. Der køres til endvidere gylle til gyllebeholder på matr. nr. 462 Ø. Lindet ejerlav, Ø. Lindet i Vejen Kommune vest for staldanlægget. Trafik reguleres af færdselsreglerne.

Husdyrgødning

Der produceres gylle og dybstrøelse på husdyrbruget, og dette udbringes på markerne af maskinstation.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak som forskellige naturtyper må belastes med.

Ammoniaknedfald kaldes deposition. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1 og kategori 2 natur overholdes. Kategori 1 og 2 natur er særligt ammoniakfølsomme naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til.

I forhold til merdeposition til kategori 3 natur, der er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1 og kategori 2, er der en maksimal merdeposition på 1,0 kg ammoniak pr. hektar pr. år, og dermed overholdes beskyttelsesniveauet for kategori 3 natur også.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N/år, er der krav til at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til minimering af miljøbelastninger. Der er dels faste krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Såfremt ansøgningen om udvidelsen med en ny stald mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget fortsætter med samme tilladte produktion, som fastsat i påbuddet af 6. april 2018.

Af alternative løsninger, som har været overvejet, er teltoverdækninger og forsuring af gylle.

Husdyrbrugets ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, D1a)

Husdyrbrugets bygningsæt er delt af Stursbølvej. Den ældste del af husdyrbrugets bygninger ligger på nordsiden af Stursbølvej og fra 2000 er husdyrbruget udvidet på sydsiden af stursbølvej.

Bygninger mv. ses af figur 1 samt af bilag 1.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde, opbevaringsanlæg m.v. eksklusiv gyllebeholderen, der er etableret ca. 2 km vest for staldanlægget

Figur 2: Alle husdyrbrugets stalde, opbevaringsanlæg m.v.

Da der ikke etableres nye ensilagepladser, fodersiloer eller driftsbygninger, er disse ikke indtegnede. Alle bygninger og anlæg fremgår af bilag 1.

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden.

Produktionsarealerne er fastsat ud fra opmålinger af stalde samt staldtegninger (se bilag 3, 4 og 5).

8-årsdriften

Den gældende produktionstilladelse i forhold til dyreholdets størrelse er et påbud af 6. april 2018 samt en § 12 miljøgodkendelse fra 25. januar 2011. I forhold til udnyttelsen af miljøgodkendelsen, så blev den ansøgte forlængelse ikke etableret, og denne del af miljøgodkendelsen er derfor bortfaldet. Husdyrbrugets lovlige dyrehold er således 297 malkekøer, 190 opdræt (0-25 mdr.) samt 200 tyrekalve (40-60 kg), alle tung race.

Det er valgt ikke at indtegne den ikke etablerede forlængelse.

Produktionsarealerne for 8 års driften fremgår af nedenstående tabel 1.

8 års drift						
Kostald 1	3423	Naturlig ventilation	3 m	(#187609) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	259
				(#187607) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajeafløb	0	1380
				(#187605) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	60
Kostald 2	1112	Naturlig ventilation	3 m	(#187612) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	690
Gammelt staldanlæg	1301	Naturlig ventilation	3 m	(#188074) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	423
				(#188073) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	163
				(#188072) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	149
Sum						3124

Tabel 1: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i 8 års drift

Nudrift

Produktionsarealerne for nudriften er identisk med 8 års driften fremgår af nedenstående tabel 2. I nudrift er der en drivgang med spalter og gyllekanal mellem Kostald 1 og Kostald 2. Drivgangen rengøres senest 4 timer efter dyr har haft adgang til arealet.

Nudrift						
Kostald 1	3423	Naturlig ventilation	3 m	(#187608) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	259
				(#187606) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajeafløb	0	1380
				(#187604) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	60
Kostald 2	1112	Naturlig ventilation	3 m	(#187611) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	690
Gammelt staldanlæg	1301	Naturlig ventilation	3 m	(#188071) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	423
				(#188070) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	163
				(#188069) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	149
Sum						3124

Tabel 2: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i nudrift

Ansøgt drift, etape 1

I ansøgt drift "etape 1" er pladsen til kalvehytter indtegnet og vist med 110 m² produktionsareal. Endvidere er der valgt flex for dybstrøelsesarealer.

Ansøgt drift						
Kostald 1	3423	Naturlig ventilation	3 m	(#319163) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	259
				(#319162) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og alleafløb	0	1380
				(#319161) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	60
Kostald 2	1112	Naturlig ventilation	3 m	(#319051) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	690
Plads til kalve mv.	520	Naturlig ventilation	3 m	(#319066) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	110
Gammelt staldanlæg	1301	Naturlig ventilation	3 m	(#319056) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	423
				(#319055) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	163
				(#319054) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	149
Sum						3234

Tabel 3: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i ansøgt drift, etape 1 (scenarieskema 220628)

Ansøgt drift, etape 2

I ansøgt drift "etape 2" er den nye stald til ungdyr-/køer indtegnet som et nyt staldafsnit. Der etableres også en ny drivgang med spalter og gyllekanal mellem Kostald 1 og Ny ungdyr-/kostald. Drivgangen vil blive rengjort senest 4 timer efter dyr har haft adgang til arealet, og er derfor ikke indtegnet som et nyt staldafsnit. Den eksisterende drivgang mellem Kostald 1 og 2 rengøres på samme vis, og er derfor heller ikke indtegnet.

I det gamle staldanlæg beholdes ca. 150 m² til dybstrøelse.

Ansøgt drift						
Kostald 1	3423	Naturlig ventilation	3 m	(#319159) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	259
				(#319158) Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og alleafløb	0	1380
				(#319157) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	60
Kostald 2	1112	Naturlig ventilation	3 m	(#187610) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	690
Plads til kalve mv.	520	Naturlig ventilation	3 m	(#319160) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	110
Gammelt staldanlæg	1301	Naturlig ventilation	3 m	(#194092) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	150
				(#187619) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	0
				(#187618) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	0
				(#187617) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	0
Ny ungdyr-/kostald	4804	Naturlig ventilation	3 m	(#319042) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	348
				(#187620) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og alleafløb	0	2895
Sum						5892

Tabel 4: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i ansøgt drift, etape 2

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af tabel 5. Gyllebeholderen fra 1994 er ikke medtaget i ansøgt drift og nudrift, idet gyllebeholderen jf. afviklingsplan er afviklet (kravet var afvikling senest d. 26. januar 2019). Beholderen benyttes til opbevaring af overfladevand.

Der er i december 2019 etableret en ny gyllebeholder i Vejen Kommune. Gyllebeholderen er derfor vist som en eksisterende gyllebeholder i nudrift.

Der er ikke umiddelbart planer om etablering af yderligere opbevaringskapacitet, idet der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet i ejede og lejede gyllebeholdere til etape 1. Udnyttet etape 2 skal der enten etableres yderligere opbevaringskapacitet eller indgås opbevaringsaftaler, så 9 måneders opbevaringskravet kan overholdes.

Opbevaringslagre				
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Areal Dimension (m ²)
Ansøgt drift				
Møddingsplads	Fast			95
Gyllebeholder 1 fra 2007, 4.000 m ³	Flydende			806
Gyllebeholder 2 fra 1999, 1.600 m ³	Flydende			388
Gyllebeholder Stursbøvej 2 fra 2019, 4.000 m ³	Flydende			781
Nudrift				
Møddingsplads	Fast			95
Gyllebeholder 1 fra 2007, 4.000 m ³	Flydende			806
Gyllebeholder 2 fra 1999, 1.600 m ³	Flydende			388
Gyllebeholder Stursbøvej 2 fra 2019, 4.000 m ³	Flydende			781
8 års drift				
Møddingsplads	Fast			95
Gyllebeholder 1 fra 2007, 4.000 m ³	Flydende			806
Gyllebeholder 2 fra 1999, 1.600 m ³	Flydende			388
Gyllebeholder 3 fra 1994, 1.420 m ³	Flydende			340

Tabel 5: Oversigt over opbevaringsanlæg

Der pumpes fra stald til gyllebeholder ca. en gang om ugen. Dette fortsættes, blot pumpes ca. 3 timer mod ca. 2 timer i nudrift.

Kapaciteten på husdyrbruget er på 9.600 m³ i gyllebeholdere.

Der forventes en fremtidig maksimal produktion på 650 malkekøer med ydelse på ca. 11.000 kg EKM med tilhørende opdræt. Ud over gylle ledes der også regnvand fra udendørs arealer til gyllebeholderne. Der forventes at blive etableret et afløbssystem, så der kan pumpes overfladevand fra ensilagepladserne til gyllebeholderen på 1.420 m³ fra 1994.

Der er fremsendt kapacitetsberegning, der viser, at der er 9 måneders opbevaringskapacitet i ejede og lejede gyllebeholdere til bedriften i etape 1. Der er ligeledes indsendt kapacitetsberegning for etape 2. Inden udvidelsen i etape 2 vil der blive indgået ekstra lejeaftaler til den øgede gylleproduktion eller alternativt blive etableret yderligere opbevaringskapacitet. Forud herfor vil der blive indsendt anmeldelse eller miljøgodkendelsesansøgning for en sådan gyllebeholder.

Komposteret dybstrøelse lægges enten i overdækket markstak eller opbevares på fast bund på møddingsplads bag den gamle stald afhængigt af om materialet er komposteret. Eventuelle foderrester lægges ligeledes på møddingspladsen.

3.1.3 Drift af anlægget

Der er 6 ansatte der varetager driften på husdyrbruget. Driften af husdyrbruget er beskrevet under de følgende punkter i denne rapport, men derudover kan det nævnes, at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Slidte dele repareres eller udskiftes løbende
- Der registreres dyr i CHR

- Gyllepumpningen overvåges, og det tjekkes først, om der er plads i gyllebeholderen, der pumpes til
- Fyldning og tømning af gyllebeholdere, der ikke pumpes gylle til via gyllerør, overvåges, og det tjekkes først, om der er plads til et læs gylle mere
- Der føres logbog over flydelagene på gyllebeholderne
- Der er sundhedsrådgivning med dyrlægebesøg hver anden uge
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr sendt til slagting
- Der føres journal over medicinforbrug
- Serviceeftersyn på malkeanlæg og køletanke overholdes
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres.
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt
- Der gennemføres 5-års kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør
- Der udføres årlig kontrol af slukningsudstyr
- Der udarbejdes gødningsregnskab og mark/gødningsplaner for bedriften
- Der udarbejdes sprøjteplan og føres sprøjtejournal (Sønderjysk Sprøjteservice står herfor)

Husdyrbruget leverer mælk til Arla, og skal derfor leve op til Arlagårdens omfattende egenkontrolprogram med hensyn til sundhed, hygiejne og dyrevelfærd.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, D1a)

I forhold til materialevalg, farver, højder mv. så forventes den nye stald etableret i samme materialer og farver, som malkestalden og stalden fra 2006, dvs. med åbne sider, grå gardiner, grå metalplader i gavlene og gråt ståltag. Højden på den nye ungdyr-/kostald forventes at blive på ca. 9 m. Grundarealet for den nye ungdyr-/kostald bliver på ca. 157,5 m x 30,5 m.

Kalvepladsen er støbt i beton og har afløb til kanalen i forbindelse med drivgangen mellem Kostald 1 og Kostald 2. På nuværende tidspunkt er der opstillet små rundbuehaller til kalve på kalvepladsen. Rundbuehallerne er etableret i grå stålplader og højden er på ca. 3,5 m. Kalvepladsen vises med 110 m² produktionsareal i ansøgt drift for at være sikker på at have nok plads til småkalve. Kalvepladsen vil også blive benyttet som vaskeplads.

Dræn inden for 15 m fra den nye bygning vil enten blive lagt i faste rør eller omlagt, så der ikke er drænrør inden for 15 m fra de nye anlæg.

Diverse placeringer af stalde og anlæg m.v. fremgår af oversigtskortet i bilag 1.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

På nuværende tidspunkt består bedriften også af et dyrehold på Adelvej 37 i lejede bygninger. Når udvidelsen er gennemført, er der ikke længere behov for at have dyr på kviehotel.

Der er fra centrum af Stursbølvej 2 ca. 6,4 km Adelvej 37. Pga. afstanden mellem husdyrbrugene og det, at de kan drives selvstændigt, vurderes husdyrbrugene ikke at være teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundne.

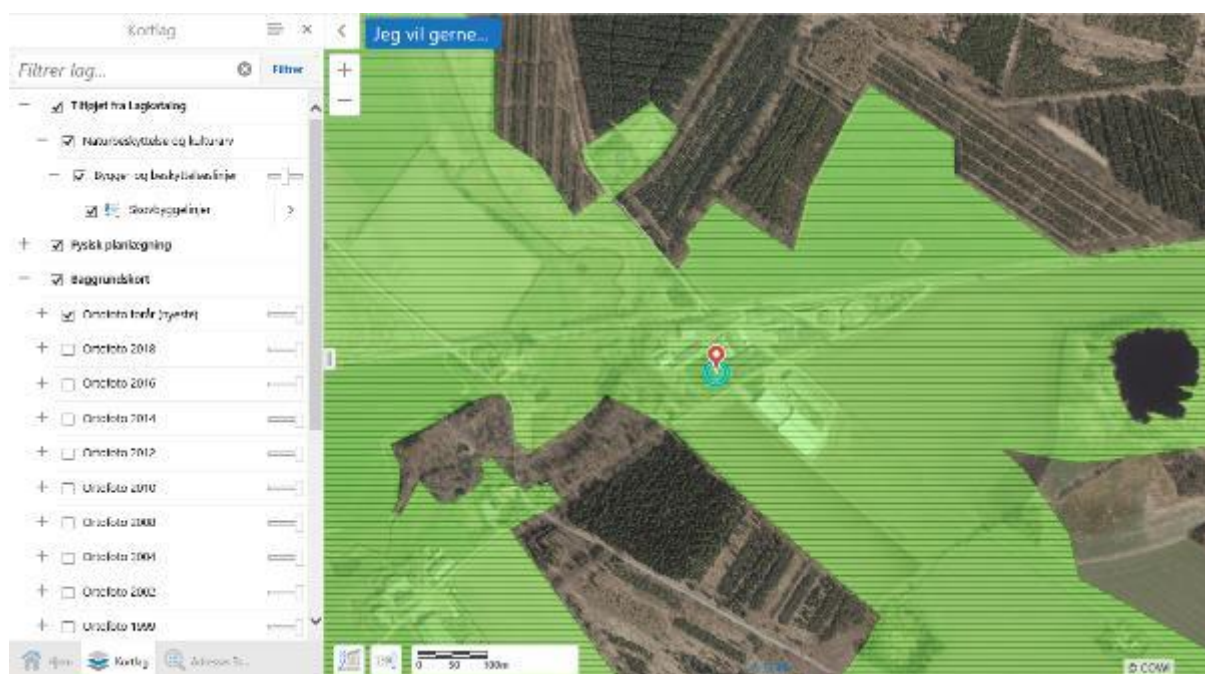
Med en godkendelse af produktionsarealerne er produktionsarealer til køer og opdræt over 6 måneder en samlet kategori, hvilket bevirker, at der er større fleksibilitet til at foretage ændringer i sammensætningen af dyreholdet på husdyrbruget.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4)

Landskab og kulturarv

Husdyrbruget ligger i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. Ud fra Haderslev Kommunes GIS kort⁴ ligger husdyrbruget delvist inden for område, der er udpeget som Bevaringsværdige landskaber og inden for område der er udpeget som Særlige værdifulde landbrugsområder, men uden for områder der er udpeget som Specifik geologisk bevaringsværdi og Større uforstyrrede landskaber. Husdyrbrugets landskabelige forhold samt vurdering heraf er beskrevet under punkt 4.1, og de nærmeste naturområder er beskrevet under punkt 3.5.

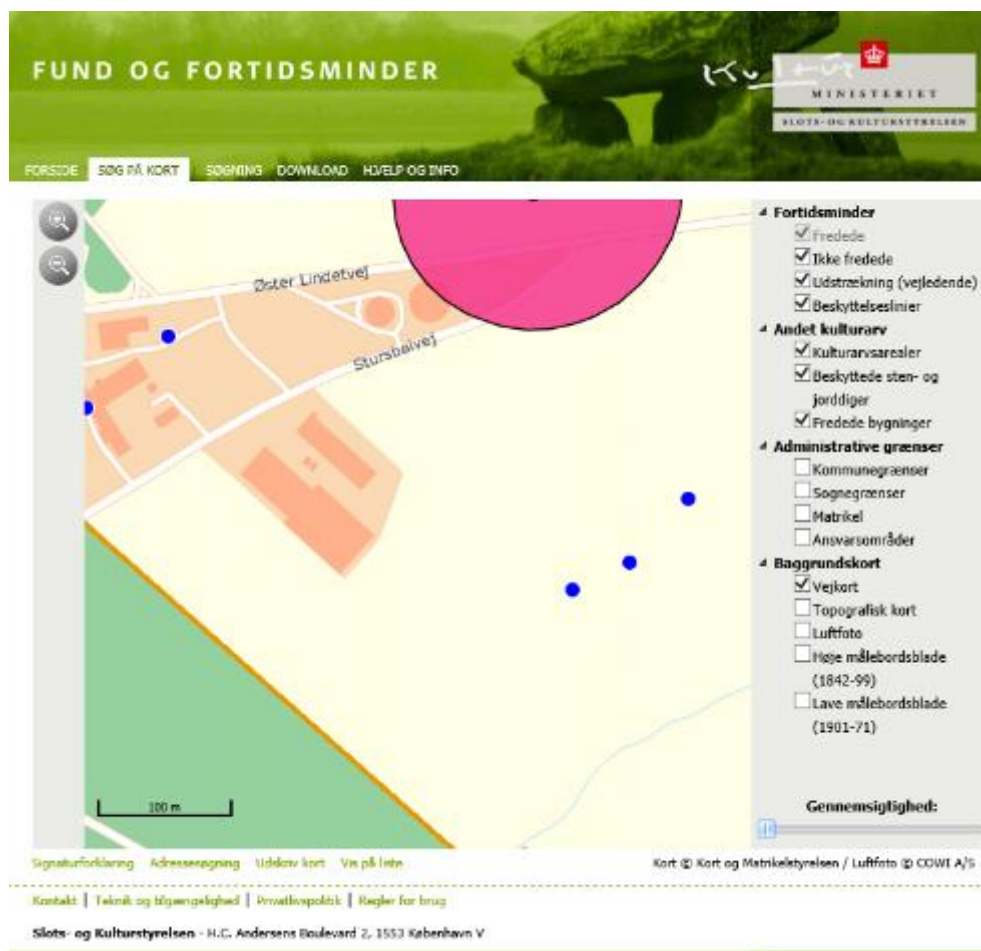
Området, hvor Ny ungdyr-/kostald skal ligge, ligger inden for skovbyggelinjen, hvilket alle husdyrbrugets stalde og anlæg gør.

Figur 3: Kortudsnit fra Danmarks Miljøportal over skovbyggelinjen

4

<https://kort.haderslev.dk/spatialmap?profile=konsulent&mapext=483584.8738304+6101060.8438784+557415.1261696+6144939.1561216&sessionid=%7B41F7CACA-CBC0-4A81-A587-A99F1B1D8359%7D>

Figur 4: Kortudsnit fra www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/, Blå cirkler er ikke fredede fund og de gule streger er beskyttede diger.

Sydøst for staldanlægget er der i 1924 fundet 4 små runde højninger, som formodes at være sløjfede oldtidsgravhøje.

Vandreruten Hærvejen går direkte gennem de to områder med ensilagepladser på husdyrbruget.

Afstandskrav

Husdyrbruglovens afstandskrav jf. § 6 og 8 overholdes for de nye anlæg (kalvepladsen og den nye ungdyr-/kostald).

Husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 vist:

Vandløb mod nordvest - Vandløb og søer over 100 kvm

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Gammelt staldanlæg	114
Gødningslager	Møddingsplads	99

Vandløb mod sydøst - Vandløb og søer over 100 kvm

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Ny ungdyr-/kostald	212
Gødningslager	Gyllebeholder 1 fra 2007, 4.000 m ³	423

Naboskel - Naboskel

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Ny ungdyr-/kostald	53
Gødningslager	Møddingsplads	107

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Gammelt staldanlæg	4329
Gødningslager	Gyllebeholder 1 fra 2007, 4.000 m ³	4261

Nærmeste nabobeboelse - Nabobeboelse

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Gammelt staldanlæg	251
Gødningslager	Møddingsplads	238

Nærmeste vandværksboring - Vandforsyningsanlæg (almen)

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Kostald 2	4121
Gødningslager	Gyllebeholder 1 fra 2007, 4.000 m ³	4050

Stursbølvej - Offentlig vej og privat fællesvej

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Kostald 2	26
Gødningslager	Gyllebeholder 2 fra 1999, 1.600 m ³	97

Stuehus - Beboelse på samme ejendom

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Gammelt staldanlæg	39
Gødningslager	Møddingsplads	73

Nærmeste drikkevandsboring - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Gammelt staldanlæg	22
Gødningslager	Møddingsplads	61

Nærmeste markvandingsboring - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Ny ungdyr-/kostald	30
Gødningslager	Møddingsplads	81

Øster Lindetvej (gyllebeholder) - Offentlig vej og privat fællesvej

Type	Navn	Afstand [m]
Staldbygning	Gammelt staldanlæg	2188
Gødningslager	Gyllebeholder Stursbølvej 2 fra 2019, 4.000 m ³	26

Tabel 6: Afstande jf. Husdyrbrugslovens § 8 stk. 1.

Afstandskravene til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej, og beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning er på 50 m. Husdyrgodkendelse.dk opgiver afstanden fra nærmeste stald eller lager i forhold til de forskellige udpegninger (markører).

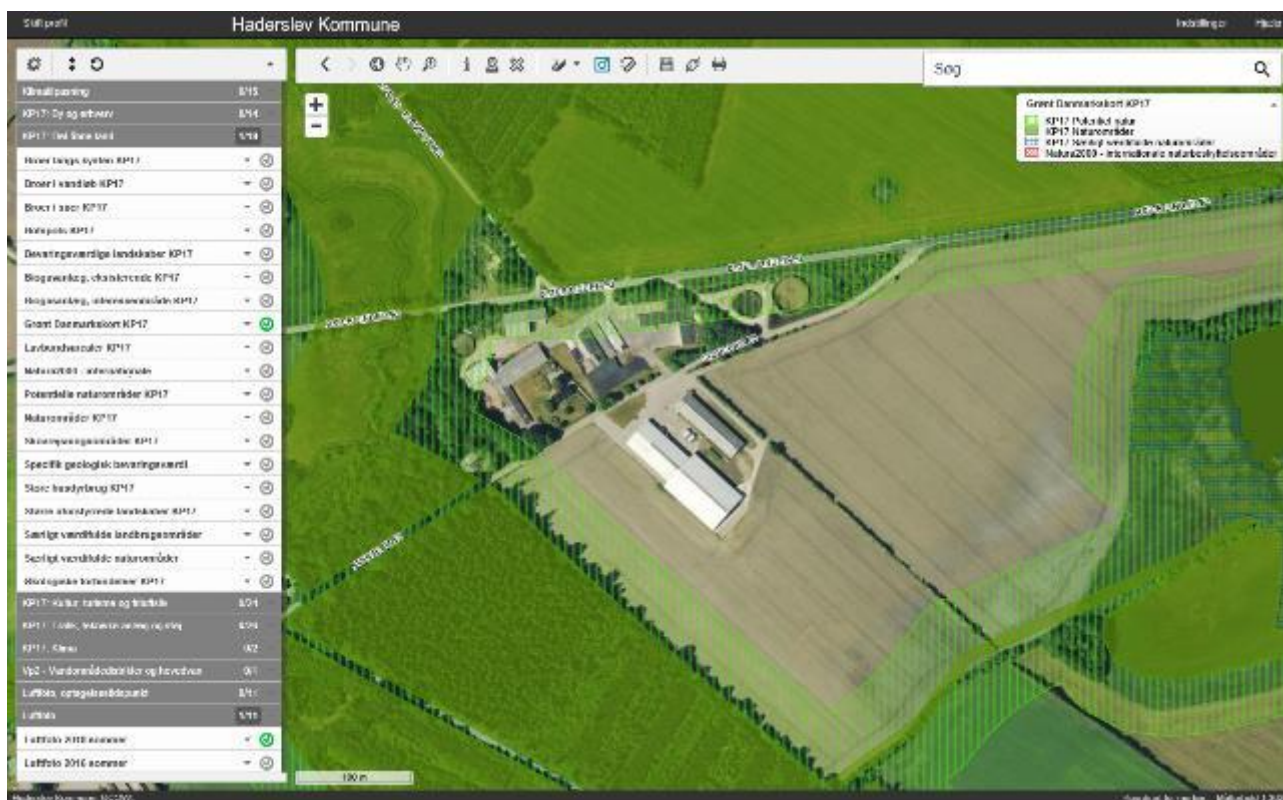
På kortudsnittet herunder er vist nærmeste vandløb, naboskel, ikke almene vandboring (egen markvandingsboring), offentlig vej (Stursbølvej) og beboelsen på ejendommen. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed, og vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis alle punkter skulle vises. Hvis der er flere muligheder for at placere markører er det valgt at placere dem tættest muligt på de nye stalde. Der er ikke udpeget markører i forbindelse med gyllebeholderen 2 km vest for staldanlægget, idet denne er etableret, og der således ikke skal iagttages nogen afstandskrav. Alle afstandskrav jf. Husdyrbrugslovens § 8 stk. 1 overholdes for gyllebeholderen.

Figur 5: Kortudsnit over afstande

Andet

I godkendelsen fra 2011 står der beskrevet en spredningskorridor for vilde dyr og planter langs Jels Å. På kommunens GIS-kort er der vist udpegninger af økologiske forbindelser langs en vandløbssystemet og tilhørende engarealer samt Potentielle økologiske forbindelse i en bræmme på typisk 50 m fra engene og skovene. Udpegningerne er identiske med udpegningen Grønt Danmarkskort, hvor områderne er navngivet Naturområder og Potentiel natur.

Figur 6: Grønt Danmarkskort fra Haderslev Kommunes GIS-kort (Konsulent GIS)

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, D1b)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvttype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 7. Den totale ammoniakemission fra husdyrbruget er i ansøgt drift 6.557,6 kg NH₃-N/år, med en meremission på 2.197,6 kg NH₃-N/år i forhold til nudrift og 2.373,7 kg NH₃-N/år i forhold til 8-års driften.

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5742,6	815,0	6557,6
Nudrift	3545,0	815,0	4360,0
8 års-drift	3545,0	638,9	4183,9

Tabel 7: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV-arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer som fremgår af tabel 8.

Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget og fremgår af figur 7-10 og beregningerne af ammoniak til disse områder af tabel 9.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL5 (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. Totaldeposition (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
<p>* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m</p> <p>Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m</p>		

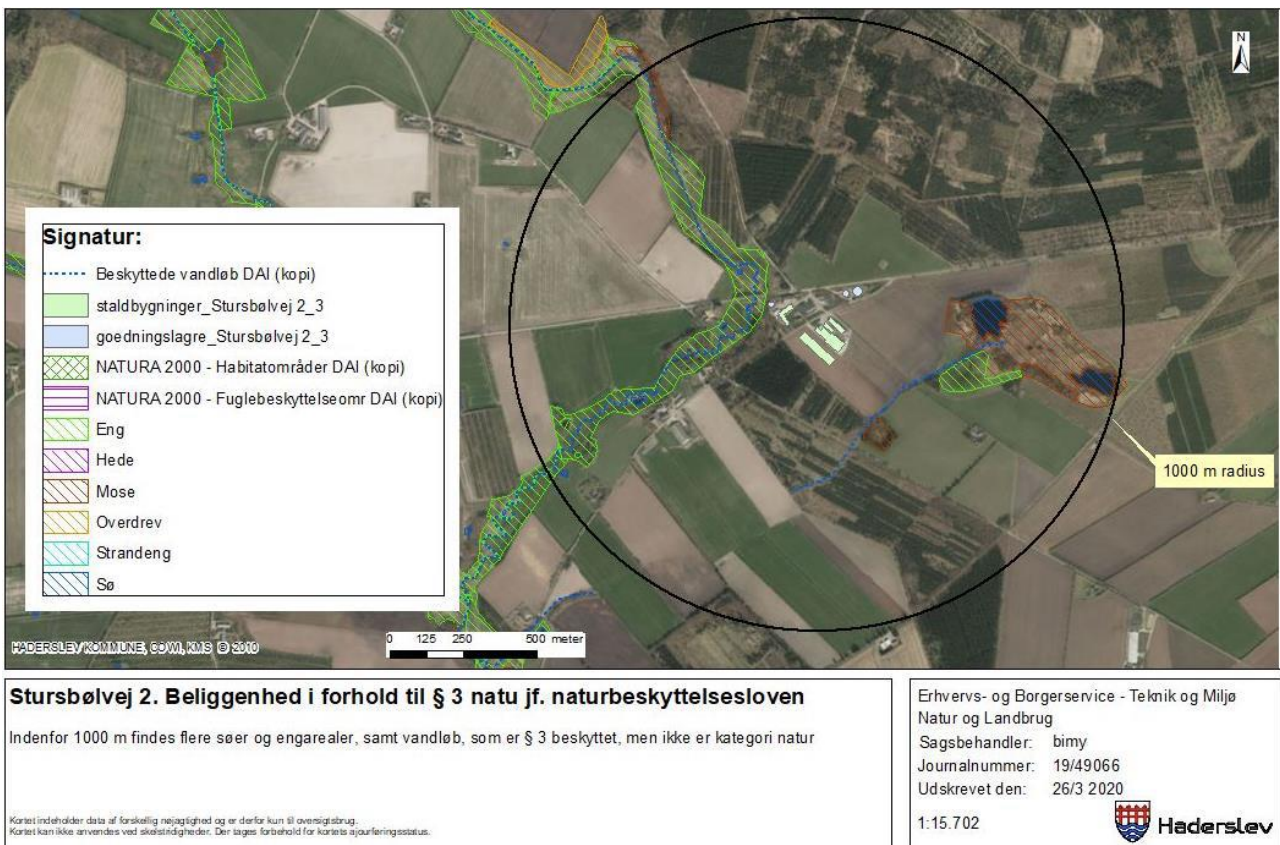
Tabel 8: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

⁵ Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 1122 af 03/09/2018

Figur 7: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder

Herunder henholdsvis § 3 natur jf. Naturbeskyttelsesloven og kategori 3 natur jf. Husdyrbrugloven

Figur 8: Kort over § 3 natur fra Haderslev Kommune

Stursbølvej 2. Beliggenhed i forhold til kategori 3 natur

Indenfor 1000 m findes 3 moseområder, hvoraf Sømosen er den største, samt potentiel ammoniakfølsomme skovområder

Kortet indeholder data af forskalling nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug.
Kortet kan ikke anvendes ved skotskadsregler. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

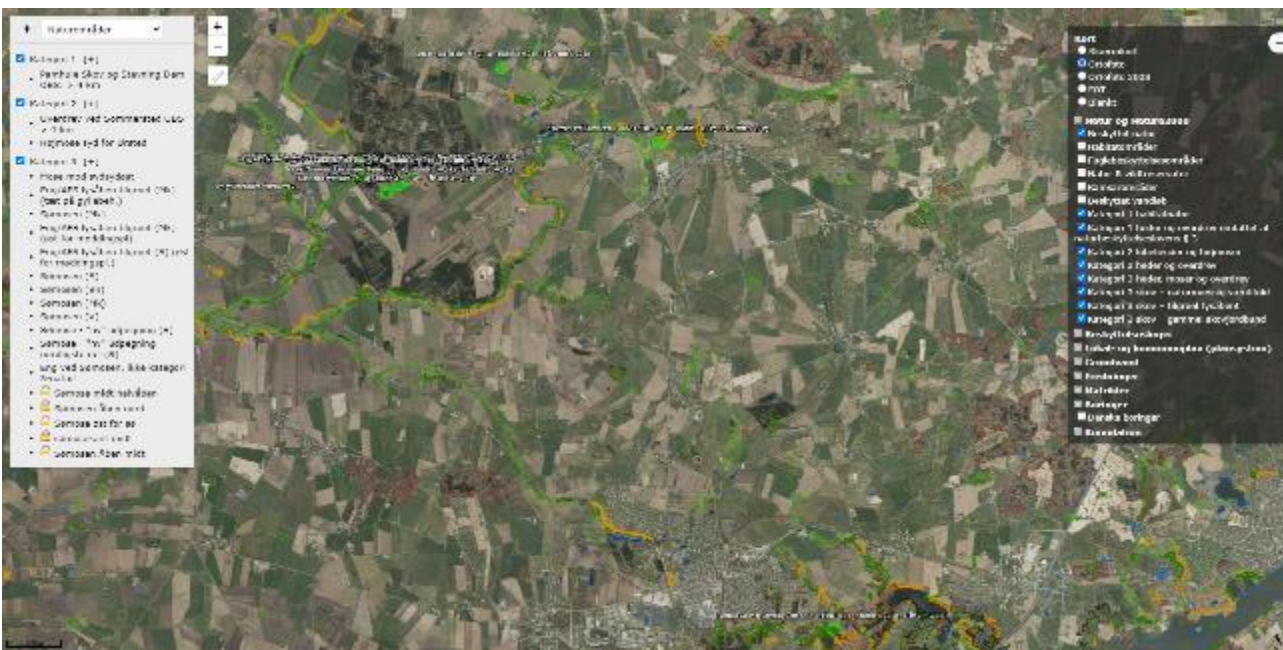
Erhvervs- og Borgerservice - Teknik og Miljø
Natur og Landbrug

Sagsbehandler: bimy
Journalnummer: 19/49066
Udskrevet den: 26/3 2020

1:15.702

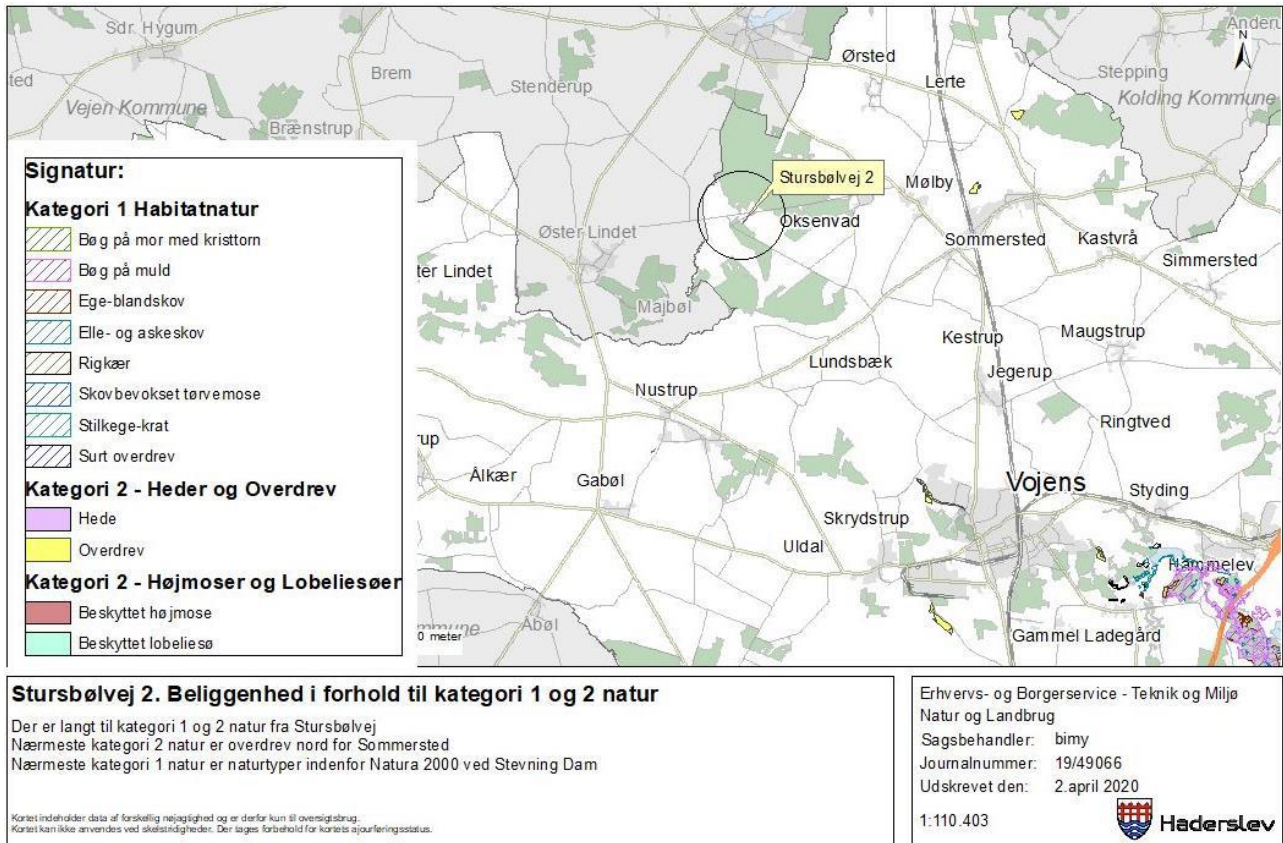

Figur 9: Kort over kategori 3 natur fra Haderslev Kommune

Figur 10: Husdyrbrugets placering i forhold til naturområder i større afstand fra husdyrbruget

Kort herunder med husdyrbrugets placering i forhold til naturområder i større afstand fra husdyrbruget – kategori 1 og kategori 2 naturområder jf. husdyrbrugslovgivningen.

Figur 11: Kort over kategori 1 og 2 natur fra Haderslev Kommune

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Sømosen Åben midt	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Mk	0,6	0,7	1,9
sømosekant midt	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	0,8	0,9	2,8
Sømose øst for sø	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,2	0,2	0,7
Sømosen åben nord	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Mk	0,6	0,6	2,0
Sømose midt halvåben	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Mk	0,7	0,7	2,1
Højmose syd for Ørsted	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Eng ved Sømosen, ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,5	0,5	1,1
Sømose - "ny" udpegnig nordligste del (S)	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,8	0,8	2,7
Sømose - "ny" udpegnig (S)	Kategori 3	Ansøger	0	S	1,0	1,0	3,0
Sømosen (V)	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,3	0,3	1,0
Sømosen (Mk)	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,7	0,7	1,9
Sømosen (Bn)	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,4	1,2
Sømosen (S)	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,6	0,6	1,7
Eng/AFS lysåben tilgroet (S) (øst for møddingspl.)	Kategori 3	Ansøger	0	S	-1,1	-0,5	6,3
Eng/AFS lysåben tilgroet (Mk) (øst for møddingspl.)	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,9	-0,5	5,0
Sømosen (Mk)	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,6	0,6	1,7
Overdrev ved Sommersted OBS: > 4 km	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Pamhule Skov og Stevning Dam OBS: > 4 km	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
Eng/AFS lysåben tilgroet (Mk) (tæt på gyllebeh.)	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	-6,2	-1,7	4,8
Mose mod sydsydøst	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,5	0,5	1,1

Tabel 9: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder

Depositionen til naturpunkterne vurderes i punkt 4.3. Her gennemgås forholdet om kumulation også.

Som det fremgår af tabellen har Haderslev Kommune udpeget 5 ekstra ammoniakdepositionsberegningsspunkter.

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde er et surt overdrev i Natura2000 habitatområdet Pamhule Skov og Stevning Dam der ligger godt 12 km sydøst for husdyrbruget.

Kategori 2 natur

Det nærmeste kategori 2-naturareal er ifølge Husdyrgodkendelse.dk et overdrev godt 5 km øst for husdyrbruget. Ifølge Haderslev Kommunes GIS-kort er mosen godt 3 km nordvest for husdyrbruget en højmose, hvorfor denne også er udpeget som kategori 2 natur.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er Sømosen øst for staldanlægget samt en mose sydsydøst for staldanlægget. Sømosen er et større naturområde hovedsageligt bestående af fattigkær og hængesæk. Der er udpeget en del punkter i forhold til at kunne foretage en vurdering af depositionen forskellige steder i mosen. Se yderligere i vurderingen i afsnit 4.3.

Der er også foretaget ammoniakdepositionsberegninger til de nærmeste enge, da disse er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven. Engen vest for det gamle staldanlæg er samtidig udpeget som ammoniakfølsom skov – tilgroet lysåben. Det samme gælder for mosen mod sydsydøst.

Da de udpegede potentielt ammoniakfølsomme skove modtager mindre end 1 kg NH₃-N/ha/år, er der ikke brugt ressourcer på at afklare om skovene reelt er ammoniakfølsomme, eller om afgrænsningerne af skovene er korrekte. Engen ved Sømosen modtager ligeledes mindre end 1 kg NH₃-N/ha/år i merdeposition.

Bilag IV-arter

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁶ fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁷. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

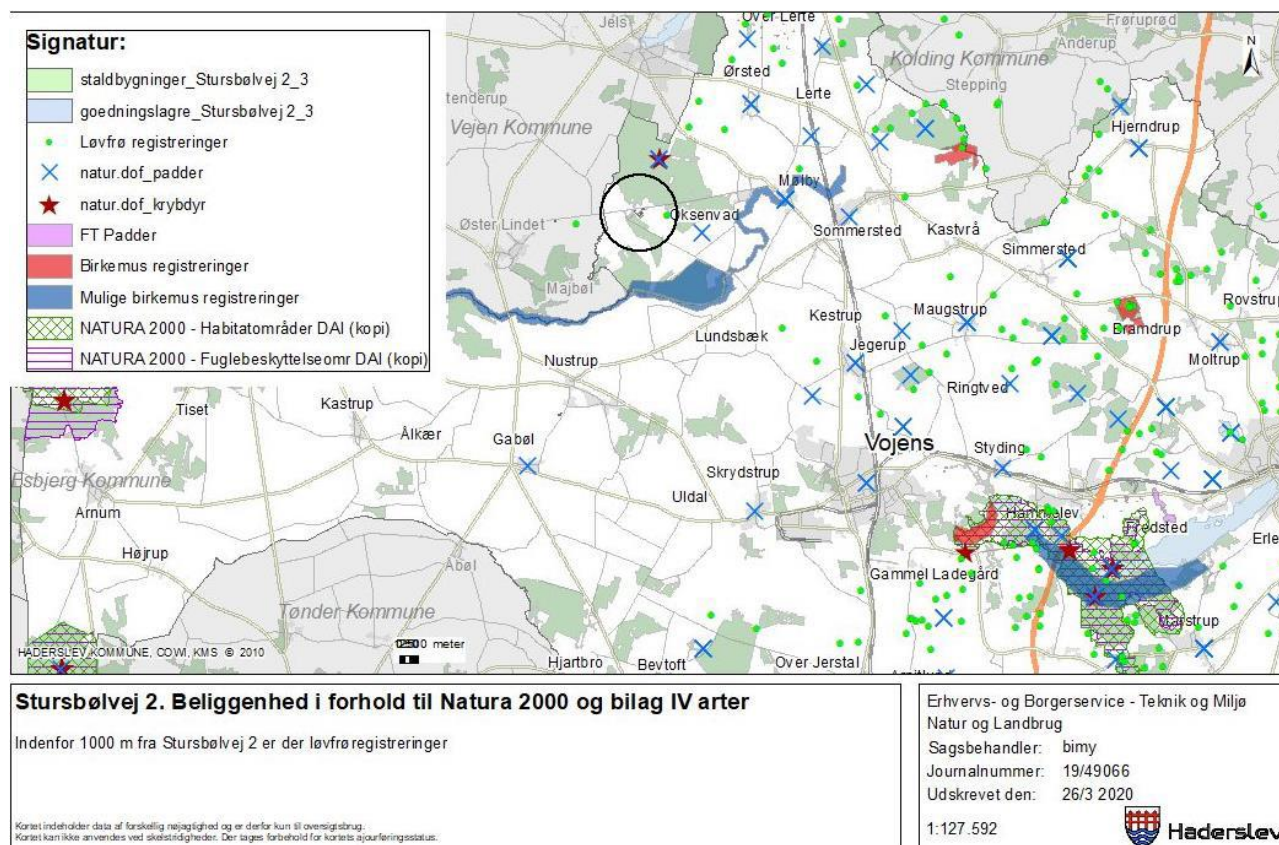
Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Vandflagermus	Myotis daubentonii
Brunflagermus	Nyctalus noctula
Sydflagermus	Eptesicus serotinus
Troldflagermus	Pipistrellus nathusii
Pipistrellflagermus	Pipistrellus pipistrellus
Dværgflagermus	Pipistrellus pygmaeus
Odder	Lutra lutra
Markfirben	Lacerta agilis

⁶ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁷ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

Stor vandsalamander	Triturus cristatus
Løgfrø	Pelobates fuscus
Spidsnudet frø	Rana arvalis
Strandtudse	Bufo calamita

Tabel 10: Liste over potentielle bilag IV-arter i området

Figur 12: Kort over Natura 200 områder og bilag IV-arter fra Haderslev Kommune

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Slevadvej 8	0	FMK	135,1	135,1	346,4	Ja
 Tovskovvej 53	0	NY	469	469	3744,8	Ja
 Fremtidig byzone, Ø. Lindet Ejerlav, ...	0	NY	663,6	663,6	2923,7	Ja
 Jels Ejerlav, Jels	0	NY	663,6	663,6	3455,6	Ja
 Sommersted Ejerlav, Sommersted	0	NY	663,6	663,6	5002,5	Ja
 Ø. Lindet Ejerlav, Ø. Lindet	0	NY	663,6	663,6	3136,3	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone: 577 m

Tabel 11: Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzoner

Lugtberegningerne viser, at lugtgeneafstandene overholdes.

3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b)

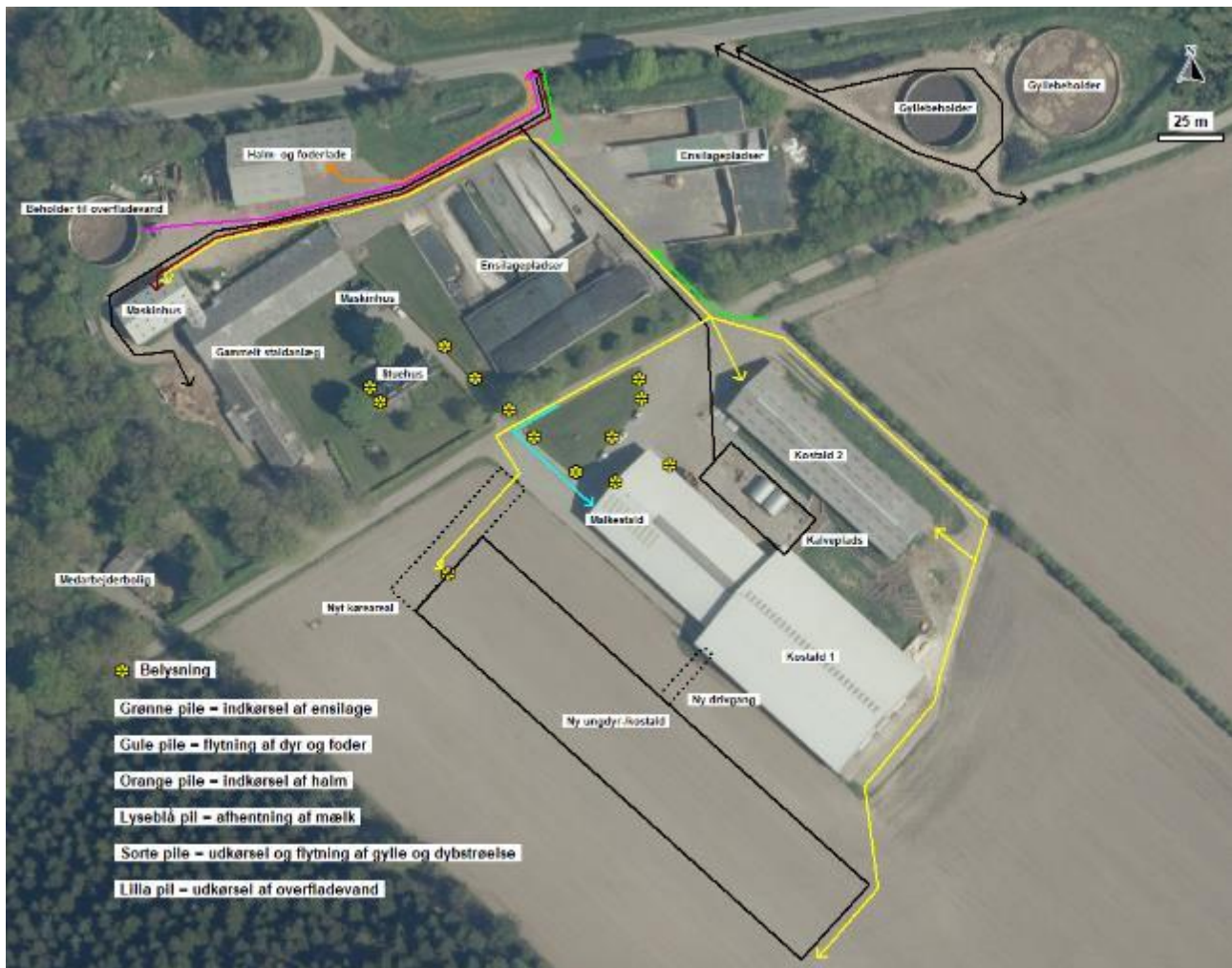
Nærmeste større husdyrbrug er det økologisk kvægbrug på Stursbølvej 6, der ligger ca. 600 m mod sydvest ad Stursbølvej.

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter.

3.7.1 Støj (B7, D1b)

De største støjgener fra husdyrbruget vil være støjgener i forbindelse med stakning af ensilage, fodring, malkning, gyllepumpning i forbindelse med flytning og udbringning af husdyrgødning, blanding af foder, samt transport af dyr, foder, halm, mælk og gylle mv.

Traktorpumpen, der benyttes til overpumpning af gylle fra staldene til gyllebeholderne, kører hver mandag i 2-3 timer om formiddagen på hverdage. Fodring sker fra klokken 06.00 og tre timer frem og igen fra klokken 17.00 og en time frem. Kompressor kan næsten ikke høres uden for malkestalden.

Figur 16: Støjkloder (og udvendig belysning) (se også bilag 6)

3.7.2 Rystelser og vibrationer (B7, D1b)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i kilderne til eventuelle rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med den ansøgte udvidelse af dyreholdet. Kilder kan fx være malkeanlæg, gyllepumper, traktorer (specielt ved stakning af ensilage) samt andre maskiner.

3.7.3 Støv (B7, D1b)

Støv vil primært forekomme i forbindelse med indkørsel af foder og halm, flytning og udbringning af gylle og dybstrøelse og markarbejde i tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejlet efter kørsel, når der er behov for det. Kørearealerne rundt om bygningerne og ensilagepladserne er helt eller delvist befæstede (beton og grus), hvilket reducerer støvgenerne.

Ensilage lægges på ensilagesiloerne og overdækkes med plast. Foder tippes på gulvet i foderladen. I fodersiloen ved det gamle staldanlæg blæses foder ind. Der er støvcykloner på fodersiloen der mindsker evt. støvgener i forbindelse med håndteringen af foder.

3.7.4 Lys (B7, D1b)

Placering af udvendig belysning fremgår af figur 16. Belysningen består af almindelige lamper og belysningen er styret af bevægelsessensorer.

I staldene er styring på lyset, så der er tændt lys fra kl. 3.15 til lystes frembrud og i den mørke periode igen fra det bliver mørkt til kl. 19.00.

I forbindelse med transporter af mælk, dyr, foder, stakning af afgrøder i ensilagesiloer og kørsel med husdyrgødning vil der holde/køre lastbiler og traktorer med lys på ved malkestalden, staldene, foderladen, ensilagepladserne, gyllebeholderne og møddingspladsen.

3.7.5 Skadedyr (B7)

Fluebekæmpelse sker ved renholdelse i og omkring bygninger, hyppig udmugning hos småkalvene og ved brug af larvegift i dybstrøelsen efter behov.

Opbevaring af foder sker i ensilagesiloer og fodersiloer, og der fejles op ved eventuelt spild, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.). Der er aftale med privat firma om rottebekæmpelse.

3.7.6 Transporter (B7)

Transporter til og fra husdyrbruget sker ad overkørslerne Stursbølvej og Øster Lindetvej. Ved gyllebeholderen i Vejen Kommune er der etableret en vejoverkørsel.

Tunge transporter sker typisk i tidsrummet 06.00-17.00 på hverdage, dog vil der i forbindelse med udbringning af gylle og indkørsel af græs og majs køres uden for dette tidsrum, for at få færrest muligt kørselsdage. Endvidere bestemmer Arla selv tidspunktet for afhentning af mælk, hvorfor afhentning af mælk også kan ske i nattetimerne.

Herudover er der kørsel med personbiler. Antallet af personbiltransporter i forbindelse med husdyrbruget skønnes at være ca. 2 gange dagligt.

Tunge transporter (en transport ind og ud betragtes som en samlet kørsel)	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år
Afhentning af mælk (lastbil)	365	365
Flytning af dyr (traktor og vogn, kapacitet til 20 småkalve eller 10 store kvier)	25	50
Afhentning af døde dyr (lastbil)	15	25
Dyr til slagteri	12	16
Indkørsel af foder fra foderstofforretning (lastbil, kapacitet til ca. 30 ton)	18	24
Indkørsel af halm (traktor og vogn, ca. 24 baller pr. gang)	35	50
Diverse sækkevarer (lastbil)	30	30
Indkørsel af ensilage (traktor og vogn, kapacitet ca. 35 ton)	150	275
Udkørsel af gylle (traktor og gyllevogn, kapacitet til ca. 28 ton)	maks. 300	maks. 300
Udkørsel af dybstrøelse (traktor og gyllevogn, kapacitet til ca. 12 ton)	56	104
Flytning af gylle (lastbil, kapacitet til ca. 38 ton)	148	380
Udkørsel af overfladevand (traktor og gyllevogn, kapacitet til ca. 28 ton)	210	210
Dieselolie (lastbil)	18	24
Dagrenovation (lastbil)	26	26
Afhentning af erhvervsaffald (lastbil)	26	26
Kørsel med markmaskiner	20	20
I alt	1.454	1.925

Tabel 12: Skønnede antal transporter i nudrift og ansøgt drift

Gylletransporter er beregnet ud fra normaltproduktion af gylle. De maks. 300 transporter med gyllevogn er beregnet ved 9 måneders opbevaring af gylle.

I forhold til transporter på tværs af Stursbølvej, så forventes antallet af læs foder at stige fra 4 læs pr. dag til 6 læs pr. dag. Strømaskinen vil fortsat køre over Stursbølvej 1 gang om dagen. Antallet af transporter med dybstrøelse forventes at blive øget fra ca. 5 gange om måneden til ca. 10 gange om måneden efter udvidelsen.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, D1b)

3.8.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr placeres på afhentningspladsen ved nordsiden af Kostald 2, hvor der er et indhak, så pladsen ikke er så synlig fra vejen. Dyrene lægges på spalter. Når der er registeret et dødt dyr, tilmeldes det til afhentning via app på mobiltelefonen. Daka afhenter efterfølgende hverdag.

3.8.2 Affald (B8)

Der opbevares ingen bekæmpelsesmidler på ejendommen, idet det er en maskinstation, der står for sprøjtningen af marker.

Der er fokus på, at producere så lidt affald som muligt. Affald fra husdyrbruget sorteres, opbevaring og bortskaffelse affald miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Haderslev Kommunes affaldsregulativ.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører, modtageanlæg samt skønnede årlige affaldsmængder.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør/modtageanlæg	Mængder
Olje- og kemikalieaffald:			
Spildolie	Maskinhus	Marius Pedersen A/S	ca. 50 l
Spraydåser	Maskinhus	Vognmandsfirmaet Flemming Paulsen	ca. 15 stk.
Kanyler	Boks i malke rummet	Dyrlæge tager kanyler med	ca. 1 boks
Batterier – andre typer	Maskinhus	Dagrenovationsordning (orange kasse)	ca. 10 stk.
Fast affald:			
Tom emballage (rent papir/pap)	Maskinhus	Dagrenovationsordning	ca. 50 kg
Tom emballage (rent plast)	Lægges på ensilagepladsen	Transporterer selv til Vojens Genbrugsplads	2-3 tons
Jern og metal	Lægges i container ved maskinhuset	Jels Produktforretning ApS (Villy Schmidt)	0-1 ton
Tomme olietromler	Maskinhus	Jels Produktforretning ApS	ca. 3 stk.
Lysstofrør og LED-rør	Garage	Elektriker	ca. 10 stk.
Diverse brændbart, herunder overdækningsplast	Container som står på østsiden af Kostald 1	Vognmandsfirmaet Flemming Paulsen	Tømmes ca. hver 2. uge
Døde dyr	På afhentningsplads	Daka	ca. 50 stk.

Tabel 13: Affaldshåndtering og mængder

Der er intet affald i form af olie-/brændstoffiltre eller traktor- eller bilbatterier, idet maskiner serviceres på et eksternt værksted eller mekaniker taget affaldet med sig.

Der er ingen medicinrester, idet der behandles med afmålte doseringer.

3.8.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Olieråvarer opbevares i maskinhuset i tilknytning til det gamle staldanlæg. Olieråvarer opbevares i spildbakke, der kan indeholde volumen af den største beholder, der opbevares. Der er fast gulv i maskinhuset og intet gulvafløb. Det maksimale oplag er på 3 x 200 l olieråvarer i olietromler ad gangen.

På ejendommen er der 2 olietanke. En fyringsolietank på 1.200 l fra 1993 i forbindelse med medarbejderboligen og en diesolietank på 3.500 l fra 2001 mellem maskinhuset og det gamle staldanlæg.

Olietankene står på ben og har påfyldningsalarm, og pistolen i forbindelse med diesolietanken er med automatisk påfyldningsstop ved fuld brændstoftank.

Der er intet kemirum på ejendommen, idet en maskinstation står for sprøjtningen af markerne.

Rengøringsmidler til malkestald og mælketank står i teknikrummet ved malkestald på fast bund.

3.8.4 Råvarer (B7)

Der fodres primært med eget produceret ensilage og derudover indkøbt tilskudsfoder. Ensilage opbevares på ensilagepladserne og indkøbt foder opbevares i foderladen. Umiddelbart forventes der ikke at skulle ligge ensilage i marken. Skulle der blive behov for det, vil afstandskrav for ensilageoplæg samt krav om at ensilageoplæg skal efterfølges af en afgrøde, der kan optage næringsstoffer, blive overholdt.

Vandforbruget er beskrevet i punkt 3.8.6.

3.8.5 Energiforbrug (B8)

På husdyrbruget anvendes der primært elektricitet til malkning, nedkøling af mælk, pumpning af vand, belysning, øvrige elektriske maskiner samt forbrug i beboelserne. Staldene har naturlig ventilation, hvorfor der ikke anvendes el til ventilationsanlæg. Der benyttes diesel til pumpning af gylle (traktorpumpe).

Der er serviceaftale på malkeanlæg og mælkekøleanlæg, så det sikres, at anlæggene er indstillet korrekt og yder optimalt.

Der er installeret et CIP-vaskeanlæg, der reducerer elforbruget. Der endvidere frekvensstyrede pumper i forbindelse med malkeanlægget.

Der er etableret et varmegenvindingsanlæg, som benytter overskudsvarme fra mælkekølingen til opvarmning af boligerne.

Der er almindelige lysstofrør i staldene. I de nye stalde etableres LED-belysning.

Ansøgt forbrug er skønnet ud fra aktuelle forbrugstal for nudriften.

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt drift
El	ca. 210.000 kWh	ca. 320.000 kWh
Diesololie	49.000 l	73.000 l

Tabel 14: Energiforbrug

El-forbruget til pumpning af vand fra markvandingsboringen varierer fra år til år afhængigt af vandingsbehovet.

3.8.6 Vandforbrug (B8)

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af malkeanlæg, sanitære forhold samt forbrug i beboelserne. Husdyrbruget har egen vandforsyning (boringerne med DGU-arkiv-nr. 142.692 og DGU-arkiv-nr. 142.1072).

Type	Forbrug pt	Skønnet forbrug efter
Drikkevand, vaskevand mv. fra stalde og vand til mælkekøling	ca. 20.000 m ³	ca. 30.000 m ³
Vand til vask på kalvepladsen	ca. 200 m ³	ca. 200 m ³
Stuehuse	ca. 200 m ³	ca. 200 m ³
I alt	ca. 20.400 m ³	ca. 30.400 m ³

Tabel 15: Vandforbrug

Herudover benyttes vand til markvanding (markvandingsboring på matr. 28 DGU-arkiv-nr. 142.44.2).

Af vandbesparende foranstaltninger er der drikkekar til køerne, der genindvindes vand fra forkøling af mælk, som efterfølgende benyttes til vask af malkeanlægget, og der er installeret et CIP-vaskeanlæg, der reducerer vandforbruget. Der er etableret en 4.000 l tank til opsamling af vand til genbrug. Det overvejes, om der skal etableres en større tank i forbindelse med udvidelsen. Pt benyttes ca. 1.800 liter vand om dagen til iblanding i foderet.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af SEGES er vandforbruget pr. ko af stor race ca. 33 m³ og pr. opdræt ca. 5,7 m³. Med ca. 650 årskøer og opdræt bliver det ca. 22.020 m³. Normydelsen var jf. håndbogen på 10.120 kg EKM, hvor den aktuelle ydelse ligger på 11.000-11.500 kg EKM. Her til skal lægge vand til mælkekøling, hvoraf en del pt. ikke kan genbruges.

Der har ikke været føret løbende journal over vandforbruget, men forbruget har været opgjort årligt i forbindelse med regnskabet.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Selv om husdyrbrugets vandforbrug ligger højt i forhold til normtal, som dog ikke er korrigeret for højere ydelse, vurderes det, at der er foretaget de tiltag (genvinding til vask og iblanding i foder), der er mulige, for at sikre mod et unødvendigt højt vandforbrug.

Inden etableringen af den nye stald vil der blive ansøgt om tilladelse til forøget vandindvinding til drikke- og vaskevand.

3.8.7 Spildevand og restvand (B8)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen i bilag 2. Vand fra kalvepladsen, der også fungerer som vaskeplads ledes til drivgangen, hvorfra det pumpes til gyllebeholderne øst for ensilagepladserne.

Sanitært spildevand fra beboelserne afledes til septiktank og videre til nedsivning. Spildevand fra husdyrproduktionen og vaske- og regnvand fra møddings- og kalvepladsen ledes til gyllebeholdere. Tagvand ledes til nedsivning i faskiner. Tagvand fra den nye stald vil ligeledes blive nedsivet i faskiner langs med stalden.

Kommunen har bedt om en redegørelse for, hvordan det sikres, at der ikke strømmer overfladevand/regnvand fra pladsen ved de to gyllebeholdere og fra den store gårdspads og ud på vejen og til nærliggende vandområder.

Ansøger oplyser, at arealet mellem halm- og foderladen og det gamle staldanlæg skråner svagt ind mod en faskine langs den gamle stald. Desuden er der et græsbevokset areal langs Øster Lindetvej, der kan nedsive regnvand, hvis der kommer meget nedbør. Arealerne tættest på vandløbet er grusbelagte, og der sker ingen forurenede aktiviteter på disse arealer. Der er derfor ikke risiko for, at der skulle læbe forurenede overfladevand ned i vandløbet.

Vand fra befæstede kørearealer (bortset fra møddingsplads, kalveplads og ensilagepladser) løber ud på omgivende arealer, hvorfra det siver ned. Befæstede kørearealer fremgår af ledningsplanen.

3.9 Forurenings- og genebegrænsende tiltag (B7)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under punkterne 3.5-3.8. Forholdsregler i forbindelse med uheld med olie, kemikalier, gylle og brand er beskrevet i husdyrbrugets beredskabsplan. Beredskabsplanen opbevares i kontoret i stuehuset og opdateres løbende, når der er behov.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle, forurenede vand fra ensilagepladser eller fx olie. Stalde, gyllekanaler og gyllebeholdere er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er sørget for tilstrækkelig opbevaringskapacitet af husdyrbrugets gylle (se punkt 3.1.2). Gyllebeholderne er desuden omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Beholderen på 1.420 m³ har påmonteret en tryksensor med tilhørende alarm, som kan registrere pludselige fald af gylleoverfladen.

Ud fra et højdekurvekort ses det, at terrænet ved gyllebeholderne øst for ensilagepladserne, der benyttes til opbevaring af gylle, er forholdsvis fladt. Endvidere er der etableret jordvold mod nord, øst og delvis mod syd. Der er ca. 300 og 350 m til nærmeste vandløb. Ved den gyllebeholderen i Vejen Kommune skråner terrænet let mod vestnordvest. Der er mere end 500 m til vandløbet Rojbøl Bæk vest for gyllebeholderen.

Skulle der ske et brud på en af gyllebeholderne, vil gyllen ikke at kunne nå vandløbene. I Beredskabsplanen er der en instruks for, hvad der skal ske i tilfælde med bl.a. uheld med gylleudslip, olie eller kemikalier.

3.10 Forslag til egenkontrol (B7)

Umiddelbart har ansøger ingen forslag til egenkontrolvilkår. Det antages, at fodervilkårene i den af Natur- og Miljøklagenævnet stadfæstede miljøgodkendelse ikke videreføres, idet fodertiltag ikke er optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste.

Endvidere antages det, at der stilles vilkår om skrabning minimum hver 2. time i forbindelse med staldene med faste drænedede gulve med ajlefløb og skraber.

3.11 BAT-Ammoniakemission (B9, C2)

BAT-niveauet beregnes i Husdyrgodkendelse.dk, og forudsætningen for BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede forligger en miljøgodkendelse, som omfatter de eksisterende stalde og opbevaringsanlæg.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at det vejledende BAT-krav for ammoniak er overholdt.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5743	815	6558
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5743	815	6558
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 16: Samlet BAT-beregning

Beregninger af progressive BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for produktioner i nye stalde ? ⓘ

Anøgningen indeholder ikke produktioner med dyretype og staldsystemer hvor BAT kravet bestemmes progressivt ud fra arealet.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? ⓘ				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kostald 1	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kostald 1	Malkøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og øjlefløb	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	0,89
Kostald 1	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Kostald 2	Malkøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,68
Plads til kalve mv.	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Gammelt staldanlæg	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Ny ungdyr-/kostald	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og øjlefløb ^b	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89
Ny ungdyr-/kostald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 17: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning (ny eller eksisterende stald)

3.12 Grænseoverskridende virkninger (B10)

Der er ca. 49 km fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse i fugleflugt.

4. Projektets indvirkninger for miljø, natur og mennesker (D) og tiltag for at mindske virkningerne (D1c).

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 6 skal anøgningen på passende måde påvise, beskrive og vurdere det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer (D1c)

(Kulturarv og landskabet)

Landskab

Som beskrevet under punkt 3.4 ligger husdyrbruget helt eller delvist inden for områder, der er udpeget som Bevaringsværdige landskaber og Særlige værdifulde landbrugsområder.

I Kommuneplanen står følgende om områderne:

Retningslinjer for Bevaringsværdige landskaber

De bevaringsværdige landskaber skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri tillades, må det ikke forringe de visuelle, kulturhistoriske, geologiske eller oplevelsesmæssige værdier. Hvor byggeri eller anlæg tillades, skal byggeriet besidde en høj arkitektonisk kvalitet, og samspillet med landskabet prioriteres højt.

For bevaringsværdige landskaber skal der ved etablering af større byggeri og større anlæg uden for de udpegede områder tages hensyn til, at dette ikke forringer de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de udpegede områder.

Retningslinjer for særligt værdifulde landbrugsområder

I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

I forbindelse med denne ansøgning om miljøgodkendelse udgør udvidelsen en ny stald parallelt med Kostald 1 med maksimalt samme kiphøjde eller mindre. Terrænet hvor der bygges, er i samme niveau som den eksisterende stald, hvorfor der ikke er behov for at terrænregulere.

Staldanlægget er afskærmet af en plantage umiddelbart vest for staldanlægget, det eksisterende bygningsæt mod nord et læhegn mod øst samt beplantning langs vandløbet fra Sømosen og læhegn længere mod sydøst.

På baggrund af beplantningen, placeringen i tilknytning til det eksisterende staldanlæg samt valget af samme byggematerialer og farver som det eksisterende staldanlæg fra 2000 og 2006, vurderes det, at de visuelle, kulturhistoriske, geologiske og oplevelsesmæssige værdier ikke forringes.

Der etableres beplantning rundt omkring gyllebeholderen i Vejen Kommune i overensstemmelse med Vejen Kommunes anvisninger. Vejen Kommune har tidligere vurderet, at gyllebeholderen placeres uden for alle relevante kommuneplanudpegninger.

I forhold til særligt værdifulde landbrugsområder så er retningslinjen for udpegningen i overensstemmelse med den ønskede anvendelse.

Skovbyggelinje

Skovbyggelinjen har til formål at sikre det frie udsyn til skoven og skovbrynet og at bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyreliv. Skovbyggelinjen går 300 meter fra skove på mindst 20 ha samt alle offentlige skove.

I forbindelse med husdyrbrugets miljøgodkendelse fra 2011 blev det vurderet, at så længe nye bygninger og anlæg placeres i tilknytning til eksisterende bygninger og anlæg, og der etables afskærmende beplantning, så vil byggeriet ikke medføre markante ændringer i landskabet. Det antages, at denne vurdering stadig er aktuel.

Som tidligere beskrevet, vurderes udvidelsen af husdyrbruget at være erhvervmæssig nødvendig for landbrugsejendommen Stursbølvej 2.

Der er 55 m fra Ny ungdyr-/kostald til grænsen af skoven, som er omfattet af skovbyggelinjen. Der sker ingen ændringer af arealet mellem stalden og skoven. Der vil fortsat blive dyrket direkte op til skoven. Skovens dyr og planter har derfor samme muligheder for spredning, som på nuværende tidspunkt, hvor der ligger stald ca. 105 m fra skoven.

Udsynet til skoven vurderes ikke at blive markant anderledes en i dag. Det eneste sted udsynet til skoven fra offentlig vej vil blive lidt mindre, er hvis man står på Stursbølvej ved indkørslen til malkestalden og ser mod syd.

Samlet set vurderes det, at etableringen af den nye stald ikke strider mod skovbyggelinjens formål.

Grønt Danmarkskort og Økologiske forbindelser

I juni 2017 vedtog Folketinget en ændring af planloven, som indebærer, at kommunerne skal foretage en samlet planlægning for naturbeskyttelsesinteresser og Grønt Danmarkskort. Ifølge planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 14 skal kommuneplaner indeholde retningslinjer og kort, der beskriver:

"varetagelse af naturbeskyttelsesinteresserne, som udgøres af naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser, herunder eksisterende Natura 2000-områder på land og andre beskyttede naturområder, samt økologiske forbindelser, potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser, og for prioritering af kommunalbestyrelsens naturindsats inden for Grønt Danmarkskort"

Som beskrevet under skovbyggelinjen placeres Ny ungdyr-/kostald 55 m fra grænsen til skoven og dermed lige uden for udpegningen af den udpegede potentielle natur/potentielle økologiske forbindelser. Det vurderes derfor, at udvidelsen af husdyrbruget ikke strider mod udpegningen.

Sømosen øst for husdyrbruget samt en del af mosen sydsydøst for husdyrbruget er udpeget som særligt værdifulde naturområder. Ammoniakdepositionen er beskrevet under punkt 4.3.

Kulturarv

Da der ca. 170 m øst for den nye ungdyr-/kostald tidligere er fundet formodede sløjfede oldtidsgravhøje, skal der i forbindelse med gravearbejde være særlig fokus på at stoppe udgravningen, hvis der stødes på fortidsminder.

Vandreruten Hærvejen går direkte gennem de to områder med ensilagepladser på husdyrbruget. Der sker ingen ændringer af ensilagepladserne, og der er stadig mulighed for gående for at passere mellem ensilagepladserne.

Samlet set vurderes det, at udvidelsen ikke vil kunne påvirke landskab eller kulturarv negativt. Det vurderes endvidere, at der ikke er behov for yderligere beplantning i forbindelse med staldanlægget på Stursbølvej 2. Der etableres i efteråret 2020 beplantning i forbindelse med gyllebeholderen i Vejen Kommune.

Afstandskrav

Alle afstandskrav jf. Husdyrbruglovens § 8 stk. 1 overholdes for kalvepladsen og den nye stald. Afstanden fra det gamle staldanlæg til drikkevandsboringen er på ca. 22 m og afstandskravet er på 25 m. Det antages, at forholdet betragtes af kommunen som et eksisterende lovligt forhold, der ikke kræver fornyet dispensation.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission (D1c)

(Menneskers sundhed, luft)

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-niveauet for ammoniak overholdes. BAT-niveauet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Da BAT-niveauet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur (B5, D1c)

(Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter)

Ammoniakdepositionen til nærmeste natur er beskrevet under punkt 3.5.

Ammoniaktotaldepositionen til nærmeste kategori 1 natur, som ligger i Natura 2000 området Pamhule Skov og Stevning Dam ca. 12 km sydøst for husdyrbruget, er beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha/år. Husdyrgodkendelse.dk understøtter ikke beregninger længere væk end 4 km fra husdyrbruget, og vil altid vise 0,0 kg NH₃-N/ha/år, når afstanden er større end 4 km.

Ifølge kortene i Husdyrgodkendelse.dk er nærmeste kategori 2 natur et overdrev nord for Sommersted godt 5 km øst for husdyrbruget. Her beregnes totaldepositionen således også til 0,0 kg NH₃-N/ha/år. Ifølge Haderslev Kommunes GIS-kort er en mos godt 3 km nordøst for husdyrbruget en højmose, hvorfor denne også er udpeget som kategori 2 natur. Hertil beregnes totaldepositionen til 0,1 kg NH₃-N/ha/år.

Da totaldepositionen til kategori 1 naturen er på 0,0 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke relevant at se på kumulation i forhold til ammoniakdeposition fra andre husdyrbrug til naturpunkterne, hvorfor der ikke er brugt tid på at finde ud af, hvor stor ammoniakemission der er fra husdyrbrug inden for en radius af 2,5 km.

I forhold til kategori 3-natur er der udpeget en række ammoniakdepositionsregningspunkter, dels i Sømosen og dels i en anden mindre mose sydsydøst for husdyrbruget samt i engene/de potentielt ammoniakfølsomme skove vest for husdyrbruget.

For punkterne, som ikke ligger i forbindelse med Sømosen, viser beregningerne, at der er en maksimal merdeposition på 0,5 kg NH₃-N/år. Det skrappeste krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en merdeposition på maks. 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

I forhold til kanten af Sømosen, som er skovbevokset ligger merdepositionen på mellem 0,8 og 1,0 kg NH₃-N/ha/år i forhold til 8 års driften og nudriften, mens merdepositionen efter det skovbevoksede areal knap 50 m inde i naturområdet er på maks. 0,7 kg NH₃-N/ha/år. Pga. vindretningen og afstanden falder depositionen jo længere mod nord, man udpeger punkter.

I den tidligere lovliggørelsessag (§ 16b), da Sømosen blev betragtet som kategori 2 natur har kommunen, for at imødekomme Stursbølvej 2 mest muligt i forhold til de skrappe beskyttelseskrav til kategori 2 natur, rykket grænsen til kategori 2 mosen ud til det lysåbne areal i mosen. Det blev gjort, fordi kriterierne for at være kategori 2 natur er skrappe og kun omfatter særlige naturtyper og hængesæk, som er hovednaturtypen og som findes længere ude i mosens vestlige del er en naturtype, som ikke omfatter arealer med tæt opvækst (> 50 % vedplante-dækning). Grænsen for § 3 naturen er uanset kategori 2 grænsen stadig den samme og indbefatter altså også den skovbevoksede del, som kan betragtes som en skovbevokset tørvemose/fattigkær. Kategori 3 naturens grænse falder sammen med § 3 naturen, fordi kriterierne for at være omfattet af kategori 3 indbefatter alle mosetyper. Grænsen til kategori 3 mosen mod Stursbølvej 2 er altså den skovbevoksede kant ud til markerne, dog uden den plantede række af særligt glansbladet hæg.

I forbindelse med første indsendelse af skema 212434 blev der ansøgt om en tilbygning til Kostald 1 og en ny ungdyr-kostald på 101,6 m x 30,5 m, hvor merdepositionen var 1,6 kg NH₃-N/ha/år til den skovbevoksede kant af mosen, men 1,0 kg NH₃-N/ha/år til den lysåbne del af mosen, hvor hængesæk naturtypen starter. Ansøgningen blev sendt tilbage med krav om tilpasning til maks. 1,0 kg NH₃-N/ha/år til kanten mellem marken og mosen med begrundelsen, at der er tale om særlig næringsfattig natur samt at tålegrænsen er overskredet. Ansøger har derfor valgt at tilpasse projektet. Dette er sket ved at undlade tilbygningen til Kostald 1 på 1.872 m², at flytte den nye ungdyr-/kostald længere mod vest samtidig med at stalden gøres lidt længere (157,5 m x 30,5 m), samt at reducere arealer til dybstrøelse i det eksisterende gamle staldanlæg.

Tålegrænser for natur fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 2. Empirisk baserede tålegrænser for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov baseret på de seneste anbefalinger fra UNECE, 2011.		
Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	¹ sure overdrev 10-15, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	8-20	grå klit og grønsværklit 8-15, øvrig klit 10-20
Hede	10-20	der kan være klit kortlagt som § 3 hede
Fersk eng	15-25	^{1,2}
Strandeng	30-40	^{1,2}
Mose (og kær)	5-30	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-30
Løvskov	10-20	Skovbevoksede tørvemoser 10-15
Nåleskov	10-20	

¹ Bør ikke anvendes for arealer med kulturgræsland / hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugsmæssig. Dette vil primært gælde engarealer og bør ses over en længere tidsperiode. Intervallet dækker således som udgangspunkt 'naturenge'. Se også note 2.

² Den atmosfæriske afsætning skal ses i sammenhæng med andre tilførsler, fx med overfladenær afstrømning.

Tabel 18: Tålegrænser for terrestriske naturtyper⁸.

Total-kvælstofdepositionen i nærområdet ligger ifølge kortene på Danmarks Miljøportal under laget "Miljøbeskyttelse: Forurening, Luft og National – Kvælstoftotal afsætning" på 16,4 kg N/ha/år i det 5,6 km x 5,6 km grid, som husdyrbruget ligger i.

Tålegrænsen for hængesækken i Sømosen er altså overskredet alene med baggrundsbelastningen med kvælstof. Da husdyrbrugslovgivningens beskyttelsesniveau er overholdt i forhold til kategori 3 natur og idet merdepositionen i den mest sårbare del af hængesækken kun ligger omkring 0,2 kg N/ha/år er det jf. DMU notat fra 26/6 2005 vedrørende usikkerheder omkring modeller for ammoniak og tærskelværdier for kvælstof-afsætning vurderet, at hængesækken ikke vil ændre tilstand ved det ansøgte. Det fremgår af notatet, at det umiddelbart vil være vanskeligt at måle mulige effekter som følge af et ekstra bidrag til kvælstofafsætningen ved en påvirkning af et naturområde ved en afsætning af kvælstof på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Dog fremgår det også af notatet, at det ikke kan afvises, at der kan være en påvirkning i særligt følsomme områder og at man vil kunne finde parametre, som kan påvise ændringer i økosystemer over en årrække. Sømosen indeholder partier med indhold af særligt følsomme plantearter overfor kvælstof. Kommunen har dog vurderet, at merdepositionen er så lav i området, at der ikke vil ske nogen tilstandsændring. Vurderingen er på baggrund af en merdeposition på 0,2 kg N/ha/år og på baggrund af, at der i notatet er anført, at der med en så lav ekstra belastning selv i følsomme økosystemer højst sandsynligt ikke vil være muligt at måle forandringer - her henvises dog til 0,1 kg N/ha/år.

Bilag IV arter

Som beskrevet under punkt 3.5 er de potentielle bilag IV-arter, der kan forekomme i området flagermus, odder, markfirben og en række padder.

⁸ http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2018/Opdatering_empirisk_baserede_taalegraenser.pdf

Der, hvor den nye stald skal ligge, er der i dag omdriftsareal. Hvor kalvepladsen ligger har der siden etableringen af Kostald 2 ligget et befæstet areal.

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskjul og overvintringssted for flagermus.

Flere af områdets søer og vådområder **kan** være yngle- og levesteder for paddere. Nærmeste potentielle levesteder for bilag IV-arter er langs Jels Å og tilstødende enge, skovene og bevoksningerne syd, vest og nord for husdyrbruget samt de nærliggende moser. Som beskrevet er den nærmeste registrering af en bilag IV-art løvfrø i Sømosen. Ud fra den betragtning at en merdeposition på 1,0 kg NH₃-N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt § 3 naturområde, vurderes det, at merdepositionen på 1 kg NH₃-N/ha/år til den del af Sømosen, som er hængesæk, ikke kan medføre en negativ påvirkning af padders yngle- og levesteder.

Nærmeste økologiske forbindelse går langs Jels Å som løber umiddelbart vest for det gamle staldanlæg. Bækken vil være den nærmeste lokalitet, hvor oddere vil kunne have yngle- eller levesteder. Der er registreret odder i Jels Å ca. 2 km fra husdyrbruget. Registreringer fra 2011 og 2017.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. De nærmeste potentielle lokaliteter nær husdyrbruget vil således være de nærliggende diger. Digerne er dog lave, beplantede og ligger alle som skel mellem intensivt dyrkede marker eller i eller op til skove, hvorfor de næppe vil være attraktive for markfirbenene.

Pga. afstanden til potentielle yngle- og levesteder, samt da der ikke fjernes hverken træer, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som kan være mulige opholdssteder vurderes det derfor, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters yngle- eller levesteder negativt.

4.4 Lugtgener for omboende (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Lugtberegningerne er beskrevet under punkt 3.6. Lugtberegningerne sker i overensstemmelse med Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Der gøres opmærksom på, at gyllebeholdere pr. definition ikke medfører lugtemission.

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at husdyrbruget kan udvides/ændres som ansøgt uden at være til gene for naboerne.

4.5 Støjgener (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Typen af støj fra husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.1.

Støj, herunder lavfrekvent støj, vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, idet nærmeste nabo ligger ca. 350 m fra centrum af husdyrbruget.

Vurdering af støj i forhold til transporter er beskrevet under punkt 4.10.

4.6 Gener fra rystelser og vibrationer (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Typen af rystelser og vibrationer fra husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.2.

Rystelser og vibrationer fra husdyrbruget, vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, idet nærmeste nabo ligger ca. 350 m fra centrum af husdyrbruget.

Vurdering af rystelser og vibrationer i forhold til transportter er beskrevet under punkt 4.10.

4.7 Støvgener (D1c)

(Menneskers sundhed/gene)

Typen af støv fra husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.3.

Med ca. 350 m til nærmeste nabo vurderes støv at være af et omfang, der ikke vil kunne genere naboer. De fleste af transportvejene rundt om husdyrbruget er endvidere befæstede. Som nævnt fejles veje, hvis der i forbindelse kørsel sker tilsvining af vejarealer.

4.8 Lyspåvirkninger (D1c)

(Landskabet og gener for mennesker)

Belysningen på husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.4.

Med placeringen af den udvendige belysning og belysningsforholdene i staldene samt den faktiske afstand til naboer, vurderes lys ikke at kunne medføre gener for naboer eller vejtrafik.

4.9 Skadedyr (D1c)

(Gener og menneskers sundhed)

Bekæmpelse af skadedyr (fluer, rotter og mus) er beskrevet under punkt 3.7.5.

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes, at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr eller menneskers sundhed.

4.10 Transporter (D1c)

(Befolkningen og menneskers sundhed/klima i forhold til energiforbruget)

Transporter i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.7.6.

Eksterne transportter stiger med ca. 32-33 % som følge af udvidelsen. Den daglige interne transport med foder og strømaskiner der krydser Stursbølvej stiger fra ca. 5 til 7 transportter om dagen som følge af udvidelsen.

Som nævnt sker alle transportter overkørsler til Stursbølvej og Øster Lindetvej. Der er ingen naboer i umiddelbar nærhed af overkørslerne. Nærmeste nabo ligger ca. 260 m fra nærmeste overkørsel til husdyrbruget. Det vurderes således at ingen naboer vil blive generet af opbremsninger i forbindelse med kørsler til og fra husdyrbruget, samt at transportterne ikke vil adskille sig fra øvrige tunge transportter på vejene. Som udgangspunkt sker der udelukkende de nødvendige transportter.

Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne. I forhold til husdyrbrug er der jf. Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel. Med husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naboer, vurderes det ikke relevant at begrænse husdyrbrugets transportter.

4.11 Energi (D1c)

(Klima)

Energiforbrug i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.8.5. Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Der føres ikke løbende journal over energiforbruget. Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elselskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 er elforbruget på ca. 670 kWh pr. årsko (dog med mulighed for store variationer). Normtalsberegning kommer således frem til ca. 435.500 kWh ved 650 køer, mens det forventede elforbrug er skønnet til ca. 320.000 kWh. Det forventede elforbruget ligger således en del under normen.

Husdyrbruget har for 7-8 år siden haft besøg af en energirådgiver. Konklusionen var på daværende tidspunkt, at der ikke kunne peges på tiltag som kunne reducere energiforbruget væsentlige.

Der genvindes varme fra mælkekølingen, som benyttes til opvarmningen af beboelserne, der er frekvensstyrede pumper samt CIP-anlæg i forbindelse med malkeanlægget. Ny belysning i stalene bliver LED-belysning. Når belysningen i de eksisterende stalde skal gennemgribende reoveres, vil der blive etableret LED-belysning i disse stalde også.

Det vurderes samlet set, at der anvendes BAT i forhold til energi.

4.12 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen (D1c)

(Vand)

Vandforbrug

Vandforbrug i forbindelse med husdyrbruget er beskrevet under punkt 3.8.6.

Som beskrevet er vandforbruget på husdyrbruget lidt større end normtalsberegningerne. Som beskrevet er normtallene ikke opdateret siden 2015, og tallet er endvidere ikke korrigeret for forventet mælkeydelse og skæv alderssammensætning af opdræt.

Der er foretaget vandbesparende tiltag i form af genindvinding af vand. Vand anvendes først til køling af mælketanken og efterfølgende til drikkevand. Drikkevandssystemet overvåges for lækager.

Selv om husdyrbrugets vandforbrug ligger højere end normtal, vurderes det, at der er foretaget de tiltag, der er mulige, for at sikre mod et unødvendigt højt vandforbrug.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug. I stedet bør der stilles vilkår om, at vandforbruget skal opgøres årligt og fremvises ved tilsyn. Eventuelt kan der stilles vilkår om, at kommunen kan forlange drikkevandssystemet gennemgået af en fagperson, hvis der sker stigninger i vandforbruget, der ikke kan forklares med fx et øget antal dyr på husdyrbruget.

Det antages, at der skal ansøges om tilladelse til øget vandindvinding til drikkevand til dyrene.

Grundvand og overfladevand

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og nitrاتفølsomme indvindingsområder, delvist inden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder men uden for indsatsplaner for grundvand.

De eksisterende stalde, gyllebeholdere, omrøretanke, kanaler og gyllerør m.v. er etableret tætte og de nye stalde, omrøretanke, kanaler og gyllerør vil ligeledes blive etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

Ved udlægning af dybstrøelse/kompost i markstak overdækkes stakken med det samme, og det iagttages at markstakken overholder afstandskravene til dræn, vandløb, søer, borer, skel, vej, nabo osv., samt at stakken ikke lægges samme sted igen, før der er gået minimum 5 år.

4.13 Påvirkning af jordarealer og jordbund (D1c)

(Jordarealer og jordbund)

Da stalde, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

Der kommer ikke til at ske terrænreguleringer, idet terrænet hvor der bygges er plant. Overskudjord fra udgravning til staldenes bunde og kanaler forventes lagt i lavninger på markarealer i en højde af maksimalt ½ m.

4.14 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (D1c)

(Befolkningen og menneskers sundhed)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi. Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

4.15 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (D1b)

Med ca. 49 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 4.3.

I forhold til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparameter og gener som beskrevet herover, er det nærmeste større husdyrbrug det økologisk kvægbrug på Stursbølvej 6, der ligger ca. 600 m mod sydvest ad Stursbølvej. Nærmeste nabo på Slevadvej 8 ligger således midt mellem de to husdyrbrug. I forhold til lugtpåvirkninger er disse afhængige af vindretninger. Både pga. afstanden til husdyrbrugene og da de to husdyrbrug ligger i forskellige retninger i forhold til naboen, vurderes det, at der ikke vil kunne opstå kumulation i forhold til lugt.

I forhold til støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter vurderes der ikke at kunne være kumulation pga. afstanden, samt de genebegrænsende tiltag.

4.16 Alternative løsninger (D1d)

Ansøgningen indsendes for at få mulighed for fri produktion på eksisterende produktionsarealer samt for at få godkendt en udvidelse af husdyrbruget. I den eksisterende miljøgodkendelse er der krav om antal dyr og alderssammensætning af dyrene i de enkelte stalde, hvilket begrænser husdyrbrugets fleksibilitet.

I forhold til placeringen af den nye ungdyr/kostald og kalvepladsen er placeringerne valgt ud fra at husdyrbruget skal kunne hænge sammen rent driftsmæssigt, samtidig med at der har været fokus på ikke at komme for tæt på Sømosen, hvilket ville medføre højere ammoniakdeposition til Sømosen.

Såfremt ansøgningen om udvidelsen med en ny stald mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget fortsætter med samme tilladte produktion, som fastsat i påbuddet af 6. april 2018.

Da husdyrbruget ikke er et IE-husdyrbrug og totaldepositionskravene i forhold til kategori 1 og kategori 2 natur overholdes, skal den eksisterende miljøgodkendelse ikke revurderes.

Der er valgt et "BAT-gulv" for Ny ungdyr-/kostald, dvs. et fast drænet gulv med skraber og ajleafløb. Gulvet vil blive skrabet minimum hver 2. time.

Af væsentlige alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger kunne der være valgt teltoverdækninger af gyllebeholderne. Teltoverdækningerne er dog ikke nok til samlet set at leve op til BAT for husdyrbruget, hvis der blev valgt et andet staldgulv i de nye stalde.

Etablering af forsuring er ikke muligt i det eksisterende staldanlæg, da stalde ikke er spaltstalder med kanaler, bortset fra en ret begrænset del af det gamle staldanlæg, som i ansøgt drift tages ud af brug.

Etablering af den nye ungdyr- /kostald med spalter og ringkanal med forsuring er en forholdsvis dyr løsning, når der kun er en stald, der skal forsures på. Forsuring er derfor fravalgt.

4.17 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet under punkterne 4.4-4.10 og 4.14 (befolkningen og menneskers sundhed), 4.2 og 4.3 (biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter), 4.11-4.13 (jordarealer, jordbund, vand, luft og klima) samt 4.1 (materielle goder, kulturarv og landskabet).

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplyste faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger, som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

4.18 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes, at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den nuværende og ansøgte placering vil være udslip af gylle fra gyllebeholdere, fx i forbindelse med overpumpning, brud på gyllebeholder eller lignende. I

husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks for, hvordan en sådan situation skal håndteres. Beredskabsplanen vil blive opdateret løbende. Beredskabsplanen omfatter også instruks for gyllebeholderen i Vejen Kommune.

I beredskabsplanen er også instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie og lignende.

4.19 Oplysninger om konsulenten (A4)

Ansøgningen er udarbejdet af Cand. scient. Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i mere end 16 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd.

5. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse/ændring af husdyrbruget på Stursbølvej 2 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Haderslev Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

6. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Ledningsplan

Bilag 3: Oversigt over produktionsarealer

Bilag 4: Staldtegning over stald fra Kostald 1 fra byggesagen

Bilag 5: Skitse over den sydligste del 1 af Kostald 1

Bilag 6: Skitse over dybstrøelsesafsnit i Kostald 1

Bilag 7: Skitse over Kostald 2

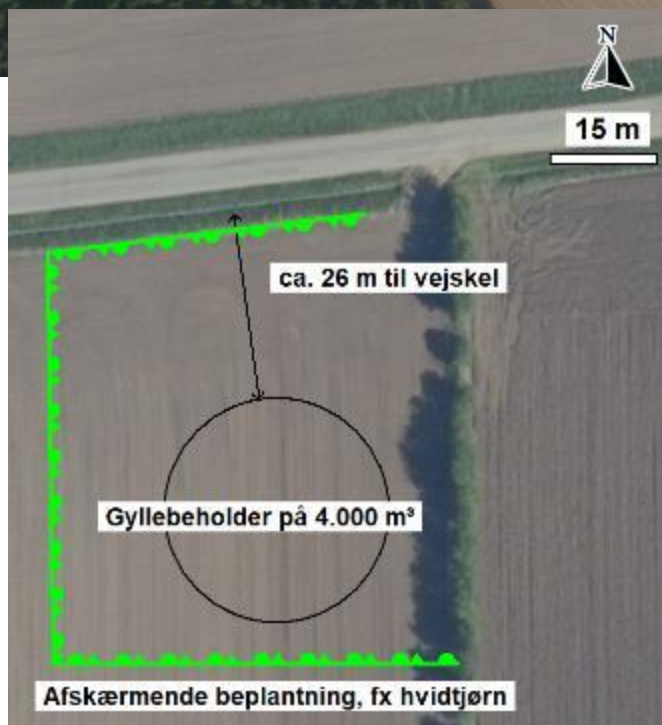
Bilag 8: Skitse over nordligste del af Gammelt staldanlæg

Bilag 9: Skitse over sydligste del af Gammelt staldanlæg

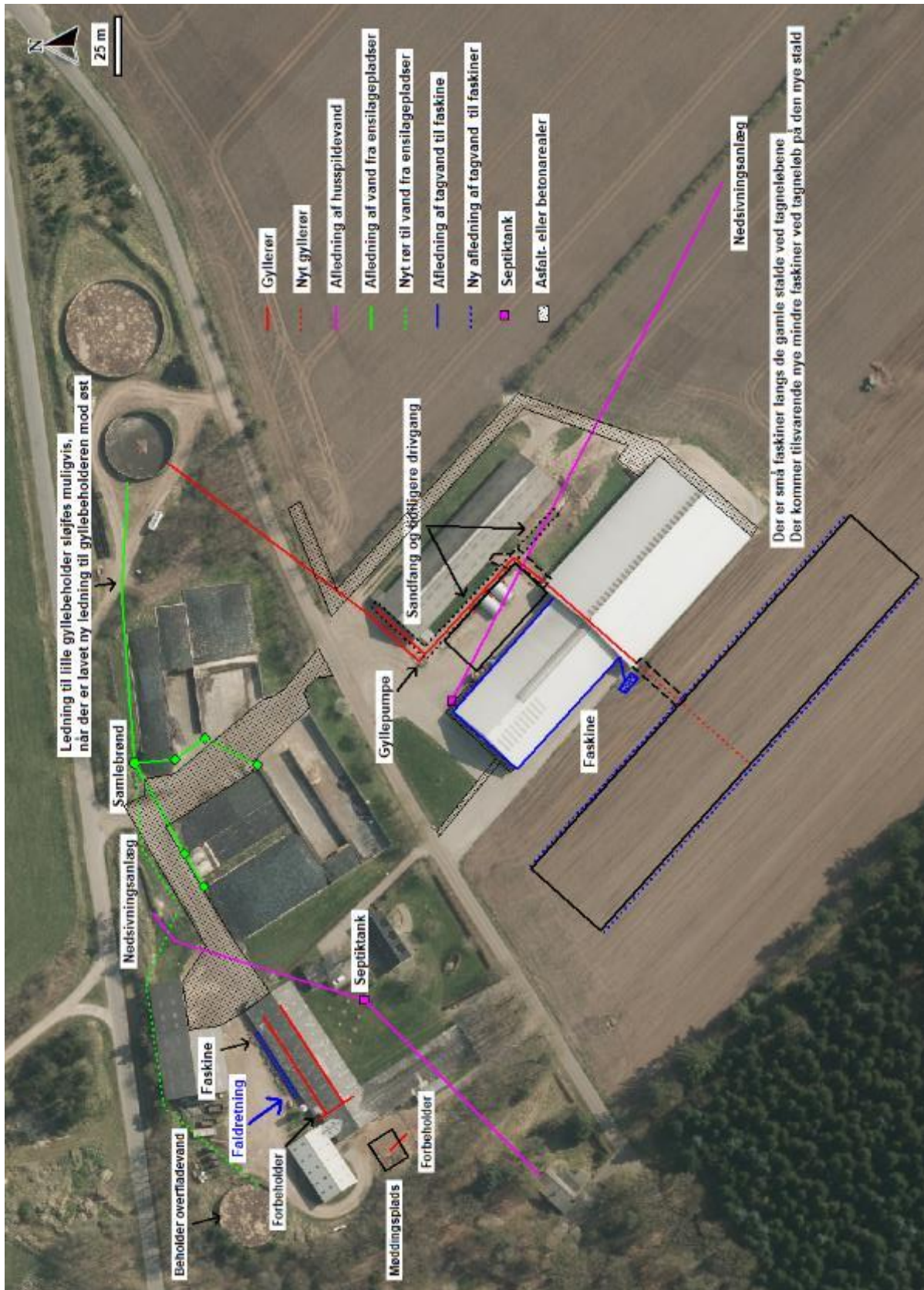
Bilag 10: Skitse over ny ungdyr/-kostald

Bilag 11: Kort over interne transportveje, støj- og lyskilder

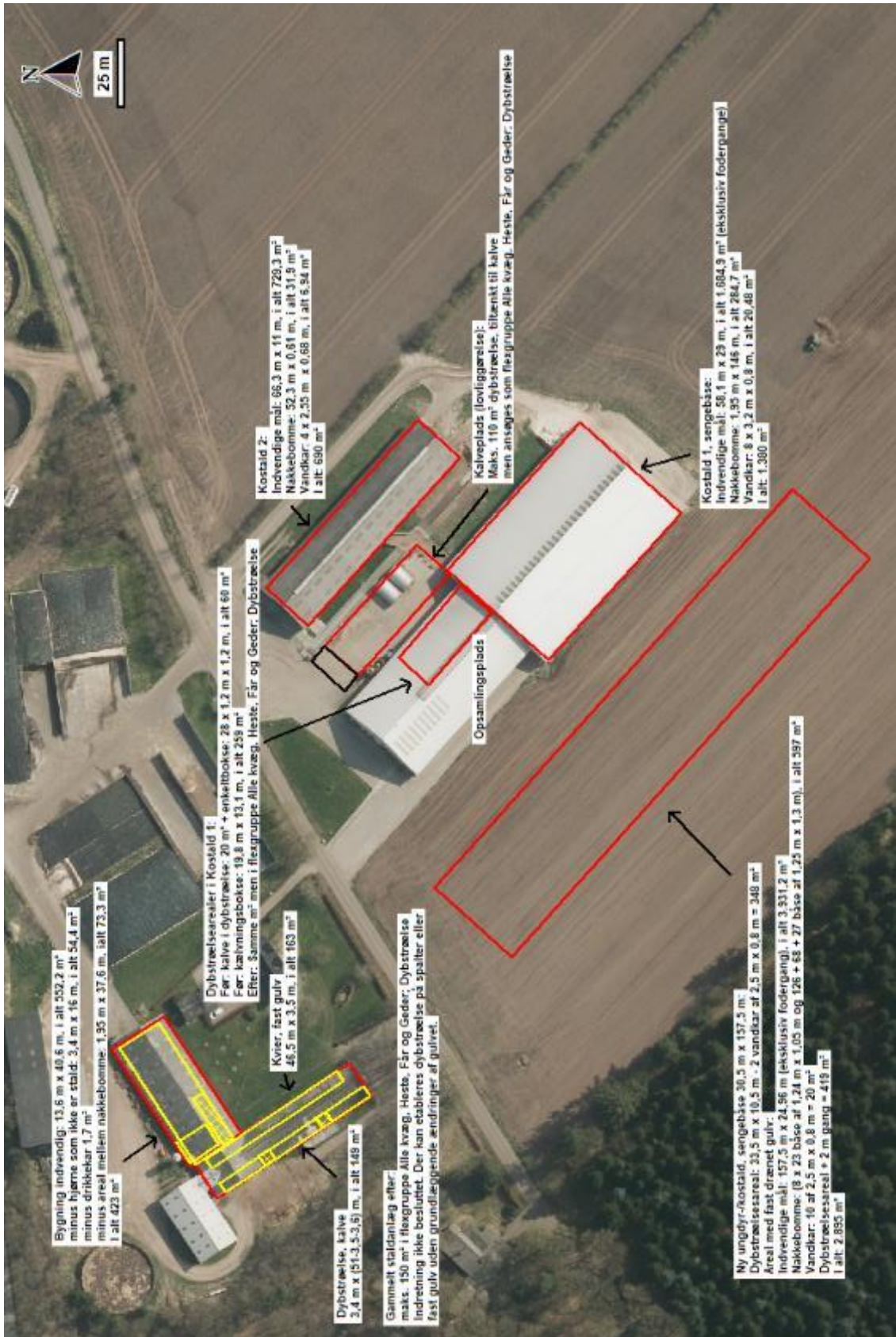
Bilag 1: Oversigtskort over husdyrbruget

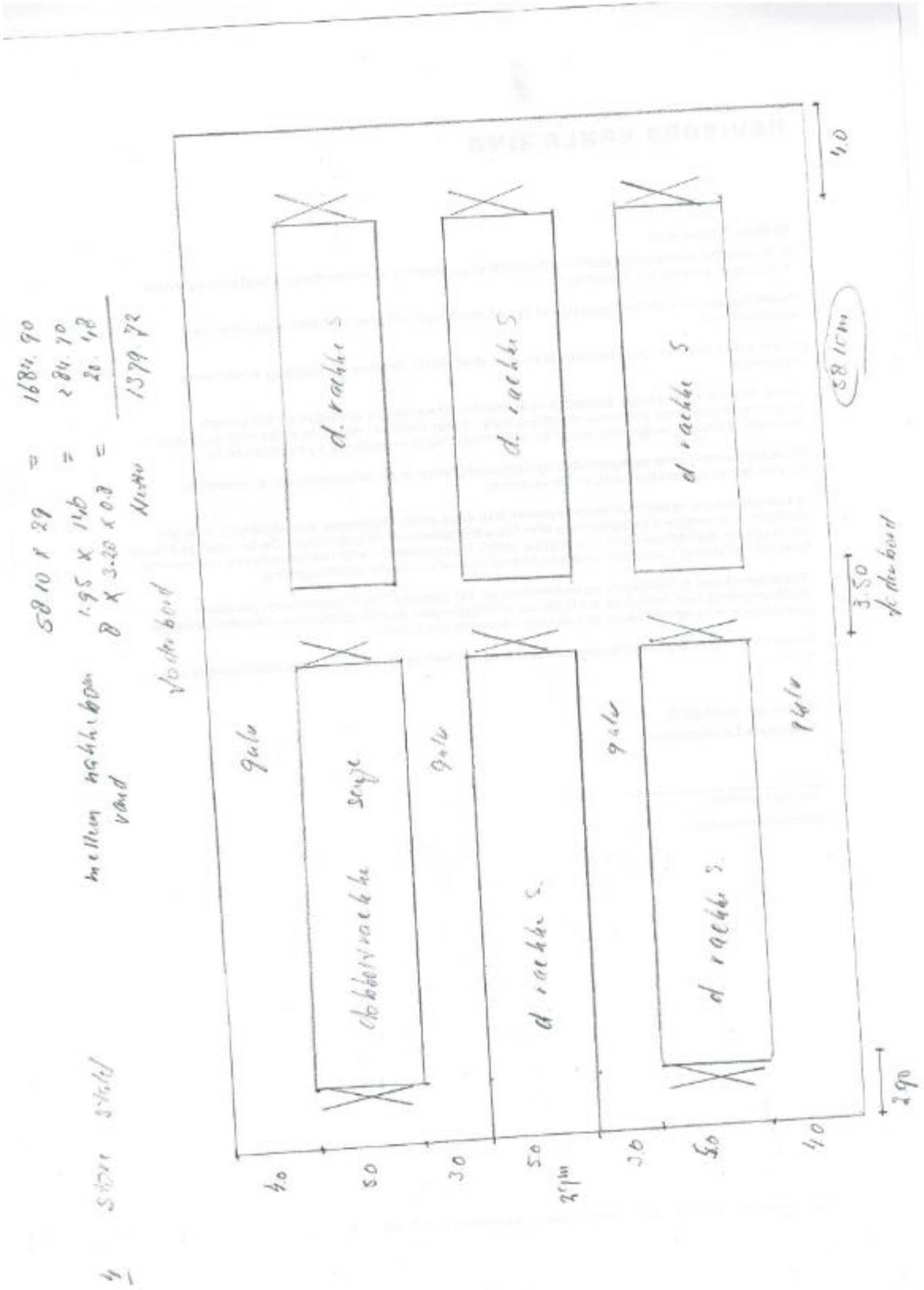
Bilag 2: Ledningsplan

Bilag 3: Oversigt over produktionsarealer

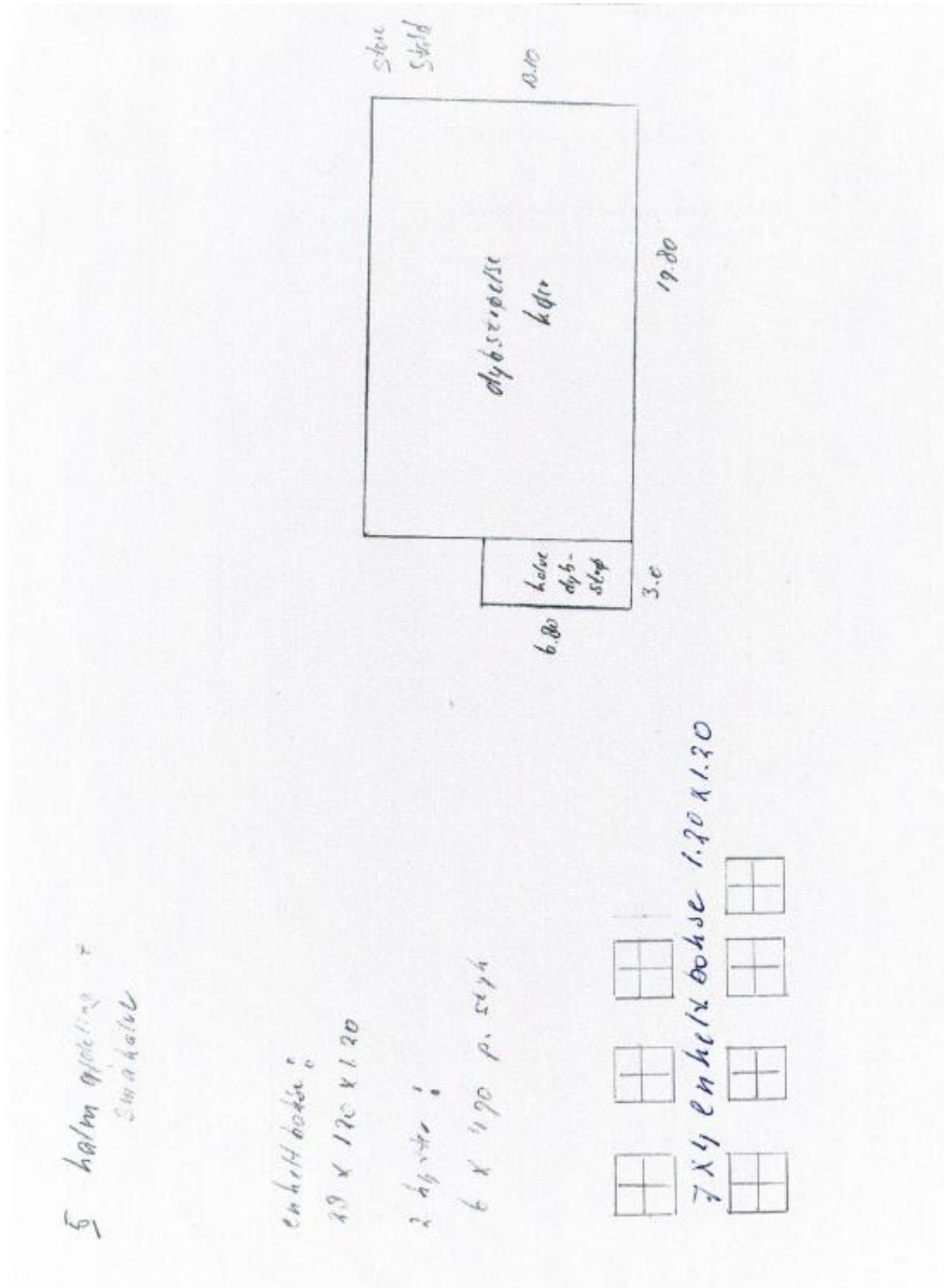

Bilag 5: Skitse over den sydlige del 1 af Kostald 1

Bilag 6: Skitse over dybstrøelsesafsnit i Kostald 1

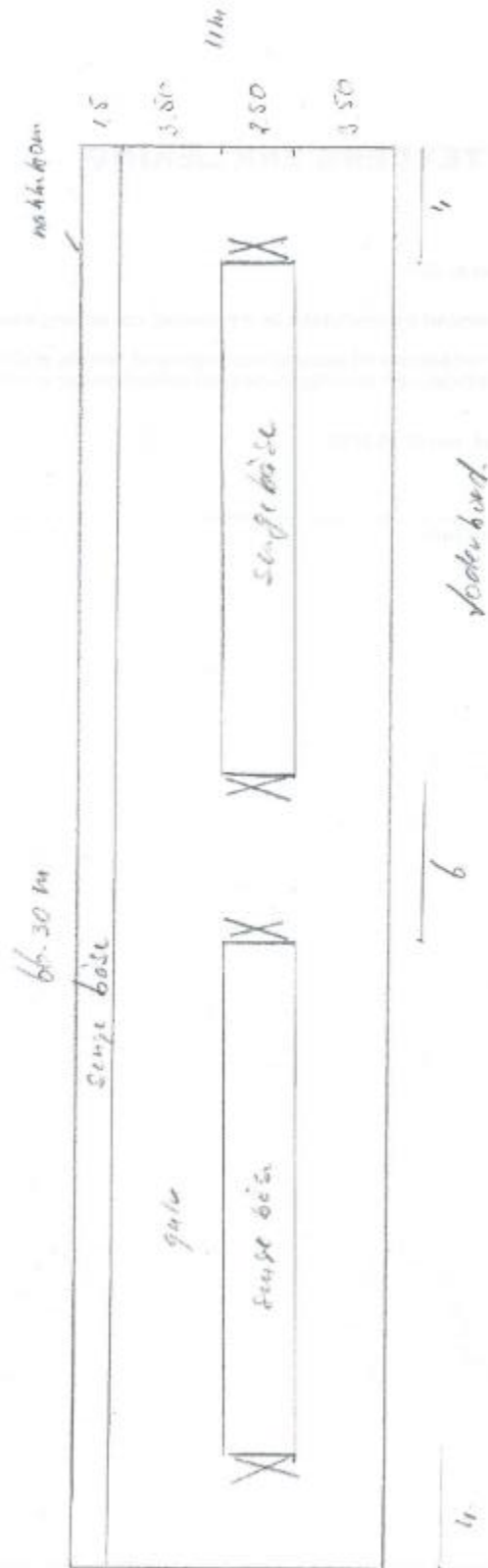
Enkeltbokse er indtegnet lidt forskudt. Boksene flugter med det store dybstrøelsesareal.

Bilag 7: Skitse over Kostald 2

3 1/2 lste stald

$$\begin{array}{l}
 \text{høkkubon} \\
 \text{vand}
 \end{array}
 \begin{array}{l}
 66.30 \times 11.41 = 729.30 \\
 62.30 \times 0.61 = 31.90 \\
 4 \times 2.55 \times 0.68 = 6.91
 \end{array}
 \quad \underline{\underline{690.16}}$$

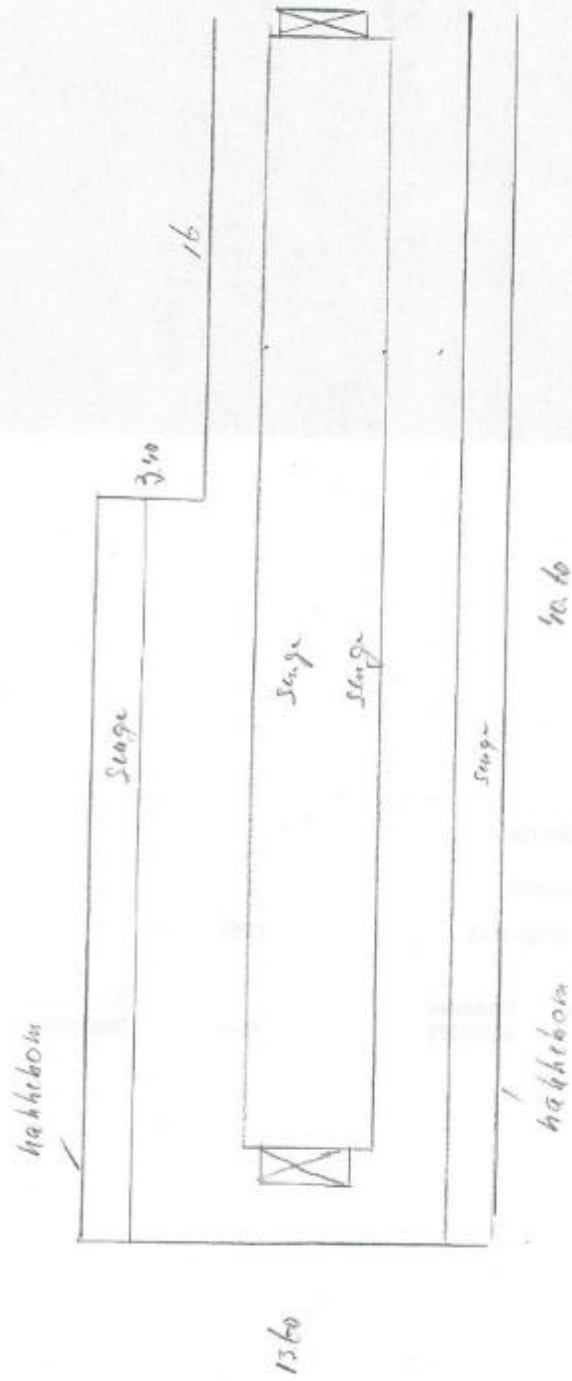

Bilag 8: Skitse over nordligste del af Gammelt staldanlæg

1 hvers tall

Staldareal = 13,6 x 40,6 = 552,2
 2 dørhjulbar 2,55 x 0,68 173
 mellem vægskædem 1,95 x 3,60 703
 d'øren med rum 3,40 x 16 544

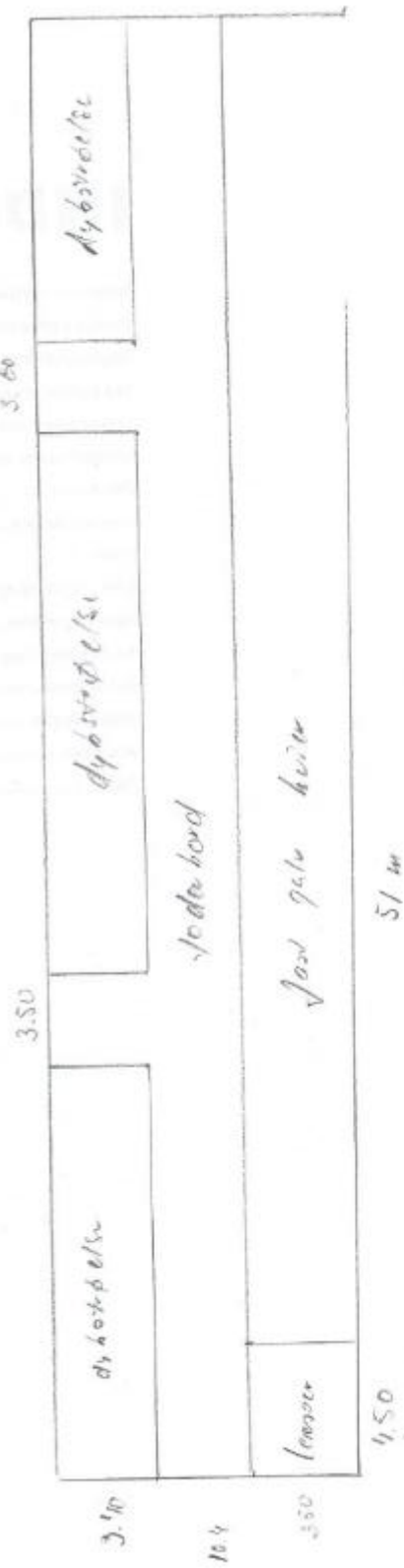
 1022,77

Bilag 9: Skitse over sydligste del af Gammelt staldanlæg

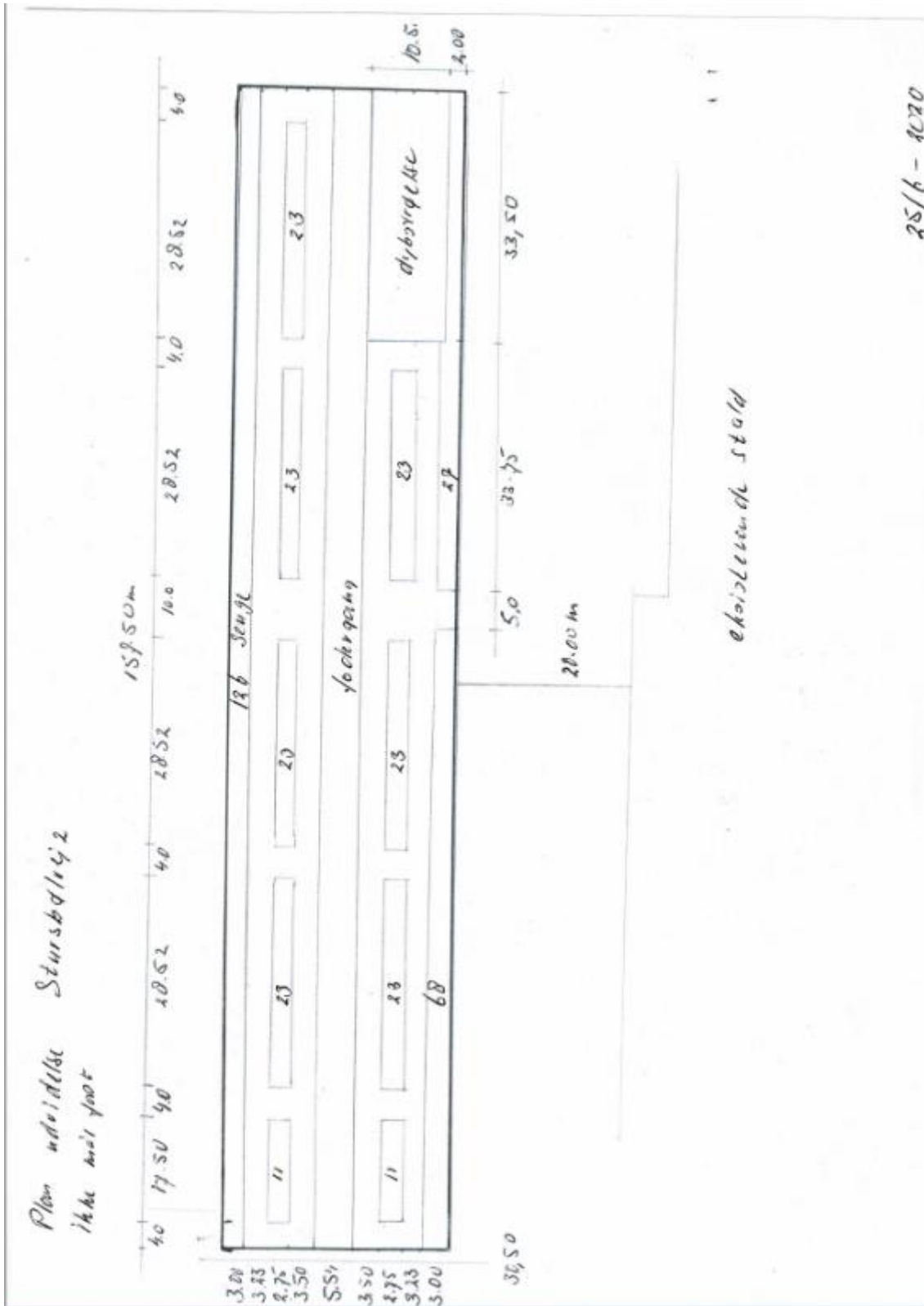
2 Småkvier $51 - 7,10 = 43,90 \times 3,40 = 149,3 \text{ m}^2$
 dybsvingsku $51 - 4,50 = 46,50 \times 3,50 = 162,75 \text{ m}^2$
 Jant gule

2 Småkvier

Bilag 10: Skitse over ny ungdyr/-kostald

Ikke målfast og stalden etableres lidt tættere på Stursbølvej end vist på skitsen.

Bilag 11: Kort over interne transportveje, støj- og lyskilder

